

การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษา สำหรับนักศึกษา
ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่
DEVELOPMENT OF THE EDUCATIONAL MANAGEMENT SYSTEMS
FOR STUDENTS WITH SPECIAL NEEDS AT CHIANG MAI
VOCATIONAL COLLEGE

ชัญญพัทธ์ โปธามูล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

พ.ศ. 2567

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษา สำหรับนักศึกษา
ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

ผู้วิจัย

ชนัญพัทธ์ ไปธามูล

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินทร์นิชา ปัญจจริยะกุล

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

รองศาสตราจารย์ ดร.ศศิพินต์ สุขบุญพันธ์

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูนชัย ยาวีราช)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินทร์นิชา ปัญจจริยะกุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศศิพินต์ สุขบุญพันธ์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ โชติภักดี)

วันที่ 12 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2567

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษา สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา เชียงใหม่

ผู้วิจัย : ชนัญพัทธ์ โปธามูล

สาขาวิชา : การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินทร์นิชา ปัญจจริยะกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

: รองศาสตราจารย์ ดร.ศศิพินต์ สุขบุญพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษา นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ 2) พัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ 3) การประเมินระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ คือ ครูที่สอนนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จำนวน 20 คน นักศึกษาพิการเรียนร่วม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ จำนวน 9 คน และผู้ปกครองนักศึกษาพิการเรียนร่วมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ จำนวน 9 คน รวม 38 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน และ ผู้บริหาร จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามและประเด็นในการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 หลักการ ส่วนที่ 2 บัญชีนำเข้า ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูและบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วม ด้านเครื่องมือ และ ด้านระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ส่วนที่ 3 กระบวนการ ส่วนที่ 4 ผลผลิต ได้แก่ ผู้เรียนฉลาดรู้ ผู้เรียนอยู่ดีมีสุข ผู้เรียนมีความสามารถ ผู้เรียนใส่ใจสังคม การยืนหยัดสิทธิของตนเอง และการตัดสินใจด้วยตนเอง ส่วนที่ 5 ผลย้อนกลับ และ ส่วนที่ 6 สภาพแวดล้อม และ 3) ผลการประเมินของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษภาพรวม มีความเป็นไปได้มากที่สุด และมีความเป็นประโยชน์มากที่สุด

คำสำคัญ: บริหารจัดการศึกษา, นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

The Title : Development of The Educational Management Systems for
Students with Special Needs at Chiang Mai Vocational College

The Author : Chananphat Potamoon

Program : Educational Administration

Thesis Advisors

: Assistant Professor Dr.Sirinnicha Puchaariyakun Advisor

: Associate Professor Dr.Sasipin Sukbunpant Co- advisor

ABSTRACT

This research aims to: 1) study the current state of the education management system for students with special needs at Chiang Mai Vocational College. 2) develop the education management system for students with special needs at Chiang Mai Vocational College and 3) evaluate the education management system for students with special needs. The target groups were 20 teachers who teach students who study at Chiang Mai Vocational College and 9 parents. The total is 38 people. Moreover, There were 9 eminent persons and 5 executive administrators. They were selected through purposive selection. The instruments for this study were a questionnaire and focus group discussions. The quantitative data was analyzed using percentage, mean, standard deviation and descriptive statistic. The findings of the study revealed that : 1) The current state of the overall education management system for students with special needs is at its highest level. 2) The education management system for students with special needs consists of Part 1, Principles, Section Second, input factors include the organization of teaching and learning activities. Teachers and personnel Participation Tools and Learner Support Systems, Part 3, Process, Part 4, Output including smart students, happy students, efficient students, social care students, personal rights resolution, and self-determining, Part 5, Feedback, and Part 6, Environment 3) The results of the evaluation of the feasibility and usefulness of the education management system for students with special needs are at the highest level.

Keywords: management systems, students with special needs

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงด้วยดีได้มีปัจจัยแห่งความสำเร็จหลายสิ่งโดยเฉพาะความเมตตากรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินทร์นixa ปัญจจริยะกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่เสียสละเวลาอันมีค่าอย่างยิ่งของท่าน ในการให้ข้อเสนอแนะอย่างสม่ำเสมอและให้คำปรึกษาอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการด้านวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ตลอดจนช่วยเหลือแก้ปัญหาตลอดระยะเวลาในการดำเนินการวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ศศิพินต์ สุขบุญพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อีกท่านที่เสียสละเวลาในการให้คำปรึกษาตลอดจนช่วยให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุวดี อุปปินใจ ตำแหน่ง อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญทริกา บุญภักดี ตำแหน่ง อาจารย์ภาควิชาบริหารธุรกิจและอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาทินี อมรไพศาลเลิศ ตำแหน่ง อาจารย์ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พร้อมให้ข้อเสนอแนะวิธีการศึกษาวิจัยที่ถูกต้องและให้คำปรึกษาในเรื่องที่ได้ทำการศึกษาวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูนชัย ยาวีราช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินทร์นixa ปัญจจริยะกุล ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.ศศิพินต์ สุขบุญพันธ์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้เกียรติเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ นางสาวระวีวรรณ วุฒิยศ ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษา เชียงใหม่ ตลอดจนขอขอบคุณคณะครูบุคลากรทุกท่าน และขอขอบคุณผู้ปกครองทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือตลอดจนเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัย ในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ด้วยดี ตลอดจนขอขอบใจนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทุกคน วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาและขอขอบคุณสมาชิกครอบครัวที่ให้กำลังใจในการดำเนินงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

ผู้วิจัยขอมอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นเครื่องมื่อบูชาพระคุณบิดามารดา และครูบา
อาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาตั้งแต่เล็กจนโตเสมอมา

ชนัญพัทธ์ โพธิามูล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ข
ABSTRACT	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8
2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษ.....	10
ปรัชญาพื้นฐาน แนวคิด ความหมาย และรูปแบบการจัดการเรียนร่วม	21
ข้อมูลเกี่ยวกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่.....	58
แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีเชิงระบบ.....	61
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	67
3 วิธีดำเนินการวิจัย	78
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันการพัฒนาระบบของการบริหาร	
จัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	
ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่.....	80

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบของการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่.....	82
ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่.....	85
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่.....	89
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ.....	101
ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับตรวจสอบและประเมินระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ.....	119
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	123
สรุปผลการวิจัย.....	124
อภิปรายผลการวิจัย.....	128
ข้อเสนอแนะ.....	132
บรรณานุกรม	133
ภาคผนวก	139
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	140
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion).....	141

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ค ตารางแสดงสรุปผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของ ข้อมูลตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ.....	142
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	152
ภาคผนวก จ แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ของระบบการบริหารจัดการการศึกษา สำหรับ นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัย อาชีวศึกษาเชียงใหม่.....	162
ภาคผนวก ฉ ภาพกิจกรรมประกอบการดำเนินการวิจัยในการ สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion).....	167
ประวัติผู้วิจัย	168

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารจัดการการศึกษา สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ.....	43
4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	89
4.2 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษา สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ในภาพรวม.....	90
4.3 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษา สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ด้านผู้เรียน.....	91
4.4 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษา สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	92
4.5 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษา สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ด้านสภาพแวดล้อม.....	94
4.6 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษา สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา.....	95
4.7 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษา สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ด้านกระบวนการบริหารจัดการ.....	97
4.8 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษา สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ด้านเครื่องมือ...	98

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.9	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษา สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ด้านการสนับสนุนครู บุคลากร.....	100
4.10	(ร่าง) ระบบการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ.....	108
4.11	จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	120
4.12	ผลการวิเคราะห์ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ.....	121

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	8
2.1	แสดงกรอบโครงสร้างชีวิต.....	37
2.2	แผนภูมิการบริหารสถานศึกษา.....	59
2.3	แสดงองค์ประกอบของระบบพื้นฐาน.....	64
2.4	รูปแบบระบบสังคมของโรงเรียน.....	65
2.5	ระบบของการบริหารโรงเรียน.....	66
2.6	ระบบการบริหารจัดการ การศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่.....	67
3.1	รูปแบบการวิจัยระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ.....	79
4.1	ระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ.....	101
4.2	ระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษใน วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่.....	109

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กล่าวถึงสิทธิและเสรีภาพด้านการศึกษา ในมาตรา 54 บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสวัสดิการสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ และความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2550, น. 15) รวมถึงพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 10 หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา วรรคหนึ่งระบุว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และระบุไว้ในวรรคสองว่าการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคล ดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ และวรรคสาม การศึกษาสำหรับคนพิการ ในวรรคสองให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กำหนดในกฎกระทรวง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, น. 5)

จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติการศึกษาดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มีเจตนารมณ์ในการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มคนที่มีความต้องการพิเศษ โดยกำหนดไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากกว่าที่เคยผ่านมามีทำให้การจัดการศึกษาเอื้อประโยชน์ต่อเด็กที่มีความด้อยโอกาสทั้งทางด้านการศึกษา การพัฒนาคุณภาพชีวิต การสื่อสาร การเข้าถึงอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามกฎหมายและกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้กำหนดไว้เช่นเดียวกับนักเรียนทั่วไป โดยรัฐต้องพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ในรูปแบบและวิธีการอันเหมาะสมกับสภาพความต้องการพิเศษทางการศึกษาเป็นรายบุคคล

และเป็นการจัดการศึกษา เพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาและอุปสรรคอันเนื่องมาจากสภาพความบกพร่องหรือความต้องการพิเศษโดยจัดให้ เข้าเรียนตามสภาพความบกพร่องในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด ซึ่งโดยทั่วไป หมายถึง การจัดให้เข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติร่วมกับนักเรียนทั่วไป

เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีความจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือเนื่องด้วยการขาดความสามารถไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกาย จิตใจหรือสติปัญญา ประเภทของความต้องการพิเศษมีความหลากหลายและอาจแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ซึ่งมีผลให้พฤติกรรมของเด็กมีความแตกต่างกันไปด้วย ดังนั้นการเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องลักษณะบางประการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะช่วยทำให้สามารถคาดการณ์ได้ว่าเด็กที่ได้พบเห็นนั้นน่าจะเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทใด ซึ่งจะสามารถจัดบริการทางการศึกษา และให้การช่วยเหลือเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการพิเศษของเด็กได้ โดยการให้ความเท่าเทียมและโอกาสทางการศึกษาคือเครื่องมือที่สำคัญสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ประเทศไทยเปิดโอกาสทางการศึกษาสำหรับคนพิการหรือบุคคลที่มีความต้องการพิเศษบุคคลกลุ่มนี้ จะได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงศึกษาธิการให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี หลังจากนั้นบุคคลที่มีความต้องการพิเศษสามารถเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาโดยรัฐเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณในการศึกษาทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สทศ.) เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับนักศึกษาพิการหรือนักศึกษาที่มีความต้องการพิเศษทั้ง 9 ประเภทได้แก่ 1) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น 2) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 3) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 4) บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย การเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ 5) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ 6) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา 7) บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ 8) บุคคลออทิสติก และ 9) บุคคลพิการซ้ำซ้อน (สุจิตรา อัมรักเลิศ, 2566)

การจัดโครงการการเรียนร่วมจึงเป็นการเปิดโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่าง ๆ ในวัยเรียน ได้เรียนร่วมกับเด็กปกติในระบบโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความต้องการพิเศษทางการศึกษา และเพื่อการพัฒนาศักยภาพเด็กเป็นรายบุคคล โดยมีครูประจำชั้นและครูการศึกษาพิเศษให้ความร่วมมือและรับผิดชอบร่วมกันในการดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการในโรงเรียนที่ดำเนินการจัดการเรียนร่วม และในปี พ.ศ. 2559 นี้เป็นปีที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้ประกาศให้เป็นปีแห่งความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความจำเป็นพิเศษ ซึ่งเป็นการแสดงเจตนารมณ์ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับสิทธิ และโอกาสในการศึกษาอย่างเสมอภาคกัน โดยมีการจัดการศึกษาที่เหมาะสมทั้งในวิทยาลัยและห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ที่สูงสุดหลักปรัชญาของการอยู่

ร่วมกัน เน้นให้มีการบริการ สนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ มาจัดกระบวนการเรียนการสอนสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2553)

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ เป็นวิทยาลัยที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับนักศึกษาทั่วไปในแผนก ที่กำหนดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา เปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และปริญญาตรีเทคโนโลยีบัณฑิต (วท.บ.) ได้มีการจัดการเรียนการสอนสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษหรือเด็กพิการ ซึ่งในปีการศึกษา 2566 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ มีนักศึกษาที่มีความต้องการพิเศษทั้งสิ้น จำนวน 9 คน ประกอบด้วย นักศึกษาที่มีความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จำนวน 1 คน นักศึกษาที่มีความพิการทางสติปัญญา จำนวน 6 คน และนักศึกษาที่มีความพิการทางการเรียนรู้ จำนวน 2 คน วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ทำหน้าที่จัดบริการรองรับทั้งในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ การบริการและการให้ความช่วยเหลือทางการศึกษาแก่นักศึกษาทั้งนี้ การให้การศึกษและพัฒนาแก่นักศึกษาที่มีความต้องการพิเศษในสถาบันอาชีวศึกษาต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทุกหน่วยงานภายในวิทยาลัย อย่างไรก็ตามการศึกษารูปแบบการบริการสนับสนุนนักศึกษาที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่พบว่า มีปัญหา มากมายเกี่ยวกับการวางระบบการบริหารจัดการในด้านของความอำนวยความสะดวก สื่อการบริการและการช่วยเหลือทางการศึกษาแก่นักศึกษา อีกทั้งยังรวมไปถึงการสร้างความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับนักศึกษาที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วมในวิทยาลัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา มีจำนวนนักศึกษาที่มีความต้องการพิเศษไม่มาก ทางวิทยาลัยจึงยังไม่ได้มีการจัดวางระบบที่ชัดเจน จึงทำให้ทางวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ไม่ได้มีการจัดวางระบบและแนวทางการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและเป็นแนวปฏิบัติที่ชัดเจน (วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่, 2565) วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ จึงควรมีระบบการบริหารจัดการนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเพื่อการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างมีประสิทธิภาพในการวางแผนและบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เพื่อสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษาอย่างเต็มประสิทธิภาพมีการจัดการการเรียนการสอนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมเพื่อสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (SDGs) เป้าหมายที่ 4 การศึกษาที่มีคุณภาพโดยการสนับสนุนการเข้าถึงสารสนเทศอย่างเท่าเทียมสำหรับนักศึกษาทุกกลุ่ม รวมทั้งนักศึกษาที่มีความต้องการพิเศษ และเป้าหมายที่ 10 การลดการเหลื่อมล้ำ (Department of Economic and Social Affairs, United Nations, 2022)

จากความเป็นมาและความสำคัญ ดังกล่าว และในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นผู้รับผิดชอบงานบริหารและการบริการสนับสนุนนักเรียน นักศึกษาพิการ ของ ผู้วิจัยได้เล็งเห็นว่าการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมดังที่กล่าวมาควรได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาแนวทางการพัฒนาระบบการบริหารจัดการนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเพื่อการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างมีประสิทธิภาพในการวางแผนและบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไป บริหารจัดการศึกษาได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่
2. เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่
3. เพื่อประเมินระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ด้านความรู้

1. ได้ทราบถึงสภาพและปัญหาในการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในการวางแผนและพัฒนาระบบการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ได้ทราบถึงองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่การจัดการระบบการบริหารจัดการนักศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ด้านการนำไปใช้

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ มีระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ที่มีประสิทธิภาพสามารถนำไปเป็นต้นแบบและขยายผลให้แก่สถานศึกษาอื่น ๆ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมทั้งแบบปริมาณและคุณภาพดำเนินการ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย เป็น 3 ขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

การศึกษาสภาพปัจจุบัน ของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ มีขอบเขตการศึกษาดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร

ขอบเขตด้านประชากร คือ ครูที่สอนนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ จำนวน 20 คน นักศึกษาพิการเรียนร่วมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ จำนวน 9 คน และผู้ปกครองของนักศึกษาพิการเรียนร่วม จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมทั้งสิ้น 38 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ ศักยภาพประกอบ 7 ด้าน โดยใช้กระบวนการ Plan- Do Check- Act: PDCA สภาพปัจจุบัน ของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

ขอบเขตด้านสถานที่

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีขอบเขตการศึกษาดังนี้

การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ โดยการจัดสนทนากลุ่ม Focus Group Discussion: FGD ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษจำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกจากผู้ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 นักวิชาการหรืออาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีผลงานเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิทางการบริหารการศึกษาหรือผู้ที่มีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 3 ครูที่จัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษจำนวน 3 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ ประเด็นในการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบและประเมินระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

การประเมินระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีขอบเขตการศึกษาดังนี้

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและครูที่จัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ประกอบด้วย ผู้บริหาร 5 คน ครู 20 คน รวมทั้งสิ้น 25 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

นิยามศัพท์เฉพาะ

นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ หมายถึง บุคคลที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภท รวมถึงเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ซึ่งการจัดการศึกษาแบบปกติไม่สามารถพัฒนาให้เด็กพิเศษเกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพได้ จึงต้องมีการจัดการศึกษาให้มีลักษณะพิเศษเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการที่แตกต่างของแต่ละบุคคล

ด้านคุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือตนเองและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในวิทยาลัยได้ มีความรู้ ทักษะชีวิต การดูแลตนเอง มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการหรือในสถานการณ์ ต่าง ๆ ได้จนประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย 6 ประการ ดังนี้ ผู้เรียนประกอบด้วย ประการที่ 1 ผู้เรียนฉลาดรู้ ประการที่ 2 ผู้เรียนอยู่ดีมีสุข ประการที่ 3 ผู้เรียนมีความสามารถสูง ประการที่ 4 ผู้เรียนใส่ใจสังคม ประการที่ 5 การยืนหยัดสิทธิตนเองและ ประการที่ 6 การตัดสินใจด้วยตนเอง

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ เปิดทำการเรียนการสอน 4 ประเภท 20 สาขาวิชา ประกอบไปด้วย ประการที่ 1 พาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ จำนวน 8 สาขาวิชา ประการที่ 2 ศิลปกรรม จำนวน 5 สาขาวิชา ประการที่ 3 คหกรรม จำนวน 5 สาขาวิชา ประการที่ 4 อุตสาหกรรมท่องเที่ยว จำนวน 2 สาขาวิชา มีการจัดการเรียนการสอนเน้นความต้องการและความสามารถของเด็กเป็นสำคัญ มีความสามารถในการเรียน ส่งเสริมให้เรียนวิชาที่เหมาะสม ด้านอาชีพ และฝึกทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เพื่อเตรียมเด็กให้สามารถดำรงชีพในสังคมได้

ด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพะใด ๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ทั้งทางตรงและทางอ้อม สภาพแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม หรือสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ประกอบด้วย 1) พื้นที่แห่งการเรียนรู้ปลอดภัย 2) สภาพห้องเรียนที่เหมาะสม 3) มุมกิจกรรมในห้องเรียน 4) ห้องน้ำที่เหมาะสมต่อความบกพร่อง

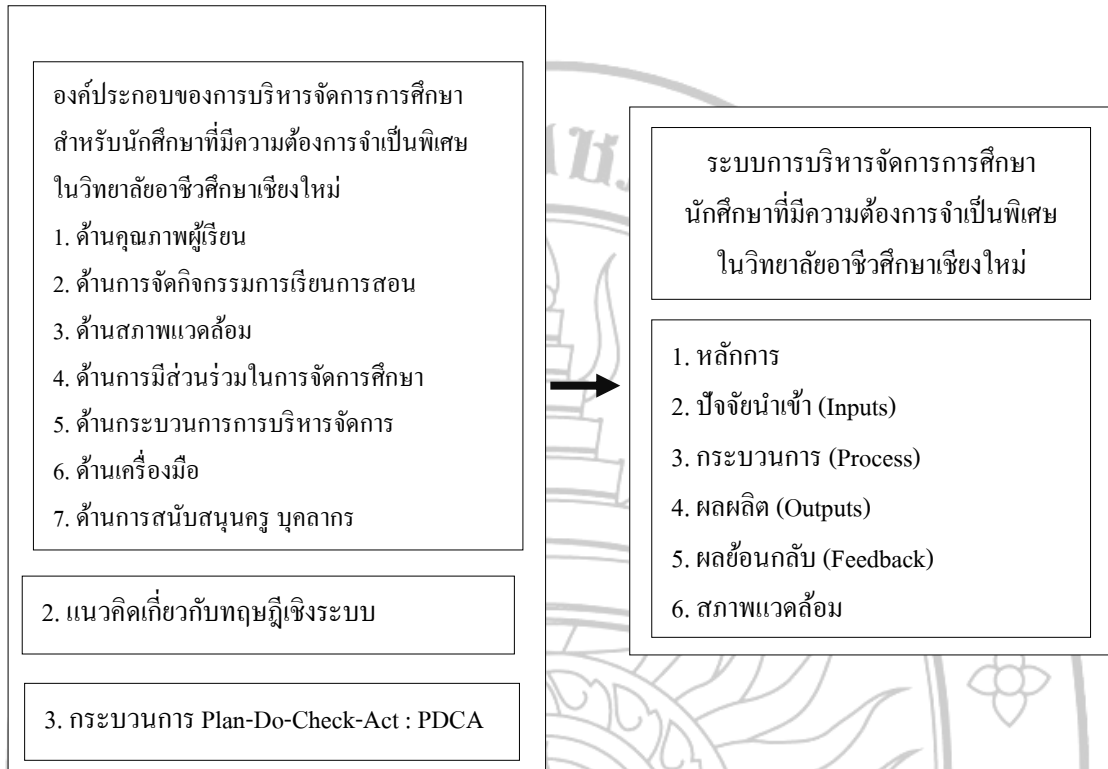
ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หมายถึง วิธีการในการสร้างการสร้างความร่วมมือในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย ประการที่ 1 วิทยาลัย ประการที่ 2 คณะกรรมการสถานศึกษา ประการที่ 3 ผู้ปกครอง ประการที่ 4 แพทย์ ประการที่ 5 ผู้เชี่ยวชาญในสาขาชุมชน

ด้านกระบวนการการบริหารจัดการ หมายถึง การบริหารจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ ให้มีประสิทธิภาพนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของเด็กและการปรับสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องอันเป็นการส่งเสริมให้การเรียนรวมดำเนินการบรรลุที่วางไว้ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติตามแผน ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงการดำเนินการ

ด้านเครื่องมือ หมายถึง สิ่งที่นำมาช่วยในการบริหารจัดการ เรียนรวมช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเกิดการเรียนรู้และดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ สูงสุด เป็นการช่วยสนับสนุนให้นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ อันได้แก่ นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจงบประมาณระบบการบริหารจัดการ กฎกระทรวง เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อทางการศึกษาที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของคนพิการแต่ละประเภท

ด้านการสนับสนุนครู บุคลากร หมายถึง การบริหารงานบุคลากร ให้มีคุณภาพ มีการมอบหมาย งานที่เหมาะสม และส่งเสริมการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การสร้างขวัญและกำลังใจให้ทำงานอย่างมีความสุข

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง ระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษา สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ให้ครอบคลุมประเด็นการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอหัวข้อตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษ
 - 1.1 ความหมายของการศึกษาพิเศษ
 - 1.2 ความสำคัญของการศึกษาพิเศษ
 - 1.3 รูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษ
 - 1.4 เด็กที่มีความต้องการพิเศษ
 - 1.5 ประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
2. ปรัชญาพื้นฐาน แนวคิด ความหมาย และรูปแบบการจัดการเรียนร่วม
 - 2.1 ปรัชญาพื้นฐานและแนวคิดการจัดการเรียนร่วม
 - 2.2 ความหมายการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม และรูปแบบการจัดการเรียนร่วม
 - 2.3 หลักการและแนวทางการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม
 - 2.5 รูปแบบการบริหารจัดการเรียนร่วมในประเทศไทย
 - 2.6 องค์ประกอบของการบริหารจัดการนักศึกษาพิการเรียนร่วม
3. แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีเชิงระบบ
 - 3.1 ความหมายของระบบ
 - 3.2 หลักการและแนวคิดของทฤษฎีระบบ
 - 3.3 องค์ประกอบของระบบ
4. ข้อมูลเกี่ยวกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษ

ตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ได้กล่าวถึงสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษาสำหรับคนพิการไว้ว่า คนพิการมีสิทธิได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และมีสิทธิเลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึง ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และความต้องการจำเป็นของบุคคลนั้น รวมถึงได้รับการศึกษาที่มี มาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล ดังนั้นรัฐ จึงต้องจัดการศึกษาให้กับคนพิการเพื่อให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่าง รวดเร็วได้อย่างมีความสุข ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่า “งานช่วยคนพิการนี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะผู้พิการ” ไม่ได้เป็น“ผู้อยาก-พิการ” ถ้าไม่ช่วยเขาให้สามารถที่จะปฏิบัติงานอะไร เพื่อชีวิต และมีเศรษฐกิจของครอบครัว จึงทำให้เกิดสิ่งที่หนักแก่ครอบครัว หนักแก่ส่วนรวม ฉะนั้นนโยบายที่จะทำ คือ ช่วยให้เราช่วยเหลือตัวเอง เพื่อให้เขาสามารถเป็นประโยชน์ต่อสังคม”

1. ความหมายของการศึกษาพิเศษ

การศึกษาพิเศษ (Special Education) ได้มีนักวิชาการให้คำจำกัดความของการศึกษาพิเศษไว้หลากหลาย มีบางจุดที่ร่วมกัน บางจุดแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับมุมมองของนักวิชาการ

พัทธนันท์ วงษ์วิชชุต์ (2550, น. 4) ได้ให้ความหมายของการศึกษาพิเศษไว้ว่า การศึกษาพิเศษ หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภท รวมถึงเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ซึ่งการจัดการศึกษาแบบปกติไม่สามารถพัฒนาให้เด็กพิเศษเกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพได้ จึงต้องมีการจัดการศึกษาให้มีลักษณะพิเศษ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการที่แตกต่างของแต่ละบุคคล

พิมพ์พรรณ วรชุนดิษฐ์ (2552, น. 3) ได้ให้ความหมายของการศึกษาพิเศษว่า การศึกษาพิเศษ หมายถึง การศึกษาและบริการพิเศษ ซึ่งรัฐหรือหน่วยงานเอกชนจัดขึ้นหรือร่วมมือกันจัดให้แก่เด็กพิเศษ เพราะไม่สามารถได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการจัดการศึกษาตามปกติได้

นนุช เพชรบุญวัฒน์ (2558, น. 4) ได้ให้ความหมายของการศึกษาพิเศษไว้ว่า การศึกษาพิเศษ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่มีกลุ่มเป้าหมายเพื่อสนองความต้องการที่แตกต่างของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ อันหมายถึงเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมและ อารมณ์ เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย และสุขภาพ เด็กที่มีความบกพร่องทางภาษาหรือการพูด เด็กออทิสติก เด็กที่มีความบกพร่อง

ทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น และเด็กปัญญาเลิศหรือมีความสามารถพิเศษ การจัดการศึกษารูปแบบปกติทั่วไปไม่อาจสนองตอบนักเรียนเหล่านี้ได้

เกยูร วงศ์ก้อม (2558, น. 2) ได้ให้ความหมายของการศึกษาพิเศษไว้ว่า การศึกษาพิเศษ หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ไม่ว่าความต้องการนั้นจะเกิดขึ้นเนื่องจากความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ รวมทั้งเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ซึ่งการจัดการศึกษาในรูปแบบปกติไม่สามารถช่วยให้เด็กเรียนรู้และพัฒนาได้เต็มศักยภาพ จึงจำเป็นต้องจัดการศึกษาในลักษณะพิเศษ เพื่อให้สอดคล้องกับความจำเป็นพิเศษที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล

อัญชลี เกลิ้งแก้ว (2560, น. 4) การศึกษาพิเศษ หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาทุกประเภท อันได้แก่ เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ เด็กที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา เด็กที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมและอารมณ์ เด็กที่มีความบกพร่องทาง สติปัญญา เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เด็กออทิสติก และเด็กพิการซ้อน รวมถึงเด็กที่มีความสามารถพิเศษ หรือเด็กอัจฉริยะ ซึ่งการจัดการศึกษาแบบปกติไม่สามารถพัฒนาให้เด็กพิเศษเกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพได้ จึงต้องมีการจัดการศึกษาพิเศษ โดยการจัดหลักสูตร รูปแบบ วิธีการ สอบ จุดประสงค์การเรียนรู้ เทคนิคการสอนเทคโนโลยี สื่อ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อม การวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล

สรุปได้ว่า การศึกษาพิเศษ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่มีกลุ่มเป้าหมายเพื่อสนองความต้องการที่แตกต่างของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ อันหมายถึงเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม และอารมณ์ เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ

2. ความสำคัญของการศึกษาพิเศษ

การศึกษาพิเศษมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ทั้งต่อเด็กต่อครอบครัว ต่อครูและบุคลากรทางการศึกษา และต่อสังคม (อัญชลี เกลิ้งแก้ว, 2560) ดังนี้

2.1 ความสำคัญต่อตัวเด็ก ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ เด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

2.1.1 เด็กปกติ ได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งส่งผลที่ดีต่อการพัฒนาตนเองในด้านการยอมรับความแตกต่าง การเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน และยังอาจรวมไปถึงความมีน้ำใจในการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์

2.1.2 เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้รับโอกาสในการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ตามความต้องการ และความแตกต่างระหว่างบุคคล และการเห็นคุณค่าแห่งตน

2.2 ความสำคัญต่อครอบครัว ส่งผลให้ครอบครัวของเด็กปกติและครอบครัวของเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน อาทิ ครอบครัวของเด็กปกติได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และการยอมรับความแตกต่าง การเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน และยังอาจรวมไปถึงความมีน้ำใจในการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ ส่วนครอบครัวของเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับโอกาสในแบ่งเบาภาระหน้าที่ในการพัฒนาเด็ก ให้กับบุคคลต่าง ๆ ของสังคม รวมถึงได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

2.3 ความสำคัญต่อครู และบุคลากรทางการศึกษา ทำให้ครูได้มีโอกาสนำมาพัฒนาตนเองในด้านการสอน และการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ

2.4 ความสำคัญต่อสังคม ทำให้สังคมได้ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของคนในสังคม เพื่อให้เป็นสังคมแห่งความเสมอภาคและเท่าเทียม

การศึกษาพิเศษมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนา เพราะเป็นรูปแบบของการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษา ที่มีบทบาทสำคัญในการเพิ่มทักษะทางด้านสังคม การสื่อสาร และทักษะทางความคิด ซึ่งทำให้เกิดผลดีในระยะยาว โดยเนื้อหาหลักสูตรจะเน้นการเตรียมความพร้อมเพื่อให้เด็กสามารถใช้ในชีวิตประจำวันได้ ควบคู่ไปกับทักษะทางวิชาการ มีการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลหรือ (Individualized Education Program: IEP) เป็นการออกแบบให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน เพื่อช่วยแก้ไขปัญหของผู้เรียนอย่างตรงจุด เพิ่มศักยภาพและโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้ที่มีความสามารถทางวิชาการจำกัด (นงนุช เพชรบุญวัฒน์, 2558)

การศึกษาพิเศษมีความสำคัญกับเด็กตามบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อให้เด็กได้รับการฟื้นฟูและพัฒนาเร็วที่สุดตั้งแต่แรกพบความพิการหรือความสามารถโดยได้รับการช่วยเหลือตามความต้องการจำเป็นพิเศษ รวมทั้งให้สังคมมองเห็นความสำคัญของเด็กในการเป็นส่วนหนึ่งในสังคมและมองเห็นถึงศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ (พัทธนันท์ วงษ์วิชชุต์, 2550)

1. พัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม
2. ให้เด็กมีโอกาสดำเนินการศึกษาและเลือกรับการศึกษาตั้งแต่ช่วยเหลือระยะแรกเริ่มจนถึงระดับอุดมศึกษา
3. ให้เด็กได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

4. ให้สังคมมองเห็นความสำคัญของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในการเป็นส่วนหนึ่งในสังคมและมองเห็นถึงศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์

5. ให้ครอบครัวและสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

จากความสำคัญของการศึกษาพิเศษข้างต้นจะเห็นได้ว่า การศึกษาพิเศษมีความสำคัญตามบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อให้เด็กได้รับการฟื้นฟูและพัฒนาเร็วที่สุดตั้งแต่แรกพบความพิการหรือความสามารถโดยได้รับการช่วยเหลือตามความต้องการจำเป็นพิเศษ รวมถึงส่งเสริมและพัฒนาบุคคล สังคม และประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งในด้านระบบการศึกษา และด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านคุณธรรมจริยธรรม นับได้ว่ามีความสำคัญต่อทุกคน ถ้าทุกคนมีคุณธรรมจริยธรรม ก็จะส่งเสริมให้สังคมและประเทศชาติน่าอยู่

3. รูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษ

3.1 การจัดการศึกษาแบบโรงเรียนเฉพาะความพิการ

การจัดการศึกษาแบบโรงเรียนเฉพาะความพิการ เป็นรูปแบบในการให้การศึกษาโดยจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทใดประเภทหนึ่งหรือหลายประเภท โรงเรียนศึกษาพิเศษ เฉพาะความพิการ เป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบของโรงเรียนศึกษาพิเศษเฉพาะประเภทความพิการแต่ละ ประเภทโดยจัดในทุกระดับตั้งแต่ชั้นเรียนเตรียมความพร้อมก่อนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีทั้งการศึกษา สายสามัญและสายอาชีพ มีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะประเภทความพิการที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น ของแต่ละกลุ่มมีการจัดการโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล การมีบุคลากรที่เชี่ยวชาญ รวมทั้งมีสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการที่เพียงพอและมีคุณภาพ

3.2 การจัดการศึกษาโดยศูนย์การศึกษาพิเศษศูนย์การศึกษาพิเศษ

การจัดการศึกษาโดยศูนย์การศึกษาพิเศษศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำเขตการศึกษา จำนวน 13 แห่ง ทำหน้าที่บริหารจัดการการศึกษาเพื่อคนพิการ ทำหน้าที่นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และดูแลงานวิชาการการศึกษาพิเศษ ส่วนศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ทำหน้าที่ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการและครอบครัว และเตรียมความพร้อมแก่คนพิการ รวมทั้งการดำเนินการคัดแยก ฟื้นฟูสมรรถภาพ และส่งต่อคนพิการไปยังสถานศึกษา การจัดในศูนย์การศึกษาพิเศษเป็นการจัดให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการและครอบครัว และเตรียมความพร้อมแก่เด็กพิการวัยก่อนเข้าเรียนหรือผู้พิการภายหลังก่อนส่งกลับไปเรียนร่วม โดยศูนย์การศึกษาระดับจังหวัดและระดับเขตการศึกษาบบาททำหน้าที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษ แบ่งได้เป็น 3 หน่วยงาน คือ 1) ศูนย์การศึกษาพิเศษแห่งชาติ 2) ศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อคนพิการเขตการศึกษา 3) ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด

3.3 การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม

การเรียนร่วม หมายถึงการจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าไปในระบบการศึกษาทั่วไป การเรียนร่วมในแนวคิดใหม่เป็นความร่วมมือและรับผิดชอบร่วมกัน (Collaboration) ระหว่างครูทั่วไป และครูการศึกษาพิเศษในโรงเรียน เพื่อดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนและบริการต่าง ๆ ให้กับนักเรียนในความดูแล การเรียนร่วม อาจจัดได้ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1) ชั้นเรียนปกติเต็มวัน นักเรียนเรียนในชั้นปกติเต็มเวลา โดยอยู่ในความรับผิดชอบของครูประจำชั้น และนักเรียนไม่ได้รับการบริการทางการศึกษาพิเศษโดยตรง แต่ครูทั่วไปและเด็กได้รับการบริการทางอ้อม

2) ชั้นเรียนปกติเต็มวันและบริการปรึกษาหารือ นักเรียนเรียนในชั้นเรียนปกติเต็มวัน โดยอยู่ในความรับผิดชอบของครูประจำชั้น แต่มีผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ทั้งในเรื่องการศึกษาปกติและการศึกษาพิเศษร่วมให้การปรึกษาหารือ เช่น นักจิตวิทยา ครูการศึกษาพิเศษซึ่งเป็นครูเดินสอน หรือครูการศึกษาพิเศษซึ่งทำหน้าที่ เป็นครูสอนเสริมในโรงเรียน บุคคลเหล่านี้จะไม่สอนเด็กโดยตรง แต่ทำหน้าที่เป็น ผู้คอยแนะนำช่วยเหลือครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชาและจัดหาบริการสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนร่วมประสบผลสำเร็จ

3) ชั้นเรียนปกติเต็มวันและบริการครูเดินสอน นักเรียนเรียนในชั้นเรียนปกติเต็มเวลาโดยอยู่ในความรับผิดชอบของครูประจำชั้น แต่ได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนโดยตรงจากครูเดินสอนตามตารางที่ได้กำหนดหรือ เมื่อมีความจำเป็น ครูเดินสอนอาจเป็นนักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด ครูแก้ไขการพูดหรือครูการศึกษาพิเศษที่เดินทางไปให้บริการตามโรงเรียนต่าง ๆ แก่เด็กพิการทั้งในและนอกห้องเรียน นอกจากนี้ยังให้บริการช่วยเหลือแก่ครูปกติโดยตรงด้วย เช่น ช่วยครูปกติในกรณีที่เด็กบางคนต้องการการสอนเสริม หรือปรับพฤติกรรม

4) ชั้นเรียนปกติเต็มวันและบริการสอนเสริม นักเรียนในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา โดยอยู่ในความรับผิดชอบครูประจำชั้น แต่ได้รับการสอนเพิ่มเติมหรือสอนเสริมจากครูการศึกษาพิเศษที่ประจำที่ห้องสอน เสริมตามกำหนดตารางการเรียน โดยให้นักเรียนมาเรียนกับครูสอนเสริม บางเวลาและบางวิชา ครูสอนเสริม อาจสอนเนื้อหา หรือทักษะที่เด็กต้องการเป็นพิเศษ เช่น ทักษะการทำความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว (Orientation & Mobility: O&M) สำหรับเด็กตาบอด หรือภาษามือสำหรับเด็กหูหนวก โดยอาจสอนเฉพาะบุคคลหรือกลุ่มเล็ก ๆ ในปัจจุบันครูสอนเสริมจะใช้เวลาสอนเด็กร่วมกับครูในชั้นเรียนมากกว่าที่จะนำเด็กออกมาสอนในห้องสอนเสริม

5) ชั้นเรียนพิเศษและชั้นเรียนปกติ นักเรียนเรียนชั้นเรียนพิเศษและเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติมากน้อยตามความเหมาะสมโดยอาจเรียนร่วมในบางวิชา เช่น พลศึกษา ศิลปศึกษา

ดนตรี นาฏศิลป์ การงานพื้นฐานอาชีพ จริยธรรมศึกษา ศึกษาศาสตร์พิเศษและครุภัณฑ์ร่วม
การทำงานร่วมกันรับผิดชอบ รูปแบบนี้จัดทั้ง ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

6) ชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ นักเรียนเรียนในชั้นเรียนพิเศษในเวลา
ร่วมกับเพื่อนพิการ ประมาณ 5-10 คน มีครูประจำชั้นเป็นผู้สอนเองทุกวิชา เด็กจะมีโอกาสเข้าร่วม
กิจกรรมกับเด็กทั่วไป เช่น การเข้าแถว เคารพธงชาติ สวดมนต์ไหว้พระ การรับประทานอาหาร
การไปทัศนศึกษา เป็นต้น

3.4 การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

การศึกษาแบบเรียนรวมเป็นการจัดการเรียนการสอนให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ
ได้อยู่ในชั้นเรียนปกติตลอดวันกับเพื่อน ๆ ในวัยเดียวกันที่โรงเรียนการศึกษาทั่วไป การให้บริการ
ช่วยเหลือสนับสนุนต่าง ๆ ต้องสนองตอบความต้องการของเด็กได้ ครูชั้นเรียนปกติ คือ ตัวหลักใน
การรับผิดชอบเด็กพิการที่เรียนชั้นเรียนปกติ ซึ่งถือว่าเป็นสถานที่หลักของนักเรียนที่มีความต้องการ
พิเศษ ในเชิงอุดมคติมักจะกล่าวนักเรียนทุกคนควรได้เรียนรวมกับเพื่อน ๆ ในโรงเรียนการศึกษา
ทั่วไปแต่มีหลายคนที่คิดว่านักเรียนบางคนอาจไม่เหมาะกับการเรียนรูปแบบนี้ เพราะเด็กอาจไม่ได้
รับประโยชน์อย่างเต็มที่หากเรียนที่ชั้นเรียนปกติ สำหรับการศึกษาแบบเรียนรวม

3.5 การจัดการศึกษาโดยสถานพยาบาล

ศูนย์การเรียนสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรัง โรงพยาบาลชลบุรี ได้กล่าวถึง
การจัดการศึกษาโดย สถานพยาบาลไว้ว่า ความเป็นมาด้วยรัฐบาลมีนโยบายที่จะส่งเสริม
การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบราชการการพัฒนาประเทศ
โดยรวม เพื่อให้สามารถแข่งขันเชิงเศรษฐกิจทั้งภายในและระหว่างประเทศ ทั้งเป็นการพัฒนา
คุณภาพชีวิตและการกระจายความเจริญออกสู่ชนบทด้วย

3.6 การจัดการศึกษาโดยชุมชน

กลุ่มงานปฏิบัติการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาสำหรับ
คนพิการ โดยครอบครัวชุมชนและองค์กรเอกชนไว้ว่า ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 รับรองสิทธิทางการศึกษาของคนไทยทุกคน โดยการจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคล
มีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่าง
ทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่อง
ทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการหรือ
ทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้
บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษการจัดการศึกษาสำหรับ
คนพิการ ตามวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและให้บุคคล

ดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา 10)

3.7 การจัดการการศึกษาโดยครอบครัว

กลุ่มงานปฏิรูปการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษา ในลักษณะศูนย์การเรียนสำหรับกลุ่มคนพิการโดยจัดในลักษณะศูนย์การเรียน ครอบครัวหรือบ้านเรียน (Home School) ไว้ว่า นับเป็นแนวคิดที่น่าพิจารณา จากรายงานการวิจัย “การจัดการศึกษา โดยครอบครัว” โดยกลุ่มงานปฏิรูปการจัด การศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ เมื่อมกราคม พ.ศ. 2543

3.8 การจัดการศึกษาโดยศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 ได้ให้ความสำคัญกับคนพิการและได้กำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษา ตลอดชีวิตโดยกำหนดให้ สำนักงานการศึกษานอกโรงเรียน เป็นองค์กรหลักในการสร้างสังคมอุดม ปัญญา เพื่อสร้างการศึกษาตลอดชีวิต ให้กับประชาชนอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง ศูนย์ศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ (ศกพ.) ได้รับมอบหมายจากสำนักงาน การศึกษานอกโรงเรียน ให้ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยสำหรับคนพิการ ตามประเภทความพิการที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้แบ่งไว้ 9 ประเภท คือ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน บุคคลที่มีความ บกพร่องทางสติปัญญา บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ฯ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการ เรียนรู้ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรือ อารมณ์ บุคคลออทิสติก บุคคลพิการซ้อน

1.4 เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ศศิวิมล มณีวระ (2554, น. 14) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เด็กที่มีความต้องการ พิเศษ หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา เด็กปัญญาเลิศ หรือเด็กอัจฉริยะ เด็กที่มี ความสามารถเฉพาะทาง เด็กที่บกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่บกพร่องทางการมองเห็น เด็กที่ บกพร่องทางด้าน ร่างกาย เด็กที่บกพร่องทางด้านภาษา เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ เด็กที่มีปัญหา ทางพฤติกรรม และเด็กที่พิการซ้ำซ้อน โดยเด็กทั้งหมดนี้ต่างก็ต้องการการจัดการศึกษาพิเศษและมี รูปแบบเฉพาะที่เหมาะสมกับบุคคลต่างจากคนปกติทั่วไป

รจเรจ พยอมแย้ม (2553, น. 27) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เด็กที่มีความต้องการ พิเศษ หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ซึ่งกระทบกระเทือนต่อพัฒนาการของเด็กจึงจำเป็นที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือและการจัด

สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ให้เหมาะสม เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้โดยจัดการศึกษาและการวัดประเมินผลที่แตกต่างไปจากเด็กปกติทั่วไป

ศศิพันธ์ สุขบุญพันธ์ (2561, น. 43) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และ จิตใจ จนขาดความสามารถในการเรียนรู้ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โดยเด็กทั้งหมดนี้ต่างก็ต้องการการจัดการศึกษาที่พิเศษและมีรูปแบบเฉพาะที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคลซึ่งจะต่างจากเด็กปกติทั่วไป

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2551, น. 43) ได้นิยามความหมายไว้ว่า เด็กที่มีลักษณะพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีความแตกต่างที่มีความเปราะบางด้านพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกายและสติปัญญา และพฤติกรรมจากเกณฑ์ที่ปกติอย่างมากและอย่างชัดเจน ทั้งทางบวกและทางลบ

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2562, น. 25) ได้นิยามความหมายไว้ว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ คือ เด็กที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือเป็นพิเศษเพิ่มเติมจากวิธีการตามปกติทั้งในด้านการเรียนรู้ การใช้ชีวิตประจำวันและการเข้าสังคม เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพของเขาเอง โดยมีการออกแบบการดูแลช่วยเหลือเด็กตามลักษณะความจำเป็นและความต้องการของเด็กแต่ละคน

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หรือนักศึกษาที่มีความต้องการพิเศษ คือ บุคคลที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภท รวมถึงเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ซึ่งการจัดการศึกษาแบบปกติไม่สามารถพัฒนาให้เด็กพิเศษเกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพได้ จึงต้องมีการจัดการศึกษาให้มีลักษณะพิเศษ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการที่แตกต่างของแต่ละบุคคล

1.5 ประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

การจำแนกประเภทของกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดประเภทความพิการไว้ 9 ประเภท (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

1) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็นตั้งแต่ระดับ เล็กน้อยจนถึงระดับตาบอดสนิท แบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1.1) คนตาบอด หมายถึง คนที่สูญเสียการมองเห็นมากจนต้องใช้อักษรเบรลล์หรือใช้วิธีการฟังเทป หรือแผ่นเสียงการเรียนการสอน หรือการตรวจวัดความชัดของสายตาข้างดีเมื่อแก้ไขแล้วอยู่ในระดับ 6/60 หรือ 20/200 ลงมาจนบอดสนิท

1.2) คนเห็นเลือนราง หมายถึง คนสูญเสียการเห็นแต่ยังสามารถอ่านอักษรตัวพิมพ์ที่ขยายใหญ่ได้ หรือต้องใช้แว่นขยายอ่าน หากตรวจวัดสายตาความชัดของสายตาข้างดีเมื่อแก้ไขแล้วอยู่ในระดับระหว่าง 6/18 หรือ 20/70 ถึง 20/60 หรือ 20/200 หรือมีลานสายตาแคบกว่า 30 องศา

2) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง คนที่สูญเสียการได้ยินตั้งแต่ระดับหูตึงน้อยถึงระดับหูหนวก แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.1) คนหูหนวก หมายถึง ผู้ที่สูญเสียการได้ยินมากจนไม่สามารถรับข้อมูลผ่านทางการได้ยินไม่ว่าจะใส่หรือไม่ใส่เครื่องช่วยฟังก็ตามโดยมาตรฐานสากลคนหูหนวกคือผู้ที่ไม่ได้ยินตั้งแต่ที่ 90 เดซิเบลขึ้นไป

2.2) คนหูตึง หมายถึง ผู้ที่มีการได้ยินเหลืออยู่เพียงพอที่จะรับข้อมูลผ่านทางการได้ยินไม่ว่าจะใส่หรือไม่ใส่เครื่องช่วยฟังหรือไม่ก็ตามโดยทั่วไปจะใช้เครื่องช่วยฟังเมื่อมีระดับการได้ยินอยู่ระหว่าง 60-90 เดซิเบล

3) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง คนที่พัฒนาการช้ากว่าคนปกติทั่วไปเมื่อวัดระดับสติปัญญาโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานแล้วมีสติปัญญาดำกว่าบุคคลปกติทั่วไปและ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่ำกว่าเกณฑ์ปกติอย่างน้อย 2 ทักษะหรือมากกว่า เช่น ทักษะการสื่อความหมาย ทักษะทางสังคม การดูแลตนเอง การเรียนวิชาการเพื่อชีวิตประจำวันซึ่ง ลักษณะความบกพร่องทางสติปัญญาจะแสดงอาการก่อนอายุ 8 ปี แบ่งความบกพร่องของสติปัญญาได้เป็น 4 ระดับ ดังนี้

3.1) บกพร่องระดับเล็กน้อยระดับเขาวนปัญญาประมาณ 50-0

3.2) บกพร่องระดับปานกลางระดับเขาวนปัญญาประมาณ 35-49

3.3) บกพร่องระดับรุนแรงระดับเขาวนปัญญาประมาณ 20-34

3.4) บกพร่องระดับรุนแรงมากระดับเขาวนปัญญาประมาณต่ำกว่า 20

4) บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ หมายถึง คนที่มีอวัยวะไม่สมบูรณ์ อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งหรือหลายส่วนขาดหายไป กระดูกและกล้ามเนื้อพิการเจ็บป่วยเรื้อรัง มีความพิการทางระบบประสาท มีความลำบากในการเคลื่อนไหวซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาในสภาพปกติ ทั้งนี้ไม่รวมคนที่มีความบกพร่องทางประสาทสัมผัส ได้แก่ ตาบอด หูหนวก แบ่งเป็นประเภทดังนี้

4.1) โรคของระบบประสาท เช่น โรคอัมพาตเนื่องจากสมองพิการ

4.2) โรคทางระบบกล้ามเนื้อและกระดูก เช่น ข้ออักเสบเท้าปลุกโรคกระดูกอ่อน โรคอัมพาตกล้ามเนื้อลีบ หรือกระดูกสันหลังคด (Muscular Dystrophy)

4.3) การไม่สมประกอบมาตั้งแต่กำเนิด เช่น โรคศีรษะ (Spina Bifida) แขนขาด
แต่กำเนิด เตี้ยแคระ

4.4) สภาพความพิการและความบกพร่องทางสภาพอื่น ๆ ได้แก่ สภาพ
การพิการอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุ เช่น ไฟไหม้ แขนขาดและโรคติดต่อ เช่น โรคโปลิโอ โรคเยื่อ
สมองอักเสบ จากเชื้อไวรัสและอันตรายจากการคลอด ความบกพร่องทางสุขภาพ เช่น หอบหืด
โรคหัวใจ วัณโรคปอดปอดอักเสบ

5) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึง คนที่มีความบกพร่องอย่าง
ใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างในกระบวนการพื้นฐานทางจิตวิทยาที่เกี่ยวกับความเข้าใจหรือการใช้
ภาษาซึ่ง จะมีผลทำให้มีปัญหาในการฟังการพูดการคิดการอ่านการเขียนการสะกด หรือการคำนวณ
รวมทั้งสภาพความบกพร่องในการรับรู้สมองได้รับบาดเจ็บการปฏิบัติงานของสมองสูญเสียไป
โดยจำแนกประเภทเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้ ดังนี้

5.1) ความบกพร่องทางการฟังและการพูดเด็กบางคนอาจมีปัญหา
ในระดับที่รุนแรงแตกต่างกันไปตามสภาพความบกพร่องทางการฟังและการพูด ลักษณะสภาพ
ความบกพร่อง ทางการฟังและการพูดนี้ เรียกว่า Aphasia อาจแสดงพฤติกรรมต่างกัน เช่น
พัฒนาการทางการพูดล่าช้า จำแนกเสียงพูดไม่ได้ ไม่เข้าใจสัญลักษณ์ทางภาษาพูดไม่เป็นประโยค
เป็นต้น

5.2) ความบกพร่องทางการอ่านเกิดจากความผิดปกติทางจิตวิทยาที่เกิดจาก
การ รับส่งข้อมูลทางสมอง ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ศัพท์ทาง
วิชาการ เรียกว่า (Dyslexia) พฤติกรรมที่มักปรากฏ คือ อ่านซ้ำมีความลำบากในการอ่านคำ ต้อง
สะกดคำจึงอ่านได้ จำตัวอักษรไม่ได้อ่านข้ามอ่านเพิ่มคำผันเสียงวรรณยุกต์ไม่ได้ จำคำศัพท์ไม่ได้
เล่าเรื่องที่อ่านไม่ได้ จับใจความสำคัญหรือเรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านไม่ได้ เป็นต้น

5.3) ความบกพร่องทางการเขียน หมายถึง เด็กที่ไม่สามารถเขียนหนังสือ
ได้มักจะมีสภาพความบกพร่องในการเรียงลำดับในการเขียน เด็กอาจแสดงพฤติกรรม ดังนี้ ลากเส้นวนไป
วนมาไม่รู้จะม้วนหัวเข้าหรือม้วนหัวออก เขียนหนังสือไม่เป็นตัวเขียน ไม่เป็นคำเขียน เรียงลำดับ
อักษรผิดเขียนพยัญชนะ สระกลับกัน เขียนไม่ตรงบรรทัด เป็นต้น ซึ่งการเขียนถือเป็นทักษะสูงสุด
ในกระบวนการทาง ภาษาเป็นการแสดงออกที่ต้องมีทักษะการฟังการพูดการอ่านมารวมกันจึง
จะทำให้การเขียนประสบความสำเร็จ

5.4) ความบกพร่องทางการคิดคำนวณและเหตุผลเชิงคณิตศาสตร์ หมายถึง
เด็กที่มีพฤติกรรมเรียนที่ไม่เข้าใจเรื่องสัญลักษณ์และความหมายทางคณิตศาสตร์ ไม่เข้าใจค่า
ของตัวเลข ไม่เข้าใจความหมายของจำนวน เด็กเหล่านี้เรียกตามศัพท์ทางวิชาการว่า Dyscalculia

5.5) ความบกพร่องทางกระบวนการคิดกล่าว คือ เด็กที่มีกระบวนการมองและคิด ตลอดจนลำดับความเข้าใจที่แตกต่างกัน มีความยากลำบากในการคิดกระบวนการให้เหตุผลหรือการ กำหนดแนวความคิดรวบยอด เด็กอาจมีลักษณะต่างๆ เช่น ไม่เห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนใหญ่และส่วนย่อยมีความจำระยะสั้น ไม่มีความอดทนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง เป็นต้น

6) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา หมายถึง คนที่มีความบกพร่องในเรื่องการออกเสียงพูดที่ไม่ใช่สาเหตุของการสูญเสียการได้ยิน เช่น เสียงผิดปกติ อัตราความเร็วและ จังหวะการพูดผิดปกติ หรือคนที่มีความบกพร่องในเรื่องของความเข้าใจ หรือการใช้ภาษาพูด การเขียน และหรือระบบสัญลักษณ์อื่นที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งอาจเกี่ยวกับรูปแบบของภาษา เนื้อหาของภาษาและหน้าที่ของภาษา

7) บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ หมายถึง คนที่แสดงพฤติกรรม ที่เบี่ยงเบนไปจากเด็กปกติทั่วไป และพฤติกรรมเบี่ยงเบนนี้ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็กและผู้อื่น เป็นผลมาจากความขัดแย้งของเด็กกับสภาพแวดล้อม หรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในตัวเด็ก ซึ่งทำให้ไม่สามารถเรียนรู้ ขาดสัมพันธภาพกับเพื่อนหรือผู้เกี่ยวข้อง มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเมื่อเปรียบเทียบกับ เด็กในวัยเดียวกัน มีความเก็บกดทางอารมณ์โดยแสดงออกทางร่างกาย ซึ่งบางคนมีความบกพร่องที่เป็น ปัญหาอย่างมาก และปัญหาพฤติกรรมนั้นเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ไม่เป็นที่ยอมรับทางสังคม

8) บุคคลออทิสติก หมายถึง คนที่มีความบกพร่องทางพัฒนาการด้านสังคม ภาษาและการสื่อความหมายพฤติกรรมอารมณ์และจินตนาการ ซึ่งมีสาเหตุเนื่องมาจากการทำงานของสมอง บางส่วนที่ผิดปกติไปลักษณะของบุคคลออทิสติก มีดังนี้

8.1) มีความบกพร่องทางปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เช่น ไม่มองสบตาบุคคลอื่น ไม่มีการแสดงออกทางสีหน้ากิริยาท่าทาง เล่นกับเพื่อนไม่เป็น ไม่สนใจที่จะทำงานร่วมกับใคร ไม่เข้าใจพฤติกรรมของคนอื่น

8.2) มีความบกพร่องทางด้านการสื่อสาร ทั้งด้านการใช้ภาษาพูดความเข้าใจ ภาษาการแสดงกิริยาสื่อความหมาย ซึ่งมีความบกพร่องหลายระดับ ตั้งแต่ไม่สามารถพูดจาสื่อความหมายได้เลย หรือพูดได้แต่ไม่สามารถสนทนาโต้ตอบกับผู้อื่นได้อย่างเข้าใจ บางคนพูดแบบเสียงสะท้อนหรือเลียนแบบทวนพูด บางคนจะพูดซ้ำแต่ในเรื่องที่ตนสนใจ มีการใช้สรรพนามสลับที่ระดับ เสียงพูดอาจมีความผิดปกติ

8.3) มีความบกพร่องทางด้านพฤติกรรมและอารมณ์ บางคนมีพฤติกรรมซ้ำ ๆ ผิดปกติ การแสดงออกทางอารมณ์ไม่เหมาะสมกับวัย บางคนมีอารมณ์ก้าวร้าวรุนแรงเมื่อเปลี่ยน สภาพแวดล้อม

8.4) มีความบกพร่องด้านการรับรู้ทางประสาทสัมผัส การใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า คือ การรับรู้ทางการเห็นการตอบสนองต่อการฟังการสัมผัสการรับกลิ่นและรสที่มีความแตกต่าง เช่น บางคนชอบมองแสง บางคนรับเสียงบางเสียงไม่ได้ เป็นต้น

8.5) มีความบกพร่องด้านการใช้อวัยวะต่าง ๆ อย่างประสานสัมพันธ์กันการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย รวมทั้งการประสานสัมพันธ์ของกลไกกล้ามเนื้อเล็ก มีความบกพร่องทางการ เคลื่อนไหวผิดปกติ การใช้กล้ามเนื้อเล็กในการหยิบจับไม่ประสานสัมพันธ์กัน

8.6) มีความบกพร่องด้านการจินตนาการ ไม่สามารถแยกเรื่องจริงเรื่องสมมุติหรือประยุกต์วิธีการจากเหตุการณ์หนึ่งไปสู่อีกเหตุการณ์หนึ่งได้ เข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ยาก ไม่สามารถจัดระบบความคิดทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียน

8.7) มีความบกพร่องด้านสมาธิ มีความสนใจที่สั้นวอกแวกง่าย

9) บุคคลพิการซ้ำซ้อน หมายถึง คนที่มีสภาพความบกพร่องหรือความพิการมากกว่าหนึ่งประเภทในบุคคลเดียวกัน เช่น คนปัญญาอ่อนที่สูญเสียการได้ยิน เป็นต้น จากข้อความที่กล่าวมา เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีลักษณะที่แตกต่างกันและมีผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ดังนั้น ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ โรงเรียนจะต้องจัดให้เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะของความพิการ เพื่อให้ความบกพร่องนั้น ๆ ไม่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการศึกษา อันจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้เต็มตามศักยภาพ

จากประเภทของคนที่มีความต้องการพิเศษที่กล่าวมา สรุปได้ดังนี้ บุคคลที่มีความต้องการ พิเศษทั้ง 9 ประเภท สามารถจัดการศึกษาในระบบการศึกษาและนอกระบบหรือการศึกษาตามของแต่ละบุคคลเพื่อจะได้พัฒนาศักยภาพสูงสุด

ปรัชญาพื้นฐาน แนวคิด ความหมาย และรูปแบบการจัดการเรียนร่วม

1. ปรัชญาพื้นฐานและแนวคิดการจัดการเรียนร่วม

ปรัชญาพื้นฐานของการจัดการเรียนร่วม นักการศึกษาพิเศษได้เสนอปรัชญาของการจัดการเรียนร่วม

เบญจา ชลธาร์นนท์ (2546) ได้เสนอปรัชญาและสรุปแนวคิดเบื้องต้น ที่จะทำให้การศึกษาพิเศษบรรลุถึงจุดมุ่งหมาย ไว้ดังนี้

1. เด็กพิเศษทุกคนที่สามารถจะเรียนหนังสือหรือฝึกตนเองให้ทำประโยชน์ได้มากขึ้น

2. สมรรถภาพในการทำงานไม่ได้ขึ้นอยู่กับสภาพคนพิการ

3. ความพิการของเด็กบางคน ไม่จำเป็นต้องเป็นความพิการตลอดไปในหลายกรณี การศึกษาพิเศษอาจจะเป็นเพียงบริการทางการศึกษาชั่วคราวเท่านั้น

4. บุคลากรจะต้องเป็นคนที่มีความรู้ ความสามารถและได้รับการฝึกงานตลอดทั้งมีประสบการณ์ในการทำงานของหน่วยของตนเอง

5. ผู้ให้การศึกษาควรสนใจเป็นพิเศษ ในเรื่องพัฒนาการของเด็กพิเศษ เพื่อให้เด็กมีภาพพจน์ที่ดีเกี่ยวกับตนเอง (Positive Self-Image) และยอมรับตามสภาพความเป็นจริงของตน

6. การจัดการศึกษาพิเศษ ควรใช้วิธีการสอนแบบส่งเสริมเอกลักษณ์ของบุคคล (Individualized Instruction)

7. การศึกษาพิเศษควรจัดตั้งแต่ระดับอนุบาล โดยมีจุดประสงค์ในการป้องกันลดปัญหาความพิการ

8. การศึกษาพิเศษ ต้องรวมวิชาพลศึกษา นันทนาการและสุนทรียศาสตร์เพื่อเตรียมเด็กพิเศษให้สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างสมบูรณ์

9. อาชีวศึกษาและการอาชีพเป็นเรื่องสำคัญในการพิจารณาจัดการศึกษาแก่เด็กพิเศษ

10. ในการจัดเด็กพิเศษเข้าเรียนในโรงเรียนปกตินั้น จะถือเป็นแนวปฏิบัติเมื่อไม่มีปัญหาหรือไม่อุปสรรคอื่นใด โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่เด็กจะได้รับเป็นสำคัญ

เบญญา ชลธารันนท์ (2546) ได้กล่าวถึง เด็กกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษการจัดการศึกษาพิเศษให้เพราะเด็กพิการไม่สามารถจะรับประโยชน์สูงสุดจากโครงการ การศึกษาที่จัดให้เด็กปกติเด็กพิการจะได้รับสิทธิทางการศึกษา เมื่อมีนโยบายการศึกษาพิเศษที่ดี ซึ่งเป็นแนวทางให้มีการจัดการศึกษาที่เหมาะสม รวมทั้งการจัดบริการด้านอื่น ๆ ที่เด็กแต่ละคนมีความจำเป็นต้องได้รับ ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องมีนโยบายการศึกษาพิเศษเฉพาะ

ศรีศักดิ์ ไทยอารีย์ (2562) กล่าวว่า ประเทศที่มีการตื่นตัวในเรื่องความเสมอภาคจะเป็นสังคมที่ระแวดระวังเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพเป็นอย่างมากและปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักการ ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาสังคมประชาธิปไตย เมื่อมีแนวคิดเรื่องความเสมอภาคมีความสำคัญยิ่งแล้ว แนวความคิดเรื่องการศึกษาให้เด็กทุกคนได้เข้าสู่สถานศึกษาที่จัดไว้โดยไม่แบ่งแยกเลือกปฏิบัติ จึงนับได้ว่าเป็นแนวทางการปฏิบัติที่สำคัญยิ่งเช่นกัน เพราะการศึกษาเป็นการสร้างคนให้มีความสามารถรอบด้าน ไม่ว่าในเชิงวิชาการ ทักษะด้านอาชีพ การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม รวมทั้ง

การมีศีลธรรม จริยธรรม ในการดำรงชีวิตด้วย เป้าหมายการให้เด็กจบการศึกษา ตามหลักสูตร การศึกษาปกติในระบบโรงเรียนเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายของกลุ่ม ผู้ด้อยโอกาสโดยเฉพาะคนพิการได้ และเป้าหมายหลักของการศึกษาทั่ว ๆ ในระบบโรงเรียนปกติ ไม่สามารถให้บริการได้

ผดุง อารยะวิญญู (2562) มีแนวคิดดังนี้

1. ความยุติธรรมในสังคม (Social Justice) เด็กมีความต้องการพิเศษเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เมื่อเด็กทุกคนได้รับการศึกษาใน โรงเรียนปกติ เด็กที่มีความต้องการพิเศษควรได้รับการศึกษา ในโรงเรียนปกติด้วย หากคิดกันไม่ให้เข้าเรียนปกติ หลายคนที่มีความเชื่อว่า นั่นคือความ ไม่ยุติธรรมในสังคม เด็กทุกคนรวมทั้งเด็กที่มีความต้องการพิเศษต้องการความรัก ต้องการความ มั่นใจ ต้องการการยอมรับ ต้องการมีบทบาท และการมีส่วนร่วมในการสังคมเดียวกัน
2. การคืนสู่สถานะปกติ (Normalization) หมายถึง การจัดสภาพใด ๆ เพื่อให้เด็กที่มีความบกพร่องทางด้านต่าง ๆ สามารถได้รับการบริการเช่นเดียวกับเด็กปกติ ให้เข้ามามีส่วนร่วม ในกิจกรรมของสังคม
3. สภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด จะเป็นผลดีกับเด็กมากที่สุด โดยเด็ก ได้รับผลประโยชน์มากที่สุด การเรียนรวมเป็นการเปิดโอกาสให้ครูได้เข้าใจและยอมรับเด็ก
4. การเรียนรู้ (Learning) เด็กทุกคนที่เป็นเด็กปกติ และเด็กที่มีความต้องการ พิเศษสามารถเรียนรู้ได้ หากได้รับการสนับสนุนอย่างถูกต้อง และถูกวิธีการเรียนการสอนต้องจัด ให้สอดคล้องกับระดับความสามารถของแต่ละคน

สมพร หวานเสร็จ (2563) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เป็นการจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติทั่วไปในชั้นเรียนของโรงเรียนทั่วไป เป็นการเสนอให้นักการศึกษาพิจารณาถึงคุณค่าของการพัฒนาชีวิตคน ซึ่งจะต้องได้รับการพัฒนา ทุกด้านของวิถีแห่งชีวิต เพื่อให้มีความสามารถ ความรู้ และทักษะในการดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัว และสังคม ได้อย่างมีความสุขและมีคุณค่า และยังเป็น การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่กลุ่ม เด็กที่มีความต้องการ ให้ได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้น เพราะการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมนั้น เป็นการประหยัดและไม่ต้องรอกอຍบประมาณในการจัดซื้อที่ดิน การก่อสร้างอาคารเรียน ซึ่งต้องสิ้นเปลืองเงินงบประมาณจำนวนมาก หากแต่จัดให้เด็กพิเศษได้แทรกเข้าไปเรียนในชั้นเรียน ของโรงเรียนทั่วไประดับปฐมวัยระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ซึ่งมีโรงเรียนตั้งอยู่ ทั่วประเทศอยู่แล้ว ส่วนงบประมาณค่าอาคารสถานที่ที่ผันให้เป็นเงินเดือน ครูสอนเสริมสำหรับ เด็กพิเศษ ก็จะเป็นผลดีกับทั้งเด็ก และกำลังคนของรัฐอีกด้วย (Gearheat and Weishahn, 1980) ได้เน้นถึงสิทธิที่เด็กพิเศษทุกคนได้รับการศึกษาอย่างเพียงพอ เพื่อพัฒนาสมรรถภาพของตน

ให้ถึงขั้นสูงสุด การศึกษาพิเศษเน้นถึงความสามารถและศักยภาพของเด็กพิเศษ โดยไม่เน้นการตอกย้ำความพิการของเขาแต่ในเวลาเดียวกันการศึกษาพิเศษจะต้องปรับเปลี่ยนความต้องการและความจำเป็นของเด็กด้วย ซึ่งหมายความว่า นักการศึกษาจะต้องไม่มองข้ามความพิการของเด็กเหล่านั้น หลักการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาการศึกษาพิเศษข้างต้น ได้แก่

1. การจัดบริการพิเศษต้องกระทำอย่างฉับพลันทันทีที่ค้นพบความต้องการจำเป็นของเด็ก
2. ความพิการบางประเภทถือว่าเป็นเพียงอาการมากกว่า ที่จะเป็นความผิดปกติทางกายภาพและอาจปรากฏอยู่เพียงช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น
3. เด็กพิเศษคนใดคนหนึ่งอาจต้องการรูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษที่แตกต่างกันไปตามช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งของชีวิต
4. การบริการสำหรับเด็กต้องครอบคลุมตั้งแต่เด็กวัยก่อนเรียนจนถึงมัธยมศึกษา
5. การจัดการศึกษาพิเศษในสภาพแวดล้อม ที่จำกัดน้อยที่สุด ตามความเหมาะสม ย่อมเป็นการช่วยเหลือ สนับสนุนเด็กพิเศษได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย การจัดการศึกษาดังกล่าวจะต้องประสานความสามารถของครู และครูการศึกษาพิเศษอย่างมีประสิทธิภาพ

แอลเพอร์ (AIper, 1999) ได้กล่าวว่า ปรัชญาการจัดการเรียนร่วมเกี่ยวข้องกับทักษะการสอนการช่วยเหลือและการร่วมมือกันระหว่างทีมของครู ซึ่งสอนเด็กทั่วไป ผู้บริหาร โรงเรียนผู้ปกครอง และครูการศึกษาพิเศษ ดังนั้นการเรียนการสอน จึงหมายถึงการที่เด็กทั้งหมดได้เรียนร่วมกันในชั้นเรียนปกติทุก ๆ วัน ซึ่งเด็ก ๆ จะมีความแตกต่างกัน และมีหลายกลุ่ม เช่นเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว เด็กที่มีปัญหาทางสังคม เด็กที่มีปัญหาค้นการเรียนรู้ และเด็กที่มีปัญหาด้านทักษะในการทำงาน เป็นต้น โดยมีข้อตกลงเบื้องต้น ของการเรียนร่วม คือเด็กทุกคนต้องเริ่มต้นที่ชั้นเรียนปกติ ซึ่งเมื่อพบความ ต้องการส่วนบุคคลที่เป็นความจำเป็นก็ต้องลดข้อจำกัดออกจากสิ่งแวดล้อมให้ได้มากที่สุด

ภาวิณี เทมียโก (2563, น. 9) สรุปไว้ว่า การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมมีวิวัฒนาการมาจากการจัดการเรียนร่วม แต่ปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการเฉพาะบุคคลของเด็กพิการ อีกทั้งยังสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตลอดจนปญญาว่า ด้วยสิทธิมนุษยชนที่เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสนองความต้องการที่แตกต่างกัน ซึ่งโรงเรียน จะต้องจัดการศึกษาให้เด็กทุกคนอย่างเหมาะสม

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม หมายถึง การจัดให้บุคคลที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภท รวมถึงเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ซึ่งการจัดการศึกษาแบบปกติไม่

สามารถพัฒนาให้เด็กพิเศษเกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพ ให้ได้รับการศึกษา โดยให้สอดคล้องกับความต้องการที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล และสนองความต้องการที่แตกต่างกัน ซึ่งโรงเรียน จะต้องจัดการศึกษาให้เด็กทุกคนอย่างเหมาะสม

2. ความหมายการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม และรูปแบบการจัดการเรียนร่วม

การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม เป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิการได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมให้เด็กเหล่านี้มีโอกาสเรียนรู้และดำรงชีวิตในสังคมกับบุคคลอื่นได้อย่างปกติสุขลักษณะดังนี้

สมพร หวานเสร็จ (2563) ได้ให้ความหมายของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ซึ่งมีวิวัฒนาการ มาเป็นลำดับจากการเรียนร่วมไว้ดังนี้

2.1 การเรียนร่วมเต็มเวลา (Mainstreaming) หมายถึง จัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้มีโอกาสเรียนในชั้นเดียวกัน กับเด็กปกติตลอดเวลาที่เด็กอยู่ใน โรงเรียนเด็กปกติ ได้รับการ การเรียนการสอนและบริการนอกห้องเรียนอย่างไร เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ก็ได้รับการเช่นนั้นจุดประสงค์ของการเรียนร่วมเต็มเวลา คือ เพื่อให้เด็กเข้าใจ ซึ่งกันและกัน ตอบสนองความต้องการซึ่งกันและกัน และมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

2.2 การเรียนร่วมบางเวลา (Integration) หมายถึง การจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมในโรงเรียนเดียวกันกับเด็กปกติ แต่เด็กเหล่านี้อาจถูกจัดให้อยู่รวมกันเป็นชั้นพิเศษ ในโรงเรียนปกติ เด็กเรียนวิชาหลักในชั้นพิเศษ โดยมีครูประจำชั้นเป็นผู้สอน แต่ในบางวิชา ซึ่งส่วนมากไม่ใช่วิชาทักษะ เด็กมีโอกาสไปเรียนร่วมกับเด็กปกติ หรือเด็กอาจมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี กีฬา งานแสดงต่าง ๆ ของโรงเรียน เป็นต้น โดยคาดหวังว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ จะมีโอกาสแสดงออกและมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กปกติ

2.3 การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม เป็นแนวคิดทางการจัดศึกษาที่โรงเรียนจะต้องจัดให้กับเด็กทุกคน ไม่มีการแบ่งแยกว่า เด็กคนใดเป็นเด็กทั่วไป หรือเด็กคนใด ที่เป็นเด็กพิการ โดยโรงเรียนจะต้องจัดการศึกษาให้เขาอย่างเหมาะสม ตามความต้องการจำเป็นและลดข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรค ในการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้เด็กพิการสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม หลังสำเร็จการศึกษาโดยสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข และยอมรับซึ่งกันและกัน การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ให้โอกาสแก่คนพิการ ได้พัฒนาศักยภาพทุกด้านในระบบโรงเรียน

เบญจา ชลธารันนท์ (2554) ได้ให้ความหมาย การศึกษาแบบเรียนร่วมไว้ว่า เป็นการศึกษาสำหรับทุกคน โดยรับเข้ามาเรียนรวมกัน ตั้งแต่เริ่มเข้ารับการศึกษา และจัดให้มีบริการพิเศษตามความต้องการของแต่ละบุคคลผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาพิเศษ

สุชาติ นุบผา (2555, น. 3) กล่าวว่า การศึกษาแบบเรียนรวม หมายถึง การศึกษาที่เปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ เข้ามาเรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยให้ได้รับการศึกษาที่เหมาะสมกับความสามารถ ทุกคนได้เรียนใน สภาพแวดล้อมเดียวกัน บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฏิบัติต่อนักเรียนทุกคนอย่าง

องค์การอนามัยโลก (2556, น. 5) ได้อธิบายไว้ว่า การศึกษาแบบเรียนรวม หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียนทุกคน ผ่านการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ วัฒนธรรมและชุมชน ตลอดจนลดการแบ่งแยกและการกีดกันกลุ่มใด ๆ ไม่ให้มีส่วนร่วมในการศึกษา

ภาวิณี เทมีโยโก (2563) การศึกษาแบบเรียนรวม หมายถึง การจัดการศึกษาให้เด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในชั้นเรียนของโรงเรียนทั่วไป ตามความสามารถของแต่ละบุคคล โดยได้รับความช่วยเหลือตามความจำเป็น เพื่อพัฒนาการในทุกด้านของวิถีแห่งชีวิต และให้มีความรู้ความสามารถสะท้อนให้เห็นถึงสิทธิทางการศึกษาของเด็กพิการที่จะได้รับความเสมอภาคของการศึกษา ทั้งยังมีทักษะในการดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัว และคนปกติ ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า การศึกษาแบบเรียนรวม หมายถึง บุคคลที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภท รวมถึงเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ซึ่งการจัดการศึกษาแบบปกติไม่สามารถพัฒนาให้เด็กพิเศษเกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพได้ จึงต้องมีการจัดการศึกษาให้มีลักษณะพิเศษ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการที่แตกต่างของแต่ละบุคคล

3. หลักการและแนวทางการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

คณะกรรมการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ (2543, น. 38-39) ได้เสนอหลักในการจัดการเรียนรวมไว้ดังต่อไปนี้

3.1 จำแนกและคัดแยกเด็กพิเศษตามความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยความร่วมมือและประสานงานกับศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด แพทย์ นักจิตวิทยา และนักการศึกษา

3.2 ให้โอกาสแก่ครูที่สอนเด็กปกติในการตัดสินใจว่าจะรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้ามาเรียนในชั้นที่ตนสอนหรือไม่

3.3 สถานศึกษาที่จะบริการด้านการเรียนรวมต้องมีความพร้อมด้านบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้ทำหน้าที่สอนเด็กปกติและเด็กพิเศษ

3.4 ในการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษานั้น ควรมีการชี้แจงทำความเข้าใจและทำการอบรมครู เจ้าหน้าที่ของโรงเรียนและนักเรียนเกี่ยวกับโครงการการเรียนรวมที่จะเริ่มขึ้นในสถานศึกษา

3.5 มีเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์อันจำเป็นพร้อม โดยสถานศึกษาจะต้องมีเครื่องมือและอุปกรณ์ในการเรียนการสอนไว้เพียงพอ

3.6 ควรมีแผนการศึกษาสำหรับเด็กเป็นรายบุคคล (Individual Education Plan) เพราะการศึกษาเป็นรายบุคคลนี้จะช่วยให้การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษบรรลุเป้าหมายได้

3.7 ความรับผิดชอบในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้นไม่ควรตกอยู่กับ ครูประจำชั้นหรือครูผู้สอนเท่านั้น แต่ควรอยู่ที่ทุกคน และทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็ก

3.8 ในการให้บริการการเรียนการสอน ถ้าไม่จำเป็นไม่ควรแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษออกจากเด็กปกติ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กปกติได้เข้าใจถึงความต้องการและความสามารถของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

3.9 ควรมีการประเมินพัฒนาการของเด็กและการเรียนของเด็กอย่างสม่ำเสมอ การประเมินควรมีลักษณะเชื่อถือได้

3.10 ควรศึกษาข้อบกพร่องของการจัดการเรียนร่วมอยู่เสมอและหาทางแก้ไขปรับปรุงให้บริการดังกล่าวมีประสิทธิภาพสูงสุด

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนร่วม จะทำให้เด็กได้เรียนรู้ร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมตามระดับความรู้ความสามารถและความแตกต่างของแต่ละบุคคล เพื่อให้เด็กสามารถพัฒนาเต็มตามศักยภาพเป็นที่ยอมรับของครอบครัว ชุมชนและสังคมพึ่งพาตนเองได้และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ สภาพการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการในโรงเรียนปกติในประเทศไทย โดยกลุ่มวิจัยติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ กองการศึกษาเพื่อคนพิการ กรมสามัญศึกษา (2542) กล่าวถึงเหตุผลในการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนปกติ หรือการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนปกติไว้ดังนี้

1. คนพิการมีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนใกล้บ้านหรือไม่ต้องเดินทางไปโรงเรียน พิการที่อยู่ห่างไกลมาก จนเป็นภาระของผู้ปกครอง ที่จะต้องรับส่งทั้งเป็นการประหยัดพลังงาน และเวลาของเด็กที่จะต้องใช้ในการเดินทางโดยนำเวลานั้น ๆ มาใช้ฝึกหัดหรือฟื้นฟูสมรรถภาพ
2. เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถที่จะดำรงชีวิตในสังคมปกติให้ดีที่สุดได้ เป็นการประหยัด ค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองไม่ต้องเสียเงินส่งบุตรพิการไปอยู่โรงเรียนประจำ
3. เด็กพิการได้มีชีวิตอยู่ในครอบครัวกับบิดา มารดาและญาติพี่น้องตามปกติ มีโอกาสปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นสมาชิกของครอบครัว โดยไม่เกิดความรู้สึกว่าถูกแยกออกไป
4. เด็กพิการจะมีโอกาสเรียนรู้และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ ซึ่งนับว่าเป็นประสบการณ์ตรง เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเรียนรู้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

5. เป็นการลดภาระของรัฐบาลเพราะการจัดตั้งโรงเรียนการศึกษาพิเศษเฉพาะ
ต้องใช้

6. สังคมเข้าใจและยอมรับเด็กพิการว่า มีความสามารถเช่นเดียวกับเด็กปกติ
และช่วยให้เด็กพิการอยู่ร่วมในสังคมอย่างเป็นประโยชน์ได้

จะเห็นว่า การจัดการเรียนร่วมสามารถแก้ปัญหาให้ทั้งกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
ในด้านสังคม อารมณ์ และสติปัญญาแล้ว ยังสามารถลดภาระให้กับผู้ปกครองประเทศชาติ
ทางเศรษฐกิจได้อีกด้วย นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ที่กำหนดให้
กระทรวงศึกษาธิการ รับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ จากแผนพัฒนา
การศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดนโยบายขยายโอกาส
ทางการศึกษาให้นักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายโอกาสทางการศึกษา สำหรับเด็กพิการ
โดยการรวมเอาเด็กพิการเข้ามาเรียนร่วมในโรงเรียน ตามนโยบายจากแผนพัฒนาการศึกษาดังกล่าว
เพื่อที่จะจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งได้แก่ เด็กพิการประเภทต่าง ๆ ได้มีโอกาส
เรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียน โดยคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมให้เด็ก
ได้มีโอกาสเรียนรู้ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติเหมือนบุคคลทั่วไป (สำนักคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ, 2546)

กระทรวงศึกษาธิการ (2543) ได้ศึกษา สรุปได้ว่า มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของสังคม
ต้องมีความเป็นอยู่เกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน คนเราต้องการเพื่อน เพื่อนเล่น เพื่อนร่วมกิจกรรม
โดยเป็นผู้ใหญ่ก็ต้องการเพื่อนคู่คิด และด้วยแต่ละคน มีพื้นฐานความสามารถไม่เหมือนกัน
มนุษย์จึงต้องพึ่งพาอาศัยกันตลอดเวลา คนพิการซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ควรจะได้รับการปฏิบัติ
อย่างคนธรรมดาทั่วไป คือ ความเห็นใจความเข้าใจ การให้ความช่วยเหลือ และได้รับการพัฒนา
อย่างเท่าเทียมกับคนปกติ ดังนั้นการเตรียมคนพิการ ตั้งแต่เยาว์วัย เพื่อให้เขาพร้อมที่จะดำรงชีวิตอยู่
ในสังคม ได้อย่างปกติเยี่ยงบุคคลทั่วไปการให้โอกาสเขาได้ร่วมกิจกรรมกับเด็กปกติ จะช่วยให้เขามี
เพื่อน มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน รู้จักการเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ และเอื้ออาทรกัน ไม่มองความพิการ
ว่าเป็นปมด้อย ซึ่งการสร้าง ความเข้าใจนั้นเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุด ที่จะทำให้คนในสังคมที่มีทั้ง
คนพิการและคนปกติทั่วไป สามารถดำรงชีวิตร่วมกันได้ ในสังคมอย่างมีความสุข

4. รูปแบบการบริหารจัดการเรียนร่วมในประเทศไทย

การจัดการศึกษาพิเศษในประเทศไทย อาจทำได้ 2 รูปแบบ คือ การเรียนร่วม การจัดตั้ง
โรงเรียนพิเศษ

4.1 การเรียนร่วม

เป็นการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ อาจทำได้ 2 ลักษณะ คือ

4.1.1 เรียนร่วมชั้นเดียวกันกับเด็กปกติ ซึ่งอาจทำได้ 2 ลักษณะ คือ

1) เรียนร่วมชั้นเดียวกับเด็กปกติเต็มเวลา ดังนี้

1.1) ให้เด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติทุกวิชา ทุกชั่วโมง โดยไม่ได้รับการบริการที่เป็นความพิเศษ

1.2) ให้เด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติทุกวิชา ทุกชั่วโมงและรับบริการการสอนซ่อมเสริม

1.3) ให้เด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติทุกวิชา ทุกชั่วโมงและรับบริการเพิ่มเติมจากห้องเสริมวิชาการ

2) เรียนร่วมชั้นเดียวกับเด็กปกติในบางวิชา บางเวลา

4.1.2 เรียนร่วมโรงเรียนเดียวกับเด็กปกติ อาจทำได้ดังนี้

1) จัดชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ เด็กพิการประเภทเดียวกันจะถูกจัดให้เรียนในชั้นเดียวกันในโรงเรียนสำหรับเด็กปกติ และเด็กจะเรียนอยู่ในชั้นที่จัดให้นี้ทุกวิชา ทุกชั่วโมง

2) จัดอาคารเฉพาะสำหรับเด็กพิการ เป็นศูนย์การศึกษาพิเศษในโรงเรียนปกติอาคารตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกันกับโรงเรียนเด็กปกติ อาจรับเด็กพิการหลายประเภทก็ได้

4.2 การจัดตั้งโรงเรียนพิเศษ

เป็นการจัดตั้งโรงเรียนสำหรับเด็กพิการแต่ละประเภทโดยเฉพาะ โรงเรียน 1 แห่งรับเด็กพิการประเภทเดียว การจัดตั้งโรงเรียนในลักษณะดังกล่าว จะทำเมื่อไม่สามารถจัดการศึกษาในลักษณะการเรียนร่วมได้ โรงเรียนประเภทนี้ควรเป็นโรงเรียนประจำเพราะให้บริการแก่เด็กที่มีภูมิลำเนาอยู่ห่างไกลจากโรงเรียนศูนย์การศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย ได้กำหนดรูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษในประเทศไทย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543, น. 11) ได้จำแนกประเภทของเด็กพิการเรียนร่วมไว้ 10 ประเภท ดังนี้

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น
2. เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
3. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
4. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว
5. เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
6. เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม
7. เด็กออทิสติก
8. เด็กสมาธิสั้น

9. เด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อน

10. เด็กที่มีความสามารถพิเศษ

กระทรวงศึกษาธิการ (2545, น. 19-23) ได้จำแนกความพิการเพื่อการศึกษาได้ กำหนด คนที่มีความต้องการพิเศษการศึกษาไว้ 9 ประเภท โดยได้รวมคนพิการตามพระราชบัญญัติ พิณฟู สมรรถภาพคนพิการไว้ ดังนี้

1. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น

1.1 คนตาบอด หมายถึง คนที่มีสายตาเหลืออยู่น้อยมากหรือไม่มีเลยหรือเป็นผู้ มาสายตาภายหลังการแก้ไข 20/200

1.2 คนตาบอดบางส่วน หมายถึง คนที่มีสายตาบกพร่องภายหลังจากการแก้ไข แล้วสามารถมองเห็นได้บ้างจึงสามารถใช้สายตาในการเรียนหนังสือได้บ้าง เป็นผู้มียาตาภายหลัง การแก้ไข อยู่ระหว่าง 20/70 และ 20/200

1.3 คนที่มีความบกพร่องทางการเห็น หมายถึง คนตาบอดหรือตาบอด บางส่วน

2. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน คนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง คนที่สูญเสียการได้ยิน ซึ่งอาจจะเป็นเด็กหูตึง หรือเด็กหูหนวก คนที่จะได้รับการตัดสินใจ ว่าเป็นคนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีเกณฑ์การตัดสินใจตามคุณลักษณะตามลำดับ การสูญเสียการได้ยิน

3. บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา คนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (Intellectual Disability) หมายถึง คนที่มีพัฒนาการด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ ภาษา และสติปัญญา ล่าช้ากว่าปกติเมื่อวัดสติปัญญาโดยใช้ 17 แบบทดสอบมาตรฐานแล้ว ปรากฏว่ามีระดับสติปัญญาต่ำ กว่าปกติทั่วไปและมีความจำกัดทางด้านทักษะ ด้านการปรับตัว ซึ่งมีความบกพร่องทางสติปัญญา ตั้งแต่แรกเกิด

4. บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ คนที่มีความบกพร่องทางกาย หรือสุขภาพ หมายถึง คนที่มีความผิดปกติของแขน ขา ลำตัว รวมไปถึงศีรษะ มีความลำบากในการ เคลื่อนไหว ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาในสภาพปกติ ทั้งนี้ ไม่รวมพวกพิการทางประสาทสัมผัส ได้แก่ ตาบอด หูหนวก

5. บุคคลที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ คนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หมายถึง คนที่มี ความบกพร่องที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการทางจิตวิทยาในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือมากกว่าหนึ่งเรื่อง ทำให้เด็กมีปัญหาในการใช้ ภาษาการ ฟัง การคิด การพูด การอ่าน การเขียน หรือการคิดคำนวณทาง คณิตศาสตร์ ปัญหาดังกล่าว มิได้มีสาเหตุมาจากความบกพร่องทางร่างกาย และการเคลื่อนไหว สายตา การได้ยิน ระดับสติปัญญา อารมณ์ และสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก

6. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา คนที่มีความบกพร่องทางการพูดและการสื่อความหมาย หมายถึง คนที่มีปัญหา ในการสื่อความหมายกับผู้อื่น องค์ประกอบที่สำคัญในการพูดและการสื่อความหมาย มีหลายประการ อาทิ เช่น การได้ยิน การรับรู้ภาษา การใช้ภาษา และสติปัญญา ถ้าหากมีความผิดปกติเกิดขึ้นในส่วนใด จะทำให้เกิดปัญหาในการสื่อความหมายทันที

7. บุคคลที่มีปัญหาทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ คนที่มีปัญหาทางพฤติกรรมทางอารมณ์ หรือเด็กสมาธิสั้น ไม่ใช่คนพิการ หรือคนที่มีความบกพร่อง แต่จัดกลุ่มคนที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา สถานศึกษาต้องรับและจัดบริการการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการของแต่ละบุคคล เช่นเดียวกับคนพิการแต่ละ ประเภท คนกลุ่มดังกล่าวมีอาการหรือพฤติกรรมที่แสดงออกไม่ชัดเจน ต้องอาศัยการสังเกต การสำรวจอย่างเป็นระบบ และมีการวัดและประเมินผลทางจิตวิทยาหรือการวินิจฉัยทาง

8. บุคคลออทิสติก หมายถึง คนที่มีความบกพร่องด้านพัฒนาการอย่างรุนแรง ในลักษณะสำคัญ 2 ประการ

8.1 มีความผิดปกติในลักษณะของปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่น ๆ มีความบกพร่องในการสื่อสาร การใช้คำพูด การสื่อภาษา

8.2 เด็กจะมีพฤติกรรมซ้ำ ๆ ต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

9. บุคคลพิการซ้อน เด็กพิการซ้อน หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางการทำงานของอวัยวะตั้งแต่สองอย่างขึ้นไปในบุคคลเดียวกันซึ่งยังส่งผลให้ประสิทธิภาพและความสามารถในการดำเนินชีวิต และการศึกษาต่ำกว่าเด็กอื่นในวัยเดียวกัน เช่น เด็กที่มีความบกพร่องของการเคลื่อนไหว กล้ามเนื้อร่างกาย แขน ขา และมีความบกพร่องทางการเห็น รวมถึงมีความบกพร่องทางสติปัญญาด้วย ซึ่งเด็กกลุ่มนี้ต้องได้รับการศึกษาที่เหมาะสมกับความบกพร่อง เช่น ต้องช่วยเหลือเพิ่มทักษะในการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ เพิ่มความคล่องตัวในขณะที่เด็กคนต้องมียุทธศาสตร์พิเศษ ด้านการมองเห็นด้วยซึ่งหากได้รับการศึกษาจากโครงการเดียวกันที่ช่วยเหลือเพียงด้านเดียวเด็กกลุ่มนี้ ก็จะไม่ได้รับประโยชน์สูงสุด สรุปได้ว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปแยกได้ 10 ประเภท ได้แก่ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม เด็กออทิสติก เด็กสมาธิสั้น เด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อน และเด็กที่มีความสามารถพิเศษในการบริหารจัดการ การศึกษาเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้าง SEAT

พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข พ.ศ. 2545 ในมาตรา 10 ได้กล่าวไว้ชัดเจนในภารกิจที่รัฐต้องจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่บกพร่องด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะในวรรค 3 กำหนดว่าการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือทันทีที่พบความพิการเป็นจุดใหญ่ที่ทำให้เกิดการตื่นตัวในเรื่องการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ และในปี พ.ศ. นี้เองกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้เป็นปีการศึกษาเพื่อคนพิการ มีนโยบายว่าคนพิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน มีการตื่นตัวมากในช่วงนั้นจะทำให้โรงเรียนทุกโรงเรียนสามารถสอนเด็กพิเศษได้ มีโรงเรียนทั่วไปที่จัดการเรียนร่วมและการจัดการเรียนร่วมนี้ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่ทำงานด้านการศึกษาพิเศษในการเตรียมเด็กพิการให้ได้รับการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มจากการติดตามผลการดำเนินการที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน พบว่า โรงเรียนทั่วไปยังมีความปัญหาในการบริหารจัดการเรียนร่วมและเกิดจากโรงเรียนยังไม่มีความรู้ และขาดทักษะในการจัดการศึกษาเรียนร่วม (เบญจา ชลธารันนท์, 2554)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้พัฒนาระบบโครงสร้าง SEAT เพื่อศึกษาว่าอะไรคือปัจจัยสำคัญใหญ่ ๆ ที่จะช่วยให้การบริหารจัดการ โรงเรียนเรียนร่วมนี้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เด็กพิการสามารถเรียนร่วมได้อย่างมีความสุขและมีการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล และเป็นที่มาของการพัฒนาระบบโครงสร้าง SEAT เบญจา ชลธารันนท์ (2546) ได้กล่าวในวงการศึกษาไทยถึงพัฒนาโครงสร้าง SEAT ขึ้นมา โดยนำเอาแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม หรือ Inclusive Education ที่มุ่งเน้นให้โรงเรียนเป็นองค์กรที่จะต้องปรับและเตรียมการ โรงเรียนจะทำอะไรที่จะช่วยให้เด็กทุกคนที่อยู่ในโรงเรียนสามารถเรียนรวมกับคนอื่นได้ แทนที่จะเป็นการมุ่งเตรียมเด็ก (พิเศษ) ให้พร้อมและมีคุณสมบัติถึงเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด นอกจากมีการเตรียมการในเรื่องต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้แล้ว นักวิชาการศึกษา ยังพบว่าเด็กบางกลุ่มก็ยังมีความต้องการจำเป็นพิเศษที่ไม่สามารถขจัดไปได้ โรงเรียนจะอย่างไรที่จะสนองตอบความต้องการหรือข้อจำกัดเหล่านี้ และเป็นที่มาของการปรับกระบวนการทัศน์ใหม่ของการบริการจัดการศึกษาพิเศษให้กับเด็กทั่วไป โดยให้คำนิยามโครงสร้าง SEAT

Student หมายถึง นักเรียนที่มีความพิการ มีการเตรียมการ โดยหาความรู้ว่าเด็กพิการตั้งแต่แรกเกิด รัฐจะให้บริการตั้งแต่แรกเกิด หรือหากพิการภายหลังก็ให้บริการทันทีที่พบความพิการเป็นการให้ต่อเนื่อง โดยเตรียมเด็กให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนร่วม เช่น คนหูหนวกต้องรู้ภาษามือ คนตาบอดต้องการอักษรเบรลล์ และพยายามค้นหาและใช้สิ่งที่เด็กมีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดหลังจากที่มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไข พ.ศ. 2545 รัฐบาลได้จัดตั้งศูนย์การศึกษาพิเศษเขตเพิ่มเติมจากเดิม 5 เขต เป็น 13 เขต และศูนย์การศึกษาพิเศษประจำ

จังหวัด หน่วยการศึกษาเหล่านี้มีหน้าที่ให้บริการการศึกษา ระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กพิเศษแต่ทั้งนี้ หัวใจสำคัญในการพัฒนาเด็กพิเศษคือ ครอบครัวของเด็กที่จะมีผลต่อการพัฒนาการของเด็กอีกกลุ่มหนึ่งที่มีความสำคัญต่อ การพัฒนาการศึกษาพิเศษถือเด็กทั่วไปในโรงเรียนในการบริหารจัดการ โรงเรียนเรียนร่วมต้องมีการบริหารจัดการในโรงเรียนจึงจะเกิดประโยชน์สูงสุด เด็กทั่วไปต้องเข้าใจและมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของการจัดการเรียนร่วม และได้รับการเตรียมให้เข้าใจคนพิการ โดยทำกิจกรรมจำลองเพื่อให้เด็กเกิดความรู้สึกเข้าใจเพื่อนเรียนรู้ที่จะเรียนร่วม กับคนพิการอย่างไร การช่วยเหลือเพื่อนพิการทำอะไร เตรียมเด็กให้เปิดใจและยอมรับความแตกต่างของคน เป็นการปลูกฝังจริยธรรมของเด็กไปด้วย

Environment สภาพแวดล้อม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ กายภาพ หมายถึง สภาพกายภาพ ภายในโรงเรียน ได้แก่ ห้องเรียน โต๊ะเรียน โต๊ะนั่ง การถ่ายเทของอากาศ แสงไฟ ความชื้นของ สภาพแวดล้อมรอบบริเวณโรงเรียน สนามฟุตบอล ห้องดนตรี หอประชุม ห้องสมุด สภาพทางกายภาพ นอกโรงเรียน เช่น ในชุมชน ในตลาด ในตัวเมือง ในอำเภอ ในสถานที่ที่พาเด็กไปทัศนศึกษา ถ่ายลูกเสือเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ โรงเรียนต้องจัดการให้ความสะดวกกับเด็กพิการ อีกส่วนหนึ่งคือ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียน ครู แม่ครัว ขาม ตำรวจจราจรที่ช่วยเด็กข้ามถนนหน้าโรงเรียน บุคคลเหล่านี้ถือว่ามีความสำคัญต่อเด็ก บุคคลเหล่านี้ต้องได้เข้าใจในการจัดการศึกษาเรียนรวมโดยผู้บริหารโรงเรียนบอกเล่าให้บุคคลเหล่านี้เข้าใจ

Activity เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนภายในและภายนอกห้องเรียน เริ่มตั้งแต่หลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการได้มีการปรับหลักสูตรของเด็กทั่วไปให้เด็กพิการแต่ละประเภทเช่นการปรับ ชั่วโมงเรียนลดไทย แทนที่จะให้เด็กดาบอดลดไทย ต้องกดเบรลล์แทน การปรับแทนวาดรูปการปรับ หลักสูตรเฉพาะ ตั้งแต่เริ่มเรียนจนถึง 12 ปี เด็กพิการที่บกพร่องด้านต่าง ๆ ควรมีความรู้เรื่องต่าง ๆ ที่เรียนในห้องเรียนเพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น เด็กปัญญาอ่อนต้องซื้อของ เป็น และต้องรู้จักจำนวนเงิน นอกจากนี้ยังมีหลักสูตรเพิ่มเติมทักษะที่จำเป็น เช่น ดาบอดต้องสอน อักษรเบรลล์หากสอนไม่ได้โรงเรียนต้องจัดบริการเพิ่มเติมให้ โดยมีกฎกระทรวงเอื้ออำนวยให้แล้ว การจัดการทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เป็นกระบวนการที่เด็กพิเศษทุกด้านตลอดทั้งปี และมีการปรับแผนทุก ๆ ครึ่งปีแผนนี้สามารถนำไปใช้ในกระบวนการของการตรวจสอบเด็กก่อนที่ จะให้ความช่วยเหลือเด็กและเมื่อให้การช่วยเหลือเด็กไปแล้วยังเป็นเครื่องมือที่ใช้ ในกระบวนการ ประเมินความก้าวหน้าของเด็ก สอดคล้องกับความต้องการของเด็กแต่ละคนหรือไม่ ฉะนั้นการจัดทำ IEP เป็นกระบวนการใหญ่ ต้องทำงานเป็นทีมงานจึงจะเกิดประโยชน์สูงสุดมีการทำงานตามแผน และมีคู่มือช่วยในการทำงานโดยเชิญทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมาช่วยกัน เช่น ครู ผู้ปกครอง ผู้ชำนาญการเฉพาะด้านต่าง ๆ ผู้บริหาร โรงเรียน เป็นต้นในแผนนี้มีข้อหนึ่งเขียนถึงสิทธิประโยชน์

ของเด็กที่พึงได้รับ จากการตรวจสอบแล้วว่าเด็กมีความต้องการจำเป็นพิเศษจำเป็นต้องได้รับการ
ในเรื่องสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามกฎหมาย
และมีเงินกองทุนการศึกษาเพื่อคนพิการสำหรับเด็ก ๆ ที่จะสอนเด็กเฉพาะส่วนที่เด็กมีความบกพร่อง
เทคนิคการสอน เทคนิคการวิเคราะห์งานเทคนิคการใช้ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Buddy System)
ระบบพี่สอนน้องการเรียนรู้ร่วมโดยร่วมมือกันทำให้เด็กทั้งห้องเรียนเรียนได้ดีขึ้น กิจกรรมนอก
ห้องเรียน การจัดกิจกรรมการค้นคว้า การศึกษาดูงาน

Tool หมายถึง เครื่องมือ ตามกฎหมาย เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก การใช้
เทคโนโลยีมาประดิษฐ์เพิ่มเติม เช่นเครื่องคิดเลขมีเสียง ครูการศึกษาพิเศษ ล่ามภาษามือบประมาณ
(เด็กพิการจะได้ 2 เท่า ของเด็กปกติ คือ 2,000 บาท/คน/ปี) นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจสื่อ ดำรา
บริการการฝึกอบรมพ่อแม่ ล้วนเป็นเครื่องมือที่จะช่วยในการให้บริการด้านการศึกษาสำหรับเด็ก
พิเศษทั้งสิ้นการบริหารจัดการเรียนร่วมต้องมีการบริหารจัดการที่ดีจึงจะมีประสิทธิภาพนอกจากใช้
การบริหารจัดการแบบโครงสร้าง SEAT แล้วยังต้องใช้การบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน
(School Based Management) ขณะนี้ได้นำการบริหารจัดการ การศึกษาเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้าง
SEAT ไปใช้กับโรงเรียนนำร่อง จำนวน 390 โรงทั่วประเทศในจำนวนนี้ได้จัดให้มีห้องเรียนพิเศษ
คู่ขนานสำหรับเด็กออทิสติกที่มีระดับรุนแรง จำนวน 10 ห้องเรียน โดยฝึกอบรมครู 100 คน
เพื่อดูแลเด็กออทิสติกในห้องเรียนคู่ขนาน ใน 1 ห้องเรียน ใช้ครู 2 คน ต่อนักเรียน 3-5 คน หากการ
นำร่องนี้ได้ผลดีจะได้มีการขยายผลต่อไป

2.6 องค์ประกอบการบริหารจัดการนักศึกษาพิการเรียนร่วม

องค์ประกอบของการบริหารจัดการนักศึกษาพิการเรียนร่วม

เรย์โนลด์สและเบิร์ช (Reynolds and Birch, 1977) ได้แสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบที่จะทำ
ให้การเรียนรวมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติประสบผลสำเร็จมี 9 ประการ คือ

1. ครูการศึกษาพิเศษและครูปกติจะต้องทำงานประสานกันและร่วมมือกัน อย่างดี
2. หาแนวทางแก้ไขเมื่อครูในชั้นเรียนปกติมีปัญหาในการสอนเด็กที่มีความ
ต้องการพิเศษ
3. ครูผู้สอนควรมีเจตคติเชิงบวกต่อการเรียนรวม
4. การอบรมครูปกติให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความต้องการพิเศษ
5. การเรียนรวมควรได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร โรงเรียน
6. การประเมินผลการเรียนความก้าวหน้าในการเรียนของเด็กควรกระทำอย่าง
สม่ำเสมอ
7. การใช้ประโยชน์ของทรัพยากรจากชุมชนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

8. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมและรับรู้เกี่ยวกับการเรียนรวม

9. โรงเรียนควรมีความพร้อมก่อนลงมือจัดการเรียนรวม

กระทรวงศึกษาธิการ (2542) กล่าวว่า ระบบการบริหารจัดการนักศึกษาพิการเรียนรวม มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ S - Student (นักเรียน) E - Environment (สิ่งแวดล้อม) A - Activities (กิจกรรมการเรียนการสอน) T - Tools (เครื่องมือ)

เบญจา ชลธานนท์ (25546) กำหนดปัจจัยสำคัญใหญ่ ๆ ที่จะช่วยให้การบริหารจัดการโรงเรียนเรียนรวมนี้ดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เด็กพิการสามารถเรียนรวมได้อย่างมีความสุข และโรงเรียนที่จัดการเรียนรวมสามารถจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล และเป็นที่มาของการพัฒนาระบบโครงสร้างซีท SEAT ซึ่งโรงเรียนที่จัดการเรียนรวม ต้องบริหารตามโครงสร้างซีทให้ครอบคลุมองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. นักเรียน S : Student หมายถึง นักเรียนที่มีความพิการ มีการเตรียมการล่วงหน้าโดยหากรู้ว่าเด็กพิการตั้งแต่แรกเกิด รัฐจะให้บริการตั้งแต่แรกเกิด หรือหากพิการภายหลังก็ให้บริการทันทีที่พบความพิการเป็นการให้ต่อเนื่องโดยเตรียมเด็กให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรวม เช่น คนหูหนวกต้องรู้ภาษามือ คนตาบอดต้องการอักษรเบรลล์ และพยายามค้นหาและใช้สิ่งที่เด็กที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดหลังจากที่มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไข พ.ศ. 2545 รัฐบาลได้จัดตั้งศูนย์การศึกษาพิเศษ มีหน้าที่ให้บริการการศึกษา ระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิเศษแต่ทั้งนี้หัวใจสำคัญในการพัฒนาเด็กพิเศษคือ ครอบครัวของเด็กที่จะมีผลต่อพัฒนาการของเด็กอีกกลุ่มหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาพิเศษคือเด็กทั่วไปในโรงเรียน ในการบริหารจัดการโรงเรียนเรียนรวมต้องมีการบริหารจัดการในโรงเรียนจึงจะเกิดประโยชน์สูงสุด เด็กทั่วไปจะต้องเข้าใจและมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของการจัดการเรียนรวม และได้รับการเตรียมให้เข้าใจคนพิการโดยทำกิจกรรมจำลองเพื่อให้เด็กเกิดความรู้สึกเข้าใจเพื่อนเรียนรู้ที่จะเรียนร่วมกับคนพิการอย่างไรการช่วยเหลือเพื่อนพิการทำอะไร เตรียมเด็กให้เปิดใจและยอมรับความแตกต่างของคนเป็นการปลูกฝังจริยธรรมของเด็กไปด้วย

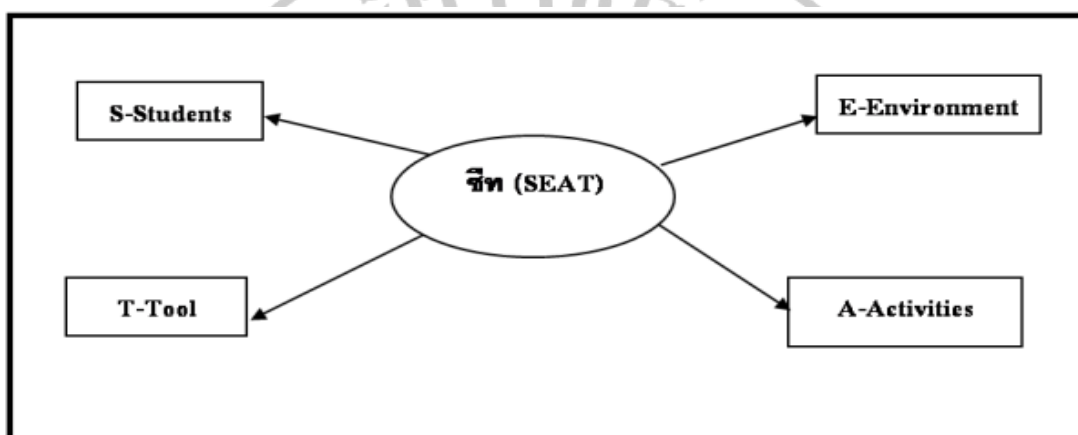
2. สิ่งแวดล้อม E : Environment สภาพแวดล้อม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือกายภาพ หมายถึง สภาพกายภาพภายในโรงเรียน ได้แก่ ห้องเรียน โต๊ะเรียน โต๊ะนั่ง การถ่ายเทของอากาศ แสงไฟ ความชื้น สภาพแวดล้อมรอบบริเวณ โรงเรียน สนามฟุตบอล ห้องดนตรี หอประชุม ห้องสมุด สภาพทางกายภาพนอกโรงเรียน เช่น ในชุมชน ในตลาด ในตัวเมือง ในอำเภอในสถานที่ที่พาเด็กไปทัศนศึกษา ถ่ายลูกเสือ เรื่องต่าง ๆ เหล่านี้โรงเรียนต้องจัดการให้เหมาะสมสอดคล้องกับเด็กพิการอีกส่วนหนึ่งคือ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียน ครู แม่ครัว ยาม ตำรวจ

อาจารย์ช่วยเด็กข้ามถนนหน้าโรงเรียน บุคคลเหล่านี้ถือว่ามีความสำคัญต่อเด็ก บุคคลเหล่านี้ต้องได้เข้าใจในการจัดการศึกษาเรียนรวมโดยผู้บริหารโรงเรียนบอกเล่าให้บุคคลเหล่านี้เข้าใจ

3. กิจกรรมการเรียนการสอน A: Activity เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนภายในและภายนอกห้องเรียน เริ่มตั้งแต่หลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการได้มีการปรับหลักสูตรของเด็กทั่วไปให้เด็กพิการแต่ละประเภท เช่น การปรับชั่วโมงเรียนคัดไทย แทนที่จะให้เด็กตาบอดคัดไทย ต้องกดเบรลล์แทน การปั้นแทนวาดรูป การปรับหลักสูตรเฉพาะ ตั้งแต่เริ่มเรียนจนถึง 12 ปี เด็กพิการที่บกพร่องด้านต่าง ๆ ควรมีความรู้เรื่องต่าง ๆ ที่เรียนในห้องเรียนเพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น เด็กปัญญาอ่อน ต้องซื้อของเป็น และต้องรู้จักจำนวนเงิน นอกจากนี้ยังมีหลักสูตรเพิ่มเติมทักษะที่จำเป็น เช่น ตาบอดต้องสอนอักษรเบรลล์ หากสอนไม่ได้โรงเรียนต้องจัดบริการเพิ่มเติมให้โดยมีกฎกระทรวงเอื้ออำนวยให้แล้ว การจัดการทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) เป็นกระบวนการที่ดูแลเด็กพิเศษทุกด้านตลอดทั้งปี และมีการปรับแผนทุก ๆ ครึ่งปีแผนนี้สามารถนำไปใช้ในกระบวนการของการตรวจสอบเด็กก่อนที่จะให้ความช่วยเหลือเด็กและเมื่อให้การช่วยเหลือเด็กไปแล้วยังเป็นเครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการประเมินความก้าวหน้าของเด็ก ว่าเป็นไปสอดคล้องกับความต้องการของเด็กแต่ละคนหรือไม่ ฉะนั้นการจัดทำ (Individualized Education Program: IEP) เป็นกระบวนการใหญ่ ต้องทำงานเป็นทีม งานจึงจะเกิดประโยชน์สูงสุดมีการทำงานตามแผนและมีคู่มือช่วยในการทำงาน โดยเชิญทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมาช่วยกัน เช่น ครู ผู้ปกครอง ผู้ชำนาญการเฉพาะด้านต่าง ๆ ผู้บริหารโรงเรียน เป็นต้น ในแผนนี้มีข้อหนึ่งเขียนถึงสิทธิประโยชน์ของเด็กที่พึงได้รับ จากการตรวจสอบแล้วว่าเด็กมีความต้องการจำเป็นพิเศษจำเป็นต้องได้รับบริการในเรื่องสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามกฎหมาย และเงินกองทุนการศึกษาเพื่อคนพิการเพื่อดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนใน (Individualized Education Program : IEP) นอกจากนี้ยังจัดให้มีแผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan: IIP) เป็นแผนเล็ก ๆ ที่จะสอนเด็กเฉพาะส่วนที่เด็กมีความบกพร่อง เทคนิคการสอน เทคนิคในการวิเคราะห์งาน เทคนิคการใช้ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Buddy System) ระบบพี่สอนน้องการเรียนร่วมโดยรวมมือกันทำให้เด็กทั้งห้องเรียนเรียนได้ดีขึ้นกิจกรรมนอกห้องเรียน การจัดกิจกรรมการค้นคว้า การศึกษาดูงาน

4. เครื่องมือ T: Tool เครื่องมือ ตามกฎกระทรวงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก การใช้เทคโนโลยีมาประดิษฐ์เพิ่มเติม เช่น เครื่องคิดเลขมีเสียง ครูการศึกษาพิเศษ ล่ามภาษามือแบบประมาณ (เด็กพิการจะได้ 5 เท่า ของเด็กปกติ คือ 2,000 บาท/คน/ปี) นโยบาย วิสัยทัศน์พันธกิจ สื่อ ตำรา บริการ การฝึกอบรมพ่อแม่ล้วนเป็นเครื่องมือที่จะช่วยในการให้บริการด้านการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษทั้งสิ้นหลักในการจัดการศึกษาจะเป็นการเตรียมการให้โรงเรียนเตรียมสิ่งอำนวย

ความสะดวกและความต้องการจำเป็นต่าง ๆ คือ ตัวนักเรียน สภาพแวดล้อมต่าง ๆ กิจกรรมในการดำเนินการเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม เพื่อเอื้อต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ไม่ใช่เป็นการปรับเด็กให้สามารถปรับตัวเพื่อเรียนรู้ร่วมกับเด็กปกติอีกต่อไป ตามแผนภาพของโครงสร้างดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 กรอบโครงสร้างซีท
ที่มา : เบญจา ชลธานนท์ (2546)

สุชาดา บุษพา (2555) องค์ประกอบพื้นฐานสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างโรงเรียนแบบเรียนรวม ประกอบด้วย

1. การให้นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้ด้วยกัน โรงเรียนและบุคลากรมีพันธสัญญา ร่วมกันว่า จะต้องรับนักเรียนทุกคนเข้าสู่โรงเรียน ครูและบุคลากรอื่น ๆ จะทำงานร่วมกันในชั้นเรียน กับนักเรียนที่มีคุณลักษณะแตกต่างกันทุกกลุ่ม ได้เรียน เล่น และทำงานด้วยกันบุคลากรทุกคนจะต้องเห็นว่สิ่งที่มีคุณค่าสำหรับนักเรียน
2. การสอนแบบหลายระดับตามสภาพที่แท้จริง ในการออกแบบการสอนและการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนแบบเรียนร่วมนั้น ครูจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน ทั้ง ระดับความสามารถรูปแบบ และอัตราเร็วในการเรียนรู้ของนักเรียน
3. การช่วยเหลือสนับสนุนครู มีการช่วยเหลือสนับสนุนครูให้สามารถทำงานกับเด็กที่มีระดับความสามารถแตกต่างกัน รวมถึงการช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้วย
4. ความร่วมมือของคณะทำงาน สำหรับคุณภาพของโรงเรียนแบบเรียนร่วมนั้น จะมีจุดเน้นการสอนแบบหลายระดับตามสภาพที่แท้จริง การทำงานของโรงเรียนแบบเรียนรวม ควรมีลักษณะการให้ความร่วมมือดังนี้

พัชริดา นิลสุข (2558, น. 7) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีการเรียนร่วม มีองค์ประกอบหลัก 4 ประการ ได้แก่ 1) นักเรียน ซึ่งรวมทั้งนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความบกพร่อง 2) สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งรวมถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพและบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน 3) กิจกรรมการเรียนการสอน การบริหารจัดการหลักสูตร 4) เครื่องมือ ได้แก่ นโยบาย ขอบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง ซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยให้สถานศึกษา มีความสามารถในการจัดการศึกษาเรียนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ

จุฑาภรณ์ ธนทวีศิลป์ (2563) กล่าวว่า ด้านสังคมแห่งการเรียนรู้กระบวนการ และ ผลผลิต

1. ด้านสังคมแห่งการเรียนรู้หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับความพร้อมของบุคลากรที่จัดการเรียนรวม ซึ่งส่งผลกระทบต่อโครงสร้างบริหารจัดการ บุคลากร สื่อ บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
2. ด้านกระบวนการ หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนางานด้านการจัดการเรียนรวมประกอบด้วยด้านการบริหารจัดการและกระบวนการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านคุณภาพผู้เรียน กำหนดสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาของนักเรียนในทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทแต่ละคน รวมทั้งความพึงพอใจของบุคลากรในโรงเรียนและชุมชนที่มีการพัฒนาการของนักเรียน ทั้งนี้ โดยเน้นให้โรงเรียนได้แนวทางในการประเมินตนเองและนำผลการประเมินไปใช้เพื่อวางแผนการดำเนินการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน

ไฟซา อับบาส, อนีกา ซาฟาร์ และไทยาบา นาซ (Faiza Abbas, Aneeka Zafar and Tayyaba Naz, 2016) ได้กำหนดองค์ประกอบการเรียนรวม 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1. การสร้างความรู้ความเข้าใจ ในบริบทของสังคม สภาพการเมืองและ สภาพแวดล้อมของบุคลากร 2. การปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา 3. มีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กพิการ 4. มีการพัฒนาศักยภาพของครู บุคลากรและผู้เรียน เพื่อให้เหมาะสมกับการจัดการศึกษาเรียนรวม 5. มีการทำงานเป็นทีม ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิการให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2560) ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรวมเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาที่มีเด็กพิการเรียนรวมทุกแห่งซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษา

เรียนรวมใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน ทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเกิดความมั่นใจว่า สถานศึกษาสามารถให้บริการทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน คุณภาพของผู้เรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แสดงออก ถึงความรู้ ความสามารถ ทักษะตามหลักสูตรสถานศึกษา และมีการพัฒนาการในด้านการอ่าน คิด วิเคราะห์และ เขียน สมรรถนะที่สำคัญและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประเด็นพิจารณา

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.1 ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ ตามเกณฑ์ ของแต่ละระดับชั้นหรือตามศักยภาพของผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละบุคคล ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการ แก้ปัญหา

1.2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นและการแก้ปัญหาตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคลความก้าวหน้าทาง การเรียนตาม หลักสูตรสถานศึกษา

1.3 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ตามศักยภาพ ของผู้เรียนแต่ละบุคคล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการพัฒนาการจากผลการสอบวัด ความก้าวหน้า ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

1.4 ความก้าวหน้าทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาหรือตาม แผนการจัดการ ศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP)

1.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการพัฒนาการจากผลการสอบวัดระดับชาติ

1.6 ความพร้อมในการศึกษาต่อ การฝึกงานหรือการทำงาน

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด โดยไม่ขัดกับ กฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม

2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

2.4 สุขภาวะทางร่างกายและลักษณะจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา กระบวนการ บริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการบริหารและจัดการ ของสถานศึกษาที่ครอบคลุมด้านวิชาการ ด้านครูและบุคลากรทางการ ศึกษา ด้านข้อมูลสารสนเทศ

และด้านสภาพแวดล้อม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจด้านคุณภาพการศึกษา

3. การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการร่วมรับผิดชอบต่อการจัดการเรียนรู้ ทุกกลุ่มเป้าหมายให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

4. การนิเทศกำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง กระบวนการ จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้อง กับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น ตามความ สนใจ ความต้องการและความถนัดของผู้เรียน โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้เต็ม ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล สร้างโอกาส ให้ผู้เรียนทุกคน มีส่วนร่วม มีการตรวจสอบ และ ประเมินผลความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

กนิษฐา แก้วจินดา (2560) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการเรียนร่วม ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการเรียนร่วมในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Outputs) ในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนการ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) บุคลากร ประกอบด้วย ผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้ปกครอง บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือเด็ก 2) งบประมาณ 3) อาคาร สถานที่ 4) สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและการพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) การปกป้องและการคุ้มครอง 6) การช่วยเหลือ 7) การส่งต่อ องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความช่วยเหลือทางการศึกษา 2) คุณภาพของนักเรียน 3) ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาและมีผลย้อนกลับเป็นกลไก ในการปรับปรุงทั้ง 3 องค์ประกอบให้บรรลุเป้าหมาย

อัญชลี เกลิ้งแก้ว (2560) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการเรียนร่วม ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สร้างขึ้นประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่และสื่อ วัสดุอุปกรณ์ กระบวนการ ประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไข ปัญหา การปกป้องและการคุ้มครอง การช่วยเหลือ และการส่งต่อ ส่วนด้านผลผลิตประกอบด้วย ความช่วยเหลือทางการศึกษา คุณภาพของนักเรียนและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา

อนุชิต บุญมาก (2560) ได้กำหนดองค์ประกอบการเรียนร่วม 6 องค์ประกอบและ 16 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. ด้านนักเรียน มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่
 - 1.1 ความพร้อมด้านการดำเนินชีวิตในโรงเรียน
 - 1.2 ความเข้าใจของนักเรียนปกติเกี่ยวกับนักเรียนเรียนร่วม
2. ด้านการจัดการเรียนรู้ มี 3 ตัวชี้วัด ได้แก่
 - 2.1 การจัดทำแผนการสอนเป็นรายบุคคล
 - 2.2 การรายงานความก้าวหน้า
 - 2.3 การประกันคุณภาพ
3. ด้านสภาพแวดล้อม มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่
 - 3.1 ความพร้อมของในโรงเรียน
 - 3.2 บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนร่วม
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่
 - 4.1 การมีส่วนร่วมของนักเรียน
 - 4.2 การมีส่วนร่วมของครู
 - 4.3 การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร
 - 4.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5. ด้านการมีทัศนคติต่อนักเรียนเรียนร่วม มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่
 - 5.1 ทัศนคติของเพื่อนร่วมชั้นเรียนต่อนักเรียนเรียนร่วม
 - 5.2 ทัศนคติของผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองต่อนักเรียนเรียนร่วม
6. ด้านการบริหารจัดการ มี 3 ตัวชี้วัด ได้แก่
 - 6.1 การกำหนดนโยบายของโรงเรียน
 - 6.2 การบริหารงบประมาณ
 - 6.3 การบริการทางการศึกษาและสิ่งอำนวยความสะดวก

ภาวิณี เทมียโก (2563, น. 59-60) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อการเรียนร่วม ประกอบไปด้วย องค์ประกอบการจัดการศึกษารวม 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1. องค์ประกอบด้านคุณภาพผู้เรียน 2. องค์ประกอบด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมในการเรียนรวม และ 4. องค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ

อนุวรรตย์ ช่างหล่อ (2561, น. 27) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วม องค์ประกอบหลัก 4 ประการ ตามโครงสร้าง SEAT คือ ด้านนักเรียน (S: Students) ด้านสภาพแวดล้อม (E: Environment) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A: Activities) และด้านเครื่องมือ (T-Tool)

จุฑาภรณ์ ธนทวีศิลปะ (2563) กล่าวว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วม

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน มีการคัดกรองตามแบบคัดกรองของกระทรวงศึกษาธิการครูใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย และมีการจัดทำแฟ้มข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP เป็นลายลักษณ์อักษร
3. ด้านบริหารจัดการเรียน มีการสำรวจจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการเรียนรวม โรงเรียนมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบหรือคณะกรรมการจัดการเรียนรวมภายในโรงเรียน และโรงเรียนมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบหรือคณะกรรมการจัดการเรียนรวมภายในโรงเรียน และ
4. ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนมีการติดต่อประสานงานกับโรงเรียนอื่นเพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้เข้าเรียนรวมในระดับที่สูงขึ้น โรงเรียนมีการจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษร่วมกับนักวิชาชีพสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความรู้และคำปรึกษากับผู้ปกครอง

ญาณวรุฒม์ ศิระพัฒน์ (2564) การจัดการเรียนรวมของสถานศึกษา มี 6 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านนโยบายและ การวางแผนส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม โดยการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร นโยบายและแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ
- 2) ด้านการจัดสรรงบประมาณในการ บริหารจัดการเรียนรวม โดยการหาแหล่งทุนสนับสนุนอย่างเพียงพอในการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง
- 3) ด้านบริหารจัดการสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ โดยมีการออกแบบสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพและมีความปลอดภัย
- 4) ด้านหลักสูตรสถานศึกษา โดยจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เน้นทักษะพื้นฐานการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- 5) ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา โดยบูรณาการความร่วมมือกับชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง หน่วยงานภาครัฐและเอกชน
- 6) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยพัฒนาให้ครูมีความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่มี ลักษณะเฉพาะบุคคล เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษรายบุคคลร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหารจัดการนักศึกษาพิการเรียนร่วม สามารถนำมาสังเคราะห์ เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบของแนวทางการพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษา สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ รายละเอียดดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารจัดการการศึกษา สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ร.ด-	วิเคราะห์เนื้อหา	Reynolds and Birch (1977)	กระทรวงศึกษาธิการ 2542	เบญจา ชลธานนท์ (2546)	สุชาดา บุบผา (2555)	พัชรดา นิลสูง (2558)	Faiza Abbas, Aneeka Zafar and Tayyaba (2016)	สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2560)	กนิษฐา แก้วจินดา (2560)	อัญชลี เกียรติวงษ์ (2560)	อนุชิต บุญมาก (2560)	ภาวิณี เทียมโก (2563)	(2561) ตรีพร	จุฬารัตน์ วัฒนวิไล (2563)	บุญเรือน วัฒนวิไล (2564)	เฉลี่ย
1	ด้านคุณภาพผู้เรียน	✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		11
2	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	11
3	ด้านสภาพแวดล้อม	✓	✓	✓		✓	✓		✓		✓		✓		✓	8
4	ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	✓		✓	✓			✓	✓		✓	✓			✓	7
5	ด้านทัศนคติต่อนักเรียนเรียนรวม	✓									✓					2
6	ด้านกระบวนการการบริหารจัดการ					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	8
7	ด้านเครื่องมือ		✓	✓		✓			✓				✓	✓		6

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ข้อ-	วิเคราะห์เนื้อหา	Reynolds และ Birch (1977)	กระทรวงศึกษาธิการ 2542	เบญจาทิพนธ์ (2546)	สุชาติ นุ่มนา (2555)	พัชรดา นิลสูง (2558)	Faiza Abbas, Aneeka Zafar และ Tayyaba (2016)	สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2560)	กนิษฐา แก้วจินดา (2560)	อัญชลี เกตุยงแก้ว (2560)	อนันต์ บุญมาก (2560)	ภาวิณี เทมย์โก (2563)	อนุวรรตย์ ทุ่งหล่อ (2561)	จุฬารัตน์ รัตนกุลวิไล (2563)	ญาณวราวุธ ธีระพัฒน์ (2564)	คะแนน
8	ภาวะผู้นำประชาธิปไตย และพลังอำนาจ				✓											1
9	ด้านครู บุคลากร (ช่วยเหลือสนับสนุน)		✓		✓		✓		✓	✓					✓	5
10	สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ให้นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้ด้วยกัน	✓			✓									✓		3
11	การนิเทศติดตามและประเมินผล				✓			✓			✓					3
12	การประกันคุณภาพ							✓			✓					2
13	ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา					✓			✓	✓						3
14	ด้านนโยบาย														✓	1

จากตารางที่ 2.1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของระบบการบริหารจัดการนักศึกษาพิการเรียนร่วมเพื่อความเป็นเลิศ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ พบว่า มีองค์ประกอบของระบบการบริหารจัดการนักศึกษาพิการเรียนร่วม จำนวน 13 องค์ประกอบ สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้หลักเกณฑ์พิจารณาจากความถี่ขององค์ประกอบที่สอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการทั้ง 13 คน ดังตารางข้างต้นที่มีการมองเห็นไปในทิศทางเดียวกันและเกินครึ่งของจำนวนองค์ประกอบทั้งหมด ความถี่ในระดับ 4 ขึ้น ไปซึ่งสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ในการวางแผนและบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เพื่อสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษาอย่างเต็มประสิทธิภาพ ได้องค์ประกอบของระบบการบริหารจัดการนักศึกษาพิการเรียนร่วมที่จะใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ด้านคุณภาพผู้เรียน 2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3. ด้านสภาพแวดล้อม 4. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 5. ด้านกระบวนการบริหารจัดการ 6. ด้านเครื่องมือ 7. ด้านครูบุคลากร โดยมีรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบดังนี้ ด้านคุณภาพผู้เรียน

เรย์โนลด์สและเบิร์ช (Reynolds & Birch, 1977) กล่าวว่า ตัวชี้วัดในการจัดการเรียนรวม ได้แก่ 1. การเตรียมความพร้อมด้านการดำเนินชีวิตในโรงเรียน 2. การนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน 3. การเตรียมความพร้อมของโรงเรียน 4. การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง 5. การมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนเรียนรวม

กระทรวงศึกษาธิการ (2542) กล่าวไว้ในหนังสือการจัดการเรียนรวม (Inclusive Education) ว่าตัวชี้วัดในการจัดการเรียนรวม ได้แก่ 1. การเตรียมความพร้อมด้านการดำเนินชีวิตในโรงเรียน 2. ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนักเรียนเรียนรวม 3. ครูจัดทำแผนการสอนเป็นรายบุคคล 4. การรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ 5. การประกันคุณภาพในการจัดการเรียนรวมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง 6. การเตรียมความพร้อมของโรงเรียน 7. การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 8. การมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนเรียนรวม 9. การกำหนดนโยบายของโรงเรียนที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรวม 10. การบริหารงบประมาณที่เพียงพอและเหมาะสม 11. การบริการทางการศึกษาและสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรวม

เบญญา ชลธานนท์ (2546) กล่าวว่าเตรียมความพร้อมให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น ที่มีความบกพร่องในด้านร่างกาย อารมณ์และสังคม และการช่วยเหลือทางวิชาการพิจารณาให้ได้รับการช่วยเหลือหรือเตรียมความพร้อมทันทีที่พบความพิการเพื่อพัฒนาศักยภาพทุกด้าน

สุชาดา บุษพา (2555, น. 181) กล่าวว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทางโรงเรียนต้องเตรียมเด็กให้มีความพร้อม ความพร้อมทางร่างกาย เด็กจะต้องเคลื่อนไหวได้ดีพอสมควร สามารถช่วย

ตนเองได้ในการเคลื่อนไหว การรับประทานอาหาร การจับถ่าย การแต่งกายได้ นอกจากนี้ควรเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในด้านต่างดังนี้ ความพร้อมทางอารมณ์ ความพร้อมทางด้านสังคม ความพร้อมทางวิชาการ หากส่งเด็กเข้าเรียนรวมแล้วเด็กมีปัญหาไม่มีความก้าวหน้าในการเรียนเท่าที่ควร ควรจัดบริการซ่อมเสริมหรือให้ความช่วยเหลือด้านอื่น ซึ่งจะทำให้การเรียนรวมบรรลุจุดประสงค์

พัชรดา นิลสุข (2558) เด็กที่มีความต้องการพิเศษทางโรงเรียนต้องเตรียมเด็กให้มีความพร้อม ความพร้อมทางร่างกาย เด็กจะต้องเคลื่อนไหวได้ดีพอสมควร สามารถช่วยตนเองได้ในการเคลื่อนไหว การรับประทานอาหาร การจับถ่าย การแต่งกายได้ ตัวชี้วัดในการจัดการเรียนการสอนแบบรวม ได้แก่ 1. การเตรียมความพร้อมด้านการดำเนินชีวิตใน โรงเรียน 2. การนิเทศติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน 3. การเตรียมความพร้อมของโรงเรียน 4. การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง 5. การมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนเรียนร่วม

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ได้กำหนดตัวบ่งชี้หรือตัวชี้วัด ไว้ในมาตรฐานการเรียนรวมเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้ 1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 3. การมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน และ ครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย 4. การวางแผนการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5. การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มเป้าหมายให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน 6. การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษา 7. การมีกระบวนการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม 8. การจัดการเรียนการสอนที่ยึดโยงกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น 9. การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้อง เหมาะสม กับความต้องการของผู้เรียนทุก กลุ่มเป้าหมาย 10. การตรวจสอบและประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ 11. การใช้ระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ได้กำหนดตัวบ่งชี้หรือตัวชี้วัด ไว้ในมาตรฐานการเรียนรวมเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ดังนี้ 1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 3. การมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดไว้อย่างชัดเจน และครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย 4. การวางแผนการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5. การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการ เรียนรู้ทุกกลุ่มเป้าหมายให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน 6. การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารและ

การจัดการศึกษา 7. การมีกระบวนการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม 8. การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น 9. การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้อง เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย 10. การตรวจสอบและประเมิน ความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ 11. การใช้ระบบการประกัน คุณภาพภายในเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

ภาวิณี เทมีโยโก (2563) ด้านคุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือตนเอง และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในโรงเรียนได้ รู้และมีวิธีป้องกันตนเองจากการล่อลวง ข่มเหง รังแกหรือตาม สภาพความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้รับการจัดเข้าชั้นเรียนอย่างเหมาะสมกับสภาพความต้องการ จำเป็นพิเศษ ได้รับการพัฒนาศักยภาพตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และ แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีความพร้อมในการศึกษาต่อใน ระดับขั้นที่สูงขึ้นหรือมีวุฒิภาวะทางอาชีพเหมาะสมกับศักยภาพความต้องการจำเป็นพิเศษ มีความประพฤติด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนดและรักษาอารมณ์ และสุขภาพจิตให้ดีอยู่เสมอ

จุฬารัตน์ ธนทวีศิลปะ (2563) ให้ความหมายว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนมีผล การพัฒนาเต็มตามศักยภาพที่กำหนดในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

สรุปได้ว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือตนเองและอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นใน โรงเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีความพร้อมในการศึกษาต่อ ในระดับขั้นที่สูงขึ้นหรือมีวุฒิภาวะทางอาชีพเหมาะสมกับศักยภาพความต้องการจำเป็นพิเศษ มี ความประพฤติด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนดและรักษาอารมณ์ และสุขภาพจิตให้ดีอยู่เสมอ

2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

เรย์โนลด์ส์และเบิร์ช (Reynolds & Birch, 1977) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนเพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามและพัฒนา ไปในทางที่พึงปรารถนาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา.

กระทรวงศึกษาธิการ (2542) การจัดทำหลักสูตร และหรือพัฒนาหลักสูตร เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีคนเก่ง มีปัญญา มีศักยภาพ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ ตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดย จัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการ รูปแบบที่หลากหลาย และเหมาะสมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เบญญา ชลชานนท์ (2546, น. 68) กิจกรรมการเรียนการสอน คือกิจกรรมภายในและภายนอกห้องเรียน เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนที่จะช่วยให้นักเรียนทุกคนทั้งเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนา ทั้งในด้านร่างกายจิตใจอารมณ์และสังคม

สุชาดา บุษพา (2555, น. 205) ได้เสนอเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนไว้ 5 ด้าน คือ การวิเคราะห์และทำความเข้าใจหลักสูตร การแปลง หลักสูตรไปสู่การสอน การจัดระบบงานการจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และการจัดสื่อ สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

พัชรดา นิลสุข (2558) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนรู้ คือ กระบวนการที่ผู้สอนจัดสถานการณ์ สภาพการณ์หรือกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเพื่อช่วยให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ และสามารถนำประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้ได้

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2560) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการ วิธีการ การจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ โดยมีการจัดบรรยากาศ เนื้อหาสาระ กระบวนการ การประเมินผลการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของชุมชน แหล่งการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาคนและชีวิตให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เต็มตามความสามารถ สอดคล้องกับความ ถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน

อนุชิต บุญมาก (2560) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการทั้งหมดเกี่ยวกับการเรียนการสอน ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนและโรงเรียน หมายถึง การบริหารและการใช้หลักสูตร เฉพาะสำหรับเด็กที่มีความพิการระดับมากหรือรุนแรง (Severe) หลักสูตรทั่วไปแต่ปรับบางวิชา หรือหลักสูตรเพิ่มเติม เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจัดให้เรียนภาษามือ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจัดให้เรียนรู้ทักษะชีวิตประจำวัน การดูแลสุขลักษณะของตนเอง นอกจากนี้ กิจกรรมการเรียนการสอนยังหมายถึง การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) การตรวจสอบทางการศึกษา การใช้เทคนิคการสอนพิเศษ เช่น การวิเคราะห์งาน (Task Analysis) การใช้ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) การสอนเสริมและการจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในชั้นเรียน เป็นต้น

ภาวณิ เทมียโก (2563, น. 9) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง ผู้เรียนได้รับการคัดกรองตาม ประเภทความพิการ มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สอดคล้องกับมาตรฐาน การเรียนรู้และความต้องการของผู้เรียน มีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหา

สาระกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดเป็นรายบุคคล มีการขอรับบริการและขอยืม สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการตามกฎหมาย
กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ
บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. 2550 ไว้ตามความต้องการของผู้เรียน
มีความเหมาะสม สอดคล้องกับ สภาพความต้องการจำเป็นพิเศษ

อนุวรรตย์ ช่างหล่อ (2561) ได้อธิบายการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่า เป็นการจั
การเรียนการสอนในโรงเรียนที่จะช่วยให้นักเรียนทั่วไปและนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง
ได้รับการพัฒนาทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ซึ่งประกอบด้วย การบริหารจัดการ
หลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล แผนการสอนเฉพาะบุคคล การตรวจสอบทาง
การศึกษา เทคนิคการสอน การรายงานความก้าวหน้า

จุฑาภรณ์ ธนกิจศิลป์ (2563) ให้ความหมายว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
หมายถึง ด้านกระบวนการเรียนการสอน หมายถึง การวางแผนพัฒนานักเรียนรายบุคคล การจัด
กิจกรรมพัฒนานักเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้รวม การจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถตาม
ศักยภาพ นักเรียนรายบุคคลและการประเมินตามสภาพจริง

ญาณวรุฒม์ ศิระพัฒน์ (2564) ได้อธิบายการเตรียมความพร้อมตามโครงสร้างซีท
ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนว่า กิจกรรมภายในและภายนอกห้องเรียนเป็นส่วนหนึ่ง
ของการจัดการเรียนการสอนใน โรงเรียนที่จะช่วยให้นักเรียนทั่วไปและนักเรียนพิการหรือที่มี
ความบกพร่อง ได้รับการพัฒนา ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ซึ่งประกอบด้วย
1. การบริหารจัดการหลักสูตร แบ่งออกเป็น 1.1 การปรับหลักสูตรทั่วไป 1.2 การจัดทำหลักสูตร
เฉพาะ คือ หลักสูตรที่เป็นแนวทางการศึกษาตั้งแต่ระดับ อนุบาลจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย
(หลักสูตรสำหรับหรือหลักสูตรคู่ขนาน) ซึ่งถือเป็นหลักสูตร เฉพาะบุคคลโดยพิจารณาจากระดับของ
ความพิการจากแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของนักเรียน โรงเรียนอาจประยุกต์ตามแนวทาง
ของกรมวิชาการ 1.3 การจัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมสอนทักษะเฉพาะที่จำเป็นให้แก่คนพิการหรือ
ที่มีความบกพร่อง เช่น ทักษะการดำรงชีวิต ได้แก่ การรับประทานอาหารการดูแลบ้านเรือน

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอน
ในโรงเรียนที่จะช่วยให้นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง ได้รับการพัฒนาการเรียนรู้เต็ม
ตามความสามารถ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน ทั้งในด้าน
ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ซึ่งประกอบด้วย การบริหารจัดการหลักสูตร แผนการจัดการ
เรียนรู้เฉพาะบุคคล แผนการสอนเฉพาะบุคคล การตรวจสอบทางการศึกษา เทคนิคการสอน การ
รายงานความก้าวหน้า

3. ด้านสภาพแวดล้อม

เรย์โนลด์สและเบิร์ช (Reynolds & Birch, 1977) กล่าวว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง สถานะต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อมทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม – สภาพแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม (Concrete Environmental) หรือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment) - สิ่งแวดล้อมที่เป็นนามธรรม (Abstract Environment)

กระทรวงศึกษาธิการ (2542) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในการจัดการศึกษา แบ่งเป็น 3 ลักษณะด้วยกันคือ 1. สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ เป็นสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ อาคาร สถานที่โต๊ะ อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ 2. สภาพแวดล้อมทางด้านจิตภาพ ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อความรู้สึกจิตใจ เจตคติของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น องค์ประกอบสำคัญ 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านนักเรียน และ องค์ประกอบด้านผู้สอน

เบญญา ชลธานนท์ (2546) สภาพแวดล้อม ควรจัดให้นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเรียนในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด (Least Restrictive Environment: LER) โรงเรียนควรพยายามให้เด็กได้เรียนในชั้นเรียนทั่วไปมากที่สุด โรงเรียนควรปรับสภาพแวดล้อมโดยใช้หลักวิชาการคือ พิจารณาถึงสภาพความบกพร่องของนักเรียนแต่ละประเภทบุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมของเด็ก ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูและบุคลากรอื่นในโรงเรียน ผู้บริหารจะเป็นผู้ที่สำคัญยิ่งในที่จะเป็นผู้นำและสร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง เรียนร่วมในโรงเรียน

พัชรีดา นิลสุข (2558) กล่าวถึง การปรับสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนร่วม (Accommodation for Inclusive Environments) ไว้ว่า การปรับสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนร่วม ในด้านการปรับเนื้อหาที่ใช้สอนและวิธีสอน มีหลักการ คือ การกำหนดความคาดหวังที่เป็นมาตรฐานและการจัดวางระบบหรือโครงสร้าง การปรับกิจกรรมและสื่อการสอน การให้ข้อมูลย้อนกลับและสิ่งเสริมแรง การให้งานมีความดึงดูดและน่าสนใจ

ไฟซา อับบาส, อนีกา ซาฟาร์ และ ไตยาบา นาซ (Faiza Abbas, Aneeka Zafar and Tayyaba Naz, 2016) ให้ความหมายสภาพแวดล้อม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างรวมทั้งหมดที่อยู่ล้อมรอบปัจเจกบุคคลหรือกลุ่ม ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ สังคมหรือวัฒนธรรม ซึ่งต่างก็มีอิทธิพลและความรู้สึกนึกคิดของบุคคลได้ทั้งสิ้น

กนิษฐา แก้วจินดา (2560) ได้กล่าวถึงการจัดสภาพแวดล้อมว่า การจัดสภาพแวดล้อมเป็นการปฏิบัติการเกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมทางกายภาพและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมของเด็ก การปรับสภาพแวดล้อม ทางกายภาพ ภายนอกอาคารและภายในอาคาร บุคคลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมของเด็ก โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ภายนอก

อาคาร ได้แก่ สถานที่ตั้ง ตัวอาคาร ทางเข้า ทางเดิน ทางข้าม ต้นไม้ และภายในอาคาร 2. บุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมของเด็ก ได้แก่ พ่อ แม่ ครู ผู้ปกครอง และบุคลากรอื่น

อนุชิต บุญมาก (2560) การจัดสภาพแวดล้อม หมายถึง การดำเนินการเตรียมความพร้อมในการรับนักเรียนเข้ามาเรียนร่วมประกอบด้วยการเตรียมความพร้อม 2 ประเภท คือ การเตรียมความพร้อม สภาพแวดล้อมทางกายภาพและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมของเด็ก ซึ่งประกอบด้วยบุคคล ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เช่น พ่อ แม่ ครู ครูการศึกษาพิเศษ แพทย์ นักจิตวิทยา นักแก้ไขการพูด ซึ่งบุคคลที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เรียนร่วมโดยอาจมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ นอกจากนั้น ควรมีผู้ดูแลและการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนอย่างชัดเจน เช่น ครูเดินสอน หรือครูการศึกษาพิเศษเป็นต้น

อนุวรรต ช่างหล่อ (2561) ได้กล่าวถึง สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ หมายถึง สภาพแวดล้อมใด ๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม สภาพแวดล้อมที่เป็นรูปธรรมหรือสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่สภาพต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น อาคาร สถานที่โต๊ะอุปกรณ์หรือสื่อต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ตามธรรมชาติอันได้แก่ ต้นไม้ พืช ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ส่วนสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรมหรือสภาพแวดล้อม ทางด้านจิตวิทยาได้แก่ ระบบคุณค่าที่ยึดถือซึ่งเป็นส่วนสำคัญ ของวัฒนธรรม ของกลุ่มสังคม ข่าวสาร ความรู้ความคิด ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดและเจตคติต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นของตัวเองหรือคนอื่นก็ตาม

ญาณวรุฒม์ ติระพัฒน์ (2564) ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเช่น ความสัมพันธ์ระหว่าง นักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน นักเรียนกับครูผู้สอน รวมถึงกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ของโรงเรียน องค์ประกอบของ สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านสังคม เช่น การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การสร้างแรงจูงใจ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพแวดล้อมใด ๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม สภาพแวดล้อมทางกายภาพและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมของเด็กซึ่งประกอบด้วยบุคคล ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

เรย์โนลด์สและเบิร์ช (Reynolds & Birch, 1977) เสนอว่าการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมต้องอาศัย ความร่วมมือจากบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งจะทำให้การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ประสบผลสำเร็จ ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาต้องมีความรู้ความ

เข้าใจเกี่ยวกับการทำงานร่วมกับบุคลากรจากส่วนต่าง ๆ และการทำงานเป็นทีมโดยการประสานความร่วมมือจากบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เบญจา ชลธานนท์ (2546) ได้เสนอแนะความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ดังนี้ 1. พยายามชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง ให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาของโรงเรียนในวันที่นำเด็กนักเรียนมาเข้าร่วม 2. ครูใหญ่ควรแนะนำให้ผู้ปกครองรู้จักคุ้นเคยกับครูประจำชั้นของเด็ก 3. เชิญผู้ปกครองมาชมการแสดงของนักเรียน เช่น การแสดงละคร กีฬา เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ จะทำให้ผู้ปกครองมีความชื่นชมในความสามารถของบุตรหลานของตน 4. เชิญผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเด็กมาโรงเรียนสาย เด็กก้าวร้าวชอบรังแกเด็กอื่น ครูควรมีจดหมายเชิญผู้ปกครองมาที่โรงเรียน จดหมายควรเขียนอย่างเป็นกันเอง การพูดจาเพียงครึ่งชั่วโมงก็อาจทำให้ครูเข้าใจในตัวเด็กมากขึ้น 5. ครูควรหาโอกาสไปเยี่ยมเยียนเด็กและผู้ปกครองที่บ้านบ้าง เพื่อจะได้ทราบสภาพความเป็นอยู่และสิ่งแวดล้อมอันแท้จริงของเด็ก การไปพบผู้ปกครองอาจทำความลำบากให้ครูบ้าง แต่ถ้าครูมีจุดมุ่งหมายที่แท้จริงที่จะช่วยเด็กแล้ว การไปเยี่ยมผู้ปกครองจะเป็นวิธีที่ดีที่สุด 6. ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี ได้แก่ เชิญ มาร่วมเป็นกรรมการในงานของโรงเรียน เชิญมาร่วมในการวางแผนการศึกษาของโรงเรียน เช่น มีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตร และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เป็นต้น 7. จัดตั้งสมาคมครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมให้ผู้ปกครองและครูได้ร่วมมือกันในการอบรมสั่งสอนและให้การศึกษาทุกด้าน

สุชาดา นุบผา (2555) แบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับชุมชนเป็น 3 แบบ โดยสรุปได้ ดังนี้ 1. การมีส่วนร่วมแบบชายขอบ คือ ลักษณะการร่วมมือหรือการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถานศึกษา 2. การมีส่วนร่วมแบบบางส่วน คือ ลักษณะการเกี่ยวข้องกันในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นตัวแทนของผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งรัฐถือว่าเป็นนโยบายสำคัญที่สามารถสร้างความชอบธรรมในการจัดการศึกษา 3. การมีส่วนร่วมแบบสมบูรณ์ คือ ลักษณะการร่วมมือที่สถานศึกษาและชุมชนที่ทั้ง 2 ฝ่ายการมีส่วนร่วมเท่าเทียมกัน ฝ่ายต่างมีอิทธิพลต่อกิจกรรมร่วมกัน ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมทั้งการคิด ปฏิบัติ ประเมินผลและรับประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ตามกลไกทางสังคม สิทธิ และอำนาจของชุมชน

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2560) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษารวมกับโรงเรียนเป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย นับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การดำเนินการ และการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการควบคุม กำกับติดตามและประเมินเพื่อประโยชน์ในการพัฒนา การศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

กนิษฐา แก้วจินดา (2560) ได้เสนอแนะรูปแบบการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา ไว้ดังนี้ 1. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา 2. มีส่วนร่วมในการกำหนดโครงสร้าง ตลอดจนการจัดระบบการเรียนการสอนสำหรับเด็ก 3. มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้น และให้ความเห็น ข้อเสนอแนะต่าง ๆ

อนุชิต นุญมาก (2560) ได้เสนอแนะรูปแบบการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา หลายวิธีดังนี้ 1. โดยการที่ครูออกเยี่ยมเยียนผู้ปกครองและบิดามารดาของเด็กนักเรียนโดยตรง 2. โดยการเชิญผู้ปกครองและบิดามารดาของนักเรียนมาเยี่ยมโรงเรียน 3. โดยการจัดตั้งคณะกรรมการศึกษา 4. โดยการใช้สื่อมวลชน ได้แก่ การเผยแพร่ข่าวสาร ให้ความรู้ทั่วไป หรือเฉพาะเรื่อง เป็นต้น 5. โดยการจัดกิจกรรมพิเศษเป็นครั้งคราว ตามโอกาสเวลาที่เหมาะสม เช่น กิจกรรม ส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม เชิญชวนผู้ปกครองมามีส่วนร่วม เป็นต้น 6. โดยการจัดตั้งสมาคมครูและผู้ปกครอง

ภาวิณี เทมียโก (2563, น. 9) การมีส่วนร่วมในการเรียนรวม หมายถึง ผู้เรียนทั่วไป มีความเข้าใจ ให้การยอมรับและให้ความช่วยเหลือผู้เรียนเรียนรวมในการเรียนและทำกิจกรรมต่าง ๆ ผู้เรียนเรียนรวม กับเพื่อนในชั้นเรียนหรือทำกิจกรรมในโรงเรียนอย่างมีความสุข มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล การจัดการเรียนการสอนและมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศและให้บริการข้อมูลแก่โรงเรียนเครือข่าย มีการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการจัดการเรียนโดยการมีส่วนร่วม และมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) มีจัดประชุมสัมมนา ผู้รับผิดชอบใน ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและศูนย์การศึกษาพิเศษขึ้น เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในนโยบาย และแนวทางปฏิบัติงานก่อนที่จะนำไปดำเนินงานในทุกพื้นที่ รวมทั้งพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนที่จัดการศึกษาเรียนรวมในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

ญาณวรุฒม์ ดิระพัฒน์ (2564) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า “เป็นกระบวนการที่ส่งเสริม ชักนำ สนับสนุนและสร้างโอกาสให้ชาวบ้านทั้งในรูปของส่วนบุคคลและกลุ่มต่าง ๆ ให้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือหลายกิจกรรม โดยจะต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ มิใช่เข้ามาร่วมเพราะการหวังรางวัลตอบแทนและที่สำคัญ คือ ในการมีส่วนร่วมนั้น จะต้องสอดคล้องกับชีวิต ความจำเป็น ความต้องการและวัฒนธรรมของคนส่วนใหญ่ในชุมชนด้วย”

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หมายถึง วิธีการในการสร้างการสร้างความร่วมมือในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 1. โดยการที่ครูออกเยี่ยมเยียนผู้ปกครองและบิดามารดาของเด็กนักเรียนโดยตรง 2. โดยการเชิญผู้ปกครองและบิดามารดาของนักเรียนมาเยี่ยม

โรงเรียน 3. โดยการจัดตั้งคณะกรรมการศึกษา 4. โดยการใช้สื่อมวลชน ได้แก่ การเผยแพร่ข่าวสารให้ความรู้ทั่วไป หรือเฉพาะเรื่อง เป็นต้น 5. โดยการจัดกิจกรรมพิเศษเป็นครั้งคราว ตามโอกาสเวลาที่เหมาะสม เช่น กิจกรรม ส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม เชิญชวนผู้ปกครองมีส่วนร่วม 6. การจัดตั้งสมาคมครูและผู้ปกครอง

5. ด้านกระบวนการการบริหารจัดการ

พัชรีดา นิลสุข (2558) กระบวนการในการตั้งเป้าหมาย วางแผน จัดระเบียบและควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์กร ไม่ว่าจะเป็นการดูแลองค์กร โครงการ หรือแม้แต่กระบวนการต่าง ๆ โดยเป้าหมายของกระบวนการบริหารจัดการก็คือการทำให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายได้ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการทำงาน

ไฟซา อับบาส, อนีกา ซาฟาร์ และไทยาบา นาซ (Faiza Abbas, Aneeka Zafar and Tayyaba Naz, 2016) หมายถึง กระบวนการในการตั้งเป้าหมาย วางแผน จัดระเบียบและควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์กร ไม่ว่าจะเป็นการดูแลองค์กร โครงการ หรือแม้แต่กระบวนการต่าง ๆ โดยเป้าหมายของกระบวนการบริหารจัดการก็คือการทำให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายได้ ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการทำงาน

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2560) หมายถึง การดำเนินการเรียนรวมให้มีประสิทธิภาพนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของเด็กและการปรับสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง อันเป็นการส่งเสริมให้การเรียนรวมดำเนินการบรรลุที่วางไว้ ขั้นที่ 1 การสำรวจ ขั้นที่ 2 การคัดแยกและการวินิจฉัย ขั้นที่ 3 การตัดสินใจสิทธิทางการศึกษา ขั้นที่ 4 การประเมินความต้องการพิเศษของเด็ก ขั้นที่ 5 การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ขั้นที่ 6 การดำเนินการเรียนรวม ขั้นที่ 7 การประเมินผลการดำเนินงาน

กนิษฐา แก้วจินดา (2560) หมายถึง การกำหนดเป้าหมายขององค์กร โครงสร้างนโยบาย ตลอดจนลำดับกระบวนการปฏิบัติการในส่วนต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบ ไปจนถึงวิธีการดำเนินงานในส่วนต่าง ๆ ให้บรรลุผล การวางแผนนี้ยังต้องสามารถรับรู้ ติดตาม เข้าใจ ตลอดจนวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ได้ทั้งในและนอกองค์กรที่จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารองค์กรอีกด้วย

อนุชิต บุญมาก (2560) การบริหารจัดการเป็นการกำหนดทิศทางของหน่วยงาน กลุ่มงานหรือการดำเนินงานในหน้าที่ต่าง ๆ ให้ใช้ทรัพยากรทั้งหลายที่มีอยู่ในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficient) ครอบคลุมถึงการใช้ทรัพยากรได้อย่างเฉลียวฉลาด เหมาะสมและคุ้มค่า (Cost-effective) ส่วนการใช้ทรัพยากร

อย่างมีประสิทธิภาพ (Effective) นั้นหมายถึงการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง (Right Decision) และมีการปฏิบัติการสำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้

ภาวณี เทมียโก (2563, น. 9) กระบวนการบริหารและการจัดการ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาเรียนรวม มีการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารและการจัดการเรียนรวมอย่างต่อเนื่อง พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้เรียน ชุมชน/ท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเรียนรวม และสถานศึกษามีนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาเรียนรวม มีการจัดวางระบบการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม มีขั้นตอนอย่างชัดเจน

จุฑาภรณ์ ธนวิศิษฐ์ (2563) ให้ความหมายว่า ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การบริหารจัดการในด้านข้อมูลสารสนเทศ บุคคล งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา การจัด กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือตลอดจนการนิเทศภายในโรงเรียนและ การประเมินผล

สรุปได้ว่า กระบวนการการบริหารจัดการ หมายถึง การบริหารจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ ให้มีประสิทธิภาพนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของเด็กและการปรับสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องอันเป็นการส่งเสริมให้การเรียนรวมดำเนินการบรรลุที่วางไว้ ขั้นที่ 1 การสำรวจ ขั้นที่ 2 การคัดแยกและการวินิจฉัย ขั้นที่ 3 การตัดสินใจสิทธิทางการศึกษา ขั้นที่ 4 การประเมินความต้องการพิเศษของเด็ก ขั้นที่ 5 การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ขั้นที่ 6 การดำเนินการเรียนรวม และ ขั้นที่ 7 การประเมินผลการดำเนินงาน

6. ด้านเครื่องมือ

กระทรวงศึกษาธิการ (2542) กล่าวว่า “วัสดุ และอุปกรณ์ นวัตกรรมทางการศึกษา” จึงหมายถึง สิ่งประดิษฐ์หรือวิธีการใหม่ ๆ หรือปรับปรุงของเก่าให้เหมาะสม โดยมีการทดลองหรือพัฒนาจนเป็นที่น่าเชื่อถือได้ว่าจะมีผลดีในทางปฏิบัติสามารถนำไปใช้ในระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุชาติ บุษพา (2555, น. 181) กล่าวว่า “เครื่องมือ วัสดุ และอุปกรณ์ หากเด็กที่มีความบกพร่องไม่มากนัก ไม่จำเป็นต้องมีอุปกรณ์ เพิ่มเติม เด็กใช้ทุกอย่างเช่นเดียวกับเด็กทั่วไป หากมีเด็กที่มีความบกพร่องมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กใน ห้องพิเศษ อาจจำเป็นต้องได้รับการเพิ่มเติมและใช้อุปกรณ์เฉพาะอย่าง เช่น ห้องฝึกพูดที่ใช้ระบบ loop สำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง

ทางการ ได้ยื่น เครื่องมือกายภาพบำบัด เป็นต้น ครูการศึกษาพิเศษ หรือ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน จะให้คำแนะนำเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ได้อย่างดี

ไฟซา อับบาส อนีกา ซาฟาร์ และไตยาบา นาซ (Faiza Abbas, Aneeka Zafar and Tayyaba Naz 2016) เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการความรู้ถูกสร้างขึ้นมาจากมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อนำไปใช้ในการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้ โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ได้แก่ เครื่องมือที่ช่วยในการเข้าถึงความรู้เหมาะกับความรู้ประเภทความรู้เด่นชัด (Explicit Knowledge) ซึ่งเป็นความรู้ที่เป็นเหตุเป็นผล สามารถรวบรวมและถ่ายทอดออกมาในรูปแบบต่าง ๆ และเครื่องมือที่ช่วยในการถ่ายทอดความรู้ เหมาะกับความรู้ประเภทความรู้ที่อยู่ในตัวตน (Tacit Knowledge) ซึ่งเป็นความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคล เกิดจากประสบการณ์การเรียนรู้หรือพรสวรรค์ ความรู้ชนิดนี้พัฒนาและแบ่งปันกันได้ และเป็นความรู้ที่ก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน

กนิษฐ์ภา แก้วจินดา (2560) สิ่งที่น่าสนใจเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ เรียนรวมช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเกิดการเรียนรู้และดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นการช่วยสนับสนุนให้นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ อันได้แก่ นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ งบประมาณ ระบบการบริหารจัดการ กฎกระทรวง เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ ทางการศึกษา เช่น อุปกรณ์ สื่อสิ่งพิมพ์อักษรเบรลล์ หนังสือเสียงสำหรับเด็กตาบอดบริการต่าง ๆ ที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของคนพิการแต่ละประเภท เช่น การเขียนและอ่านอักษรเบรลล์ การสอนภาษามือ การฝึกพูด รวมทั้งการสอนเสริมวิชาการต่าง ๆ ดำรงความช่วยเหลืออื่น ๆ ทางการศึกษา เช่น กิจกรรมบำบัดและกายภาพบำบัด การแก้ไขการพูด

อนุวรรต ช่างหล่อ (2561) เครื่องมือมีความหมายกว้างขวาง หมายรวมถึง สิ่งที่น่าสนใจเป็นเครื่องมือในการ บริหารจัดการเรียนรวม สิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนพิการเกิดการเรียนรู้และดำรงชีวิตอิสระได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เช่น 1) งบประมาณ โดยจัดสรรงบประมาณให้ศูนย์การศึกษาพิเศษเขต การศึกษา / จังหวัด รับผิดชอบในการบริหารจัดการต่อโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม 2) วิสัยทัศน์/พันธกิจ/ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม โดยกำหนดให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและรัฐบาล 3) บริการ เช่น บริการสอนเสริม กายภาพบำบัด กิจกรรมบำบัด 4) สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก

สรุปได้ว่า เครื่องมือ หมายถึง สิ่งที่น่าสนใจในการบริหารจัดการ เรียนรวมช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเกิดการเรียนรู้และดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นการช่วยสนับสนุนให้นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ อันได้แก่ นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ งบประมาณ ระบบการบริหารจัดการ กฎกระทรวง เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ ทางการศึกษาที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของคนพิการแต่ละประเภท

7. ด้านครู บุคลากร

กระทรวงศึกษาธิการ (2542) กล่าวว่า บุคคลซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ให้รับราชการโดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณแผ่นดิน งบประมาณที่จ่ายในลักษณะเงินเดือนในกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงวัฒนธรรม หรือกระทรวงอื่นที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

สุชาติ นุบผา (2555) กล่าวว่า ทรัพยากรบุคคลเป็นหัวใจสำคัญใน การจัดการเรียน การสอน ซึ่งเป็นพันธกิจสำคัญของการจัดการศึกษา และการบริหารงานบุคคล ดังนั้น ในฐานะผู้บริหารโรงเรียนแบบเรียนรวมควรดำเนินการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ มีการมอบหมายงานที่เหมาะสม และส่งเสริมการพัฒนาดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การสร้างขวัญและกำลังใจให้ทำงานอย่างมีความสุข จากแนวคิดที่นำเสนอไปทั้งหมดจะเห็นได้ว่าบุคลากรมีส่วนสำคัญในการบริหารองค์การ ดังนั้น ผู้บริหารและผู้สนใจจึงควรได้ใส่ใจและเรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารบุคคล

กนิษฐา แก้วจินดา (2560) กล่าวว่า การส่งเสริมให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

อัญชลี เกลี้ยงแก้ว (2560) การพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรให้มีคุณภาพ จึงจัดโครงการนี้โดยการสนับสนุนด้านงบประมาณในการส่งครูและบุคลากรเข้ารับการอบรม สัมมนาให้ทั่วถึงทุกคนนำไปศึกษาดูงาน ศึกษาแหล่งเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้ศึกษาต่อในสถาบันต่าง ๆ เพื่อนำความรู้ความสามารถไปพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เป็นเยาวชนที่ดี เป็นบุคลากรที่พึงปรารถนาในอนาคต

ญาณวรุฒม์ ดิระพัฒน์ (2564) กล่าวว่า พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็น ผู้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ และสามารถพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพสู่การบริหารจัดการ องค์การ รวมถึงสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารจัดการศึกษาอันจะนำไปสู่คุณภาพผู้เรียน

สรุปได้ว่า การช่วยเหลือสนับสนุนครู หมายถึง การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ และสามารถพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพสู่การบริหารจัดการองค์การ รวมถึงสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารจัดการ การศึกษาอันจะนำไปสู่คุณภาพผู้เรียน การบริหารงานบุคคล ให้มีคุณภาพ มีการมอบหมายงานที่เหมาะสมและส่งเสริมการพัฒนาดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การสร้างขวัญและกำลังใจให้ทำงานอย่างมีความสุข

ข้อมูลเกี่ยวกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ประกอบด้วยสาระที่สำคัญ ดังนี้

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานศึกษา

ที่อยู่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ 167 ถนนพระปกเกล้า ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200 โทรศัพท์ โทรศัพท์ 0 5322 1493, 0 5341 6203 โทรสาร โทรสาร 0 5321 7310 E-mail Website www.cmvc.ac.th

ประวัติสถานศึกษา

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ เดิมชื่อโรงเรียนประชาบาล สังกัดกองวิสามัญศึกษา กรมศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ เริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2476 โดยเช่าอาคารไม้ 2 ชั้น บนถนนท่าแพ เปิดทำการสอนวิชาการฝีมือ การตัดเย็บเสื้อผ้า ช่างทอผ้า และบัญชีร้านค้า พ.ศ. 2481 เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนช่างตัดเย็บเสื้อผ้าและการช่างสตรีเชียงใหม่ สังกัดกองอาชีวศึกษา กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2482 ย้ายมาตั้ง ณ สถานที่ปัจจุบัน เลขที่ 167 ถนนพระปกเกล้า ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50200 โทรศัพท์ 053-221493, 053-416203 โทรสาร 053-217310 เว็บไซต์ <http://www.cmvc.ac.th> สังกัด สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีเนื้อที่ 9 ไร่ 3 งาน 24 ตารางวา

ทิศเหนือ ติดกับสำนักงานยาสูบเชียงใหม่

ทิศใต้ ติดกับอาคารพาณิชย์

ทิศตะวันออก ติดกับถนนพระปกเกล้า ฝั่งตรงกันข้ามเป็นโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย

ทิศตะวันตก ติดกับถนนจำบ้าน ฝั่งตรงกันข้ามเป็นหอพักเอกชน

การจัดการศึกษา

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) Mini English Program หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ระบบปกติ และระบบทวิภาคี และระดับปริญญาตรี หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต

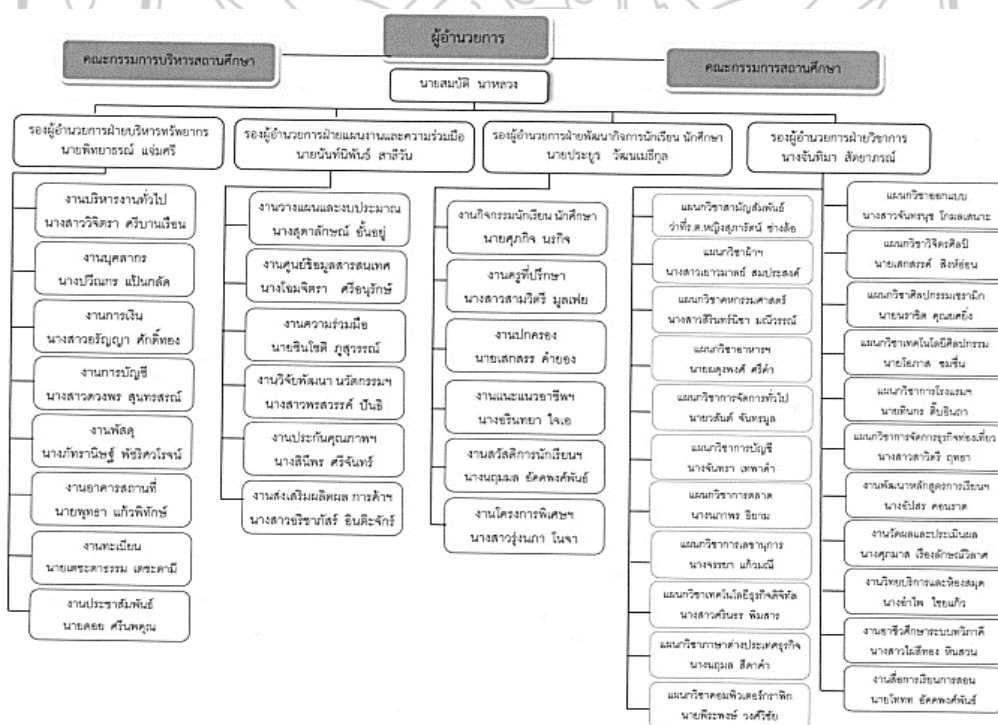
สภาพชุมชน วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ตั้งอยู่ใจกลางเมืองของจังหวัดเชียงใหม่ ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ อยู่ใกล้กับสถานที่ราชการหลายแห่ง อาทิ เช่น โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเชียงใหม่ (ศาลากลางเดิม) ที่ว่าการอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ และอยู่ใกล้รัฐวิสาหกิจ อาทิ เช่น ที่ทำการไปรษณีย์ โทรเลขศรีภูมิ สำนักงานยาสูบเชียงใหม่ นอกจากนี้บริเวณโดยรอบวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ยังประกอบด้วย อาคารพาณิชย์ร้านค้า มีหอพักนักเรียน นักศึกษา หลายแห่ง เป็นแหล่งชุมชน

ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับดี การคมนาคมสะดวก สามารถติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานอื่นได้อย่างรวดเร็ว สภาพเศรษฐกิจ จังหวัดเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจในภาคเหนือของประเทศไทย รายได้หลักของประชากรมาจาก การเกษตรกรรม และการท่องเที่ยว

สภาพสังคม

จังหวัดเชียงใหม่มีประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีวิถีการดำเนินชีวิตเช่นเดียวกับชาวล้านนาทั่วไป กล่าวคือ เมื่อถึงวันพระและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาหรือศาสนาคริสต์ ประชาชนจะทำบุญตักบาตร หรือ ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาตามประเพณีหรือความเชื่อตามหลักศาสนาของตน เช่น อดีตกาล ภาษาพูดที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นภาษาพื้นเมืองที่เรียกว่า “คำเมือง” ประเพณีวัฒนธรรมที่สำคัญ ได้แก่ การลอยกระทง การเล่นสงกรานต์ การรดน้ำคำหัวผู้สูงอายุ หรือผู้ใหญ่ที่นับถือ การถวายสลากภัตต์ การมีปอยหลวง เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองสิ่งปลูกสร้างในวัด เป็นต้น

แผนภูมิการบริหารของสถานศึกษา

ภาพที่ 2.2 แผนภูมิการบริหารสถานศึกษา

ที่มา : วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

ปรัชญา อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ ของสถานศึกษา

ปรัชญา มีคุณธรรม นำวิชาการ ชำนาญวิชาชีพ

อัตลักษณ์ เป็นคนดี มีจิตบริการ ชำนาญวิชาชีพ

เอกลักษณ์ ล้ำเลิศบริการ เชี่ยวชาญงานอาชีพ

วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาวิสัยทัศน์

“สถาบันแห่งการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ที่มีคุณธรรม สร้างสรรค์นวัตกรรมสู่สากล”

พันธกิจ

1. ผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพ ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานในระดับสากลและมีคุณธรรมตอบสนองกับความต้องการของสถานประกอบการ และการประกอบอาชีพอิสระ
2. ส่งเสริมสนับสนุน สร้างสรรค์งานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตอบสนองการพัฒนาองค์ความรู้และบริการสู่ชุมชน
3. สร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาและการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีทั้งภายในและต่างประเทศ
4. เชิดชูสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. ขยายโอกาสทางการศึกษาด้านวิชาชีพ และเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มปริมาณผู้เรียนอาชีวศึกษา
6. บริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
7. พัฒนาศักยภาพผู้บริหาร คณาจารย์ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง

เป้าประสงค์

1. เพื่อผลิตกำลังคนอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสู่ความเป็นเลิศ
2. เพื่อพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาให้มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและคุณลักษณะอันพึงประสงค์
3. เพื่อส่งเสริมสนับสนุน สร้างสรรค์นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมด้วยกระบวนการวิจัย

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 จัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาในระดับสากล

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างให้ผู้เรียน มีคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและมีสุขภาพที่ดี

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาส่งเสริมการจัดทำผลงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ และเทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างเครือข่ายความร่วมมือที่สนับสนุนการจัดการ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีทั้งในและต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 6 เชิดชูสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ยุทธศาสตร์ที่ 7 ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 8. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 9 ขยายโอกาสการศึกษาด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี

ยุทธศาสตร์ที่ 10 พัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ 11 การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ 12 พัฒนาการให้บริการด้านข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีคุณภาพและทันสมัย

ยุทธศาสตร์ที่ 13 พัฒนาระบบบริหารจัดการ

ยุทธศาสตร์ที่ 14 ส่งเสริมการบริหารจัดการให้มีหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ 15 ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร คณาจารย์ ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 16 เสริมสร้างให้ผู้บริหาร คณาจารย์ ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม

แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีเชิงระบบ

1. ความหมายของระบบ

ทฤษฎีระบบเป็นทฤษฎีการศึกษาองค์การและการบริหารที่นำปัจจัยต่าง ๆ ประกอบเข้าด้วยกันเป็นระบบขององค์การหนึ่ง ๆ นั้นต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน สามารถส่งผล กระทบถึง

กันได้ นอกจากนี้ในปัจจัยหนึ่ง ๆ จะต้องมียระบบเฉพาะภายในของตัวเอง ซึ่งมีลักษณะ ที่แตกต่างออกไปจากปัจจัยชนิดอื่น ๆ ความหมายของระบบมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

คาสต์ และ โรเซนซไวค (Kast and Rosenzweig, 1985, p. 102) ได้ให้ความหมายของระบบว่าหมายถึงองค์ประกอบหรือระบบย่อยที่มีปฏิสัมพันธ์กัน เพื่อปฏิบัติหน้าที่หรือทำกิจกรรมบางอย่างร่วมกันเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของระบบใหญ่ที่เป็นภาพรวม

ชัยงค์ พรหมวงศ์ (2544, น. 7) ได้ให้ความหมายของระบบไว้ว่า ระบบประกอบไปด้วยการรวมกลุ่มของสิ่งต่าง ๆ (Components) หรือกระบวนการต่าง ๆ (Processes) ที่มีความสัมพันธ์กัน (Interrelated) เพื่องานหรือวัตถุประสงค์บางอย่าง หากสิ่งใดหรือกระบวนการใดมีการเปลี่ยนแปลงจะกระทบกระเทือนสิ่งอื่น ๆ หรือกระบวนการอื่น ๆ ไปด้วย

จันทราณี สงวนนาม (2551, น. 93) ได้ให้ความหมายของระบบไว้ว่า ระบบเป็นกลุ่มขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อกระทำกิจกรรมให้ได้ผลสำเร็จตามความต้องการขององค์การ

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ระบบ หมายถึง องค์ประกอบหรือปัจจัยต่าง ๆ มีระบบย่อยที่มีปฏิสัมพันธ์กัน ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์การ

2. หลักการและแนวคิดของทฤษฎีระบบ

Bertalanffy (1997, pp. 26-48) นำเสนอทฤษฎีระบบและ การประยุกต์ใช้ มีสำคัญสรุปได้ว่า ทฤษฎีระบบจะพิจารณาปัญหาที่ข้อเท็จจริงว่าสิ่งต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันและคุณค่าของการเปลี่ยนแปลงในบรรยากาศสร้างสรรค์ทางปัญญา (Intellectual Climate) คือการยอมรับในการมองปัญหาใหม่ ๆ ที่มีอยู่เดิม แต่ถูกมองข้ามมาก่อน เป็นการพิจารณาปัญหาในแนวทางใหม่ซึ่งเป็นวิถีทางสำคัญที่ช่วยอธิบายและคาดคะเนที่มี ความตรงกับปัญหาที่อยู่รอบ ๆ ซึ่งได้รับการยอมรับในฐานะที่ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงโดยพื้นฐานของทฤษฎีระบบสำหรับสิ่งมีชีวิตที่ไม่หยุดนิ่ง แม้ภายใต้เงื่อนไขที่สภาพแวดล้อม ภายนอกทั้งที่แต่ระบบภายในยังคงมีปฏิกิริยาที่จะส่งผลสัมพันธ์กันและทฤษฎีระบบสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลายและเหมาะสม

ชัยงค์ พรหมวงศ์ (2544, น. 1) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับระบบ ไว้ว่าระบบเป็นหน่วยบูรณาการ รูปธรรมหรือนามธรรม ประกอบด้วยหน่วยย่อย (องค์ประกอบหรือระบบย่อย) ที่เป็นอิสระแต่มีความสัมพันธ์กัน เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยใหญ่เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ระบบมีความสัมพันธ์ในการกำหนดสัดส่วนการดำเนินงานตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดและมีการควบคุม เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ระบบมีหลายขอบข่ายและหลายระดับแต่มี

องค์ประกอบสำคัญคือส่วนที่เป็นปัจจัยนำเข้า ส่วนที่เป็นกระบวนการ ส่วนที่เป็นผลลัพธ์และส่วนที่เป็นผลย้อนกลับเพื่อควบคุมและปรับปรุง

จันทราณี สงวนนาม (2551, น. 93-94) ได้ให้หลักการและแนวคิดของทฤษฎีระบบไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีระบบมีความเชื่อว่าระบบจะต้องเป็นระบบเปิด (Open System) กล่าวคือจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมโดยได้รับอิทธิพลหรือผลกระทบตลอดเวลาจาก สภาพแวดล้อม
2. มีรูปแบบของการจัดลำดับของระบบใหญ่และระบบย่อยที่สัมพันธ์กัน
3. มีรูปแบบของปัจจัยนำเข้าและผลผลิต (Input Output Model) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลของปฏิสัมพันธ์ที่มีกับสิ่งแวดล้อม โดยเริ่มต้นจากปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิตตามลำดับเป็นองค์ประกอบของระบบ
4. แต่ละองค์ประกอบของระบบจะต้องมีส่วนสัมพันธ์กัน หรือมีผลกระทบต่อกันและกัน หมายความว่า ถ้าองค์ประกอบของระบบตัวใดตัวหนึ่งเปลี่ยนไปก็จะมีผลต่อการปรับเปลี่ยนขององค์ประกอบตัวอื่นด้วย
5. ทฤษฎีระบบเชื่อในหลักการของความมีเหตุมีผลของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นหลักการทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถพิสูจน์ได้และเชื่อว่าปัญหาทางการบริหารที่เกิดขึ้นมักจะมาจากสาเหตุที่มากกว่าหนึ่งสาเหตุ
6. ทฤษฎีระบบคำนึงถึงผลของการปฏิบัติที่เป็นผลผลิต (Output) หรือ มากกว่ากระบวนการ (Process) ซึ่งผลสุดท้ายของงานที่ได้รับอาจมีมากมายหลายสิ่ง ซึ่งก็คือผลกระทบ (Outcome) ที่เกิดขึ้นตามมาภายหลัง
7. ทฤษฎีระบบจะมีกระบวนการในการปรับเปลี่ยนและป้อนข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เพื่อบอกให้รู้ว่ระบบมีการเบี่ยงเบนอย่างไร ควรจะแก้ไขที่องค์ประกอบใดของระบบ นั่นคือการวิเคราะห์ระบบ (System Analysis)

3. องค์ประกอบของระบบ

องค์ประกอบของระบบ ตามแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านมีความดังนี้

คาสต์ & โรเซนไวส์ (Kast & Rosenzweig, 1985, p. 112) ระบบประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ประการ ประกอบด้วย

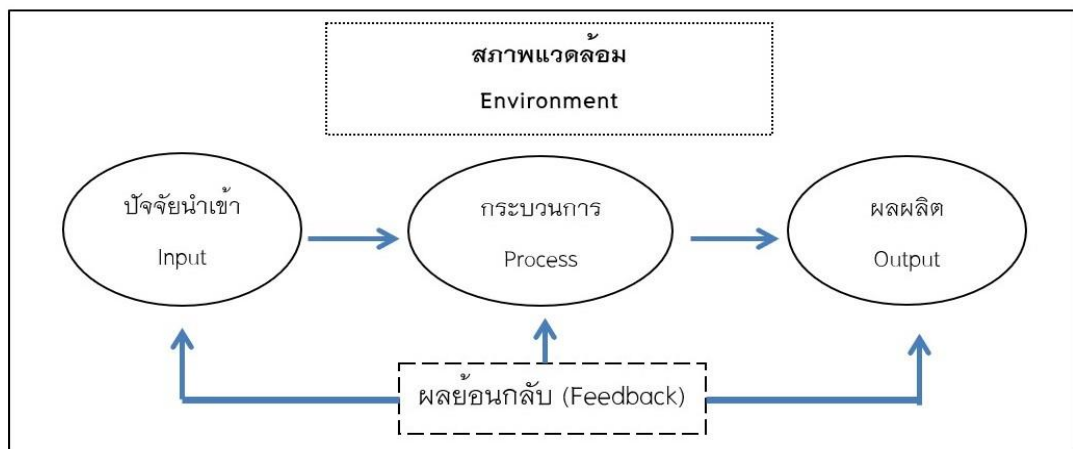
1. ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึงทรัพยากรหรือสิ่งที่เป็นที่จำเป็นต้องนำเข้าสู่ระบบเพื่อก่อให้เกิดการทำงานทั้งนี้ทรัพยากรของและระบบจะมีรูปแบบที่แตกต่างกันขึ้นกับประเภทของ ระบบ สำหรับระบบของสถานศึกษา โดยปัจจัยนำเข้าเช่น นักเรียน หลักสูตร วัสดุ อุปกรณ์บุคลากร เป็นต้น

2. กระบวนการ (Process) หมายถึง การแปรสภาพปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากร ให้เปลี่ยนเป็นผลผลิต ทั้งนี้กระบวนการจะมีลักษณะใดขึ้นอยู่กับประเภทของระบบเช่นกัน โดยกระบวนการสำหรับระบบของสถานศึกษาเช่น การบริหารจัดการศึกษา การเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน เป็นต้น

3. ผลผลิต (Output) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์ของระบบ โดยผลผลิตสำหรับระบบของสถานศึกษา เช่น ผู้เรียนที่มีคุณลักษณะพึงประสงค์ตามหลักสูตรและความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและบุคลากร เป็นต้น

4. ผลย้อนกลับ (Feedback) หมายถึง ส่วนที่ส่งผลกระทบต่อระบบ โดยสามารถใช้เป็นกลไกในการควบคุมการทำงานของระบบให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ซึ่งจะชี้ให้เห็นถึงข้อดีและข้อบกพร่องของปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต และนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพได้

5. สภาพแวดล้อม (Environment) หมายถึง สภาพที่อยู่แวดล้อมระบบโดยสภาพแวดล้อมสำหรับระบบของสถานศึกษา เช่น ที่ตั้ง ชุมชน และผู้ปกครอง เป็นต้น องค์ประกอบของระบบทั้ง 5 องค์ประกอบ ดังภาพที่ 2.3

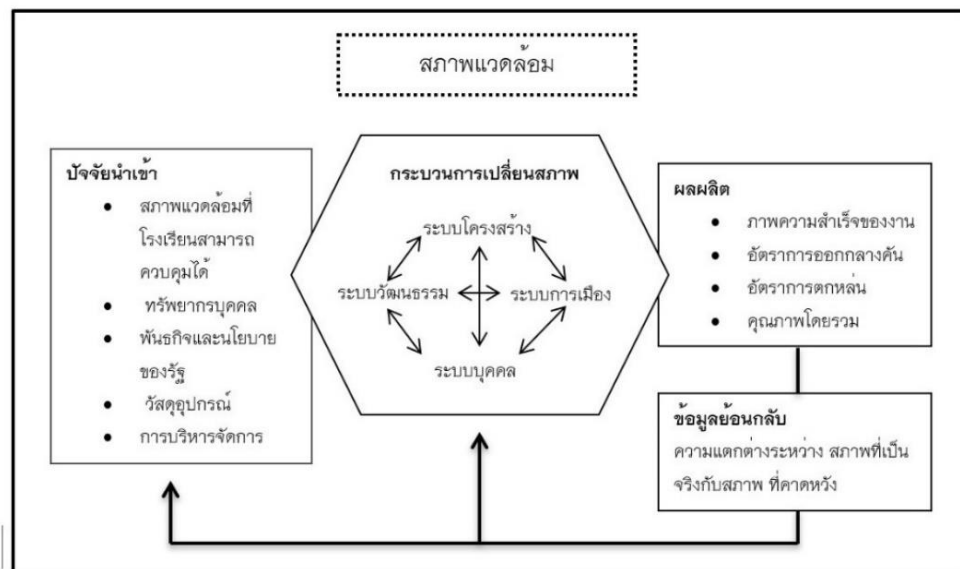

ภาพที่ 2.3 องค์ประกอบของระบบพื้นฐาน

ที่มา: คาสต์และโรเซนชวิก (Kast and Rosenzweig, 1985, p. 112)

ฮอย & มิสเคล (Hoy & Miskel, 2008, pp. 292-293) ได้กล่าวถึงรูปแบบระบบสังคมของโรงเรียน (Social-System Model for Schools) ว่าระบบสังคมของโรงเรียนประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ประกอบด้วยสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนสามารถควบคุมได้ ทรัพยากรบุคคล พันธกิจและนโยบายของรัฐ วัสดุอุปกรณ์และการบริหารจัดการ
 2. กระบวนการเปลี่ยนสภาพ (Transformation Process) ประกอบไปด้วย ระบบโครงสร้าง ระบบการเมือง ระบบบุคคลและระบบวัฒนธรรม ซึ่งองค์ประกอบทุกส่วนมีความสัมพันธ์กัน
 3. ผลผลิต (Outputs) ประกอบด้วย ภาพความสำเร็จของงาน อัตราการออกกลางคัน อัตราการตกหล่น และคุณภาพโดยรวม
 4. ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เป็นความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง
 5. สภาพแวดล้อม (Environment) เป็นสภาพแวดล้อมที่สถานศึกษาไม่สามารถควบคุมได้
- องค์ประกอบของระบบตามแนวคิดของ Hoy and Miskel ดังภาพที่ 2.4

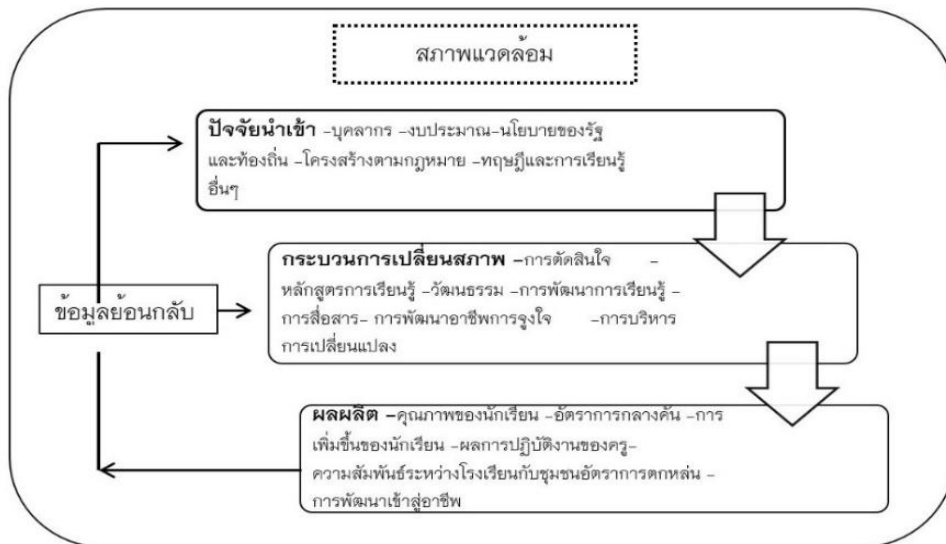

ภาพที่ 2.4 รูปแบบระบบสังคมของโรงเรียน

ที่มา : Hoy and Miskel (2008, p. 33)

Lunenburg and Ornstein (2007, p. 17-20) ได้กล่าวถึงระบบ การบริหารโรงเรียน (A System View of School Administration) ในฐานะเป็นองค์ประกอบหนึ่ง ในระบบสังคม มีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการเปลี่ยนสภาพ (Transformation

Process) ผลผลิต (Outputs) สภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment) ที่ส่งผลกระทบต่อ ปัจจัยนำเข้าและมีข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เป็นกลไกที่สำคัญระหว่าง สภาพที่เป็นจริงกับสภาพ ความสำเร็จที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับผลผลิต องค์ประกอบของระบบตาม แนวคิดของลูนนเบิร์ก และออสติน (Lunenburg and Ornstein) ดังภาพที่ 2.5

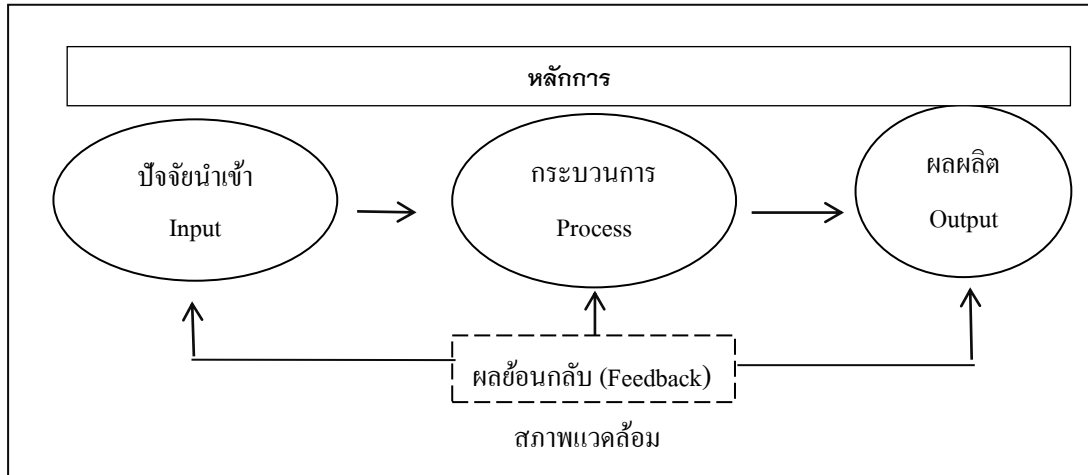

ภาพที่ 2.5 ระบบของการบริหารโรงเรียน

ที่มา : Lunenburg and Ornstein (2007, p, 19)

จากความหมาย หลักการและแนวคิดของระบบ ผู้วิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดหลัก ในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการนักศึกษาพิการเรียนร่วมเพื่อความเป็นเลิศ ในวิทยาลัย อาชีวศึกษาเชียงใหม่ ประกอบด้วย หลักการ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Outputs) ผลย้อนกลับ (Feedback) และ สภาพแวดล้อม โดยในแต่ละองค์ประกอบหลักประกอบ ไปด้วยองค์ประกอบย่อยที่มีความสัมพันธ์กัน มีการดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้การบริหารจัดการ นักศึกษาพิการเรียนร่วมเพื่อความเป็นเลิศ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ บรรลุผลสำเร็จ ตามเป้าหมายที่ 2.6

ระบบการบริหารจัดการ นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเพื่อความเป็นเลิศ

ภาพที่ 2.6 ระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อความเป็นเลิศ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชิงใหม่

ที่มา :

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแนวทางการพัฒนาระบบการบริหารจัดการ นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชิงใหม่ มีดังนี้

ศิริพันธ์ ชัยวรรณวัฒน์ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา ของการเปลี่ยนผ่านของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จากศูนย์การศึกษาพิเศษไปสู่โรงเรียนทั่วไป มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาในการเปลี่ยนผ่านของเด็กที่มีความต้องการ พิเศษจากศูนย์การศึกษาพิเศษไปสู่โรงเรียนทั่วไป 2. ศึกษาแนวทางของการเปลี่ยนผ่านของเด็ก ที่มีความต้องการพิเศษจากศูนย์การศึกษาพิเศษไปสู่โรงเรียนทั่วไป การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิง คุณภาพ ใช้การเก็บข้อมูล ผ่านการสนทนากลุ่ม (Focus Group) พบว่า ปัญหาการเปลี่ยนผ่านของเด็ก ที่มีความต้องการพิเศษจากศูนย์การศึกษาพิเศษไปสู่โรงเรียนทั่วไปนั้นมีระบบการส่งต่อระหว่าง ศูนย์การศึกษาพิเศษ และ โรงเรียนเรียนในประเทศไทยแต่กลับไม่สามารถใช้ระบบดังกล่าวได้ ตามที่วางแผนเอาไว้ ทำให้เด็กพิเศษไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง บางรายมีพัฒนาการถดถอย จนต้องกลับมาฝึกที่ศูนย์การศึกษาพิเศษเหมือนเดิม ซึ่งจากข้อมูลการสัมภาษณ์พบว่า ทางแก้ปัญหานั้นควรเริ่มต้นที่ผู้บริหารของทั้งศูนย์การศึกษาพิเศษ และ โรงเรียนควรสื่อสารกัน และออกนโยบาย

การส่งต่อข้อมูลที่สอดคล้องอาจเน้นไปที่ขั้นตอนที่ไม่ต้องผ่านหลายขั้นตอนทำให้สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้ง่ายและเร็วขึ้น เป็นประโยชน์ในส่งต่อ และการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษต่อไปในอนาคต

ณัฐชา บุญศรี (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้รูปแบบการให้การปรึกษาตามหลักอริยสัจ 4 ต่อการเสริมสร้างความสุขในพ่อแม่ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ พบว่ารูปแบบการให้การปรึกษาตามหลักอริยสัจ 4 เพื่อเสริมสร้างความสุขในกลุ่มผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คือ กระบวนการที่ส่งเสริมให้เกิดประสบการณ์และกระตุ้นให้เกิดการคิดและการใส่ใจ เพื่อให้เกิดกระบวนการทางความคิดอย่างลึกซึ้งก่อนที่จะต้องสนองสิ่งเร้าออกไปโดยประยุกต์ร่วมกับอริยสัจ 4 และการฝึกสติ ให้ผู้ปกครองได้มีการปรับการรับรู้ทุกข์ให้ถูกต้องนำไปสู่ความสุขผ่านกระบวนการต่อไปนี้ คือ 1) สร้างสุข ชวนรู้ทุกข์ 2) สนุกค้นสมุทัย 3) ตั้งเป้าหมายสู่นิโรธ 4) สร้างมรรคสู่ความงอกงาม 5) สรุปรธรรมนำชีวิต ผลการทดลองใช้กระบวนการ การให้การปรึกษาตามหลักอริยสัจ 4 ต่อการเสริมสร้างความสุขในพ่อแม่ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ สรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่ผ่านกระบวนการ การให้การปรึกษาตามหลักอริยสัจ 4 ต่อการเสริมสร้างความสุขในพ่อแม่ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีผลการทดสอบทางสถิติพบว่า ระดับความสุขของผู้ปกครองหลังจากเข้ากระบวนการปรึกษามีคะแนนสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกระบวนการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชูศักดิ์ สิริเชียงพิณ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารภาคีเครือข่ายเพื่อความ เป็นเลิศในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในเขตจังหวัดพิษณุโลก กล่าว การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีความจำเป็นที่ต้องอาศัยการประสานความร่วมมือของผู้ปกครอง ครูผู้สอน และสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้องในการกำหนดแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้เหมาะสมกับระดับความสามารถและได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนให้สามารถดำรงชีพในสังคมได้ตามศักยภาพ ดังนั้นศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก จึงได้พัฒนาความร่วมมือในโมเดลการบริหารภาคีเครือข่ายเพื่อจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ PATTANAKARN D-D Model ซึ่งส่งผลให้มีการคัดกรองและช่วยเหลือทางด้านการแพทย์สำหรับเด็กที่มีความเสี่ยงและความบกพร่องทางพัฒนาการ การบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อม การส่งต่อเข้าสู่โรงเรียนจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวมของภาครัฐและเอกชน การเตรียมความพร้อมทางด้านอาชีพ และการประกอบอาชีพในสถานประกอบการตามเป้าหมายที่ได้วางแผนไว้ร่วมกัน และ PATTANAKARN D-D Model จึงเป็นแนวทางจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในเขตจังหวัดพิษณุโลกได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

ชนาดา อรศรี (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบันและความต้องการด้านการประเมินทักษะการคิดเชิงบริหารจัดการตนเอง สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ วัตถุประสงค์ 1) เพื่อสำรวจสภาพปัจจุบันของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ความพร้อม ความรู้ ความเข้าใจของครู ที่ทำหน้าที่ดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษในการประเมินทักษะ EF 2) ศึกษาความต้องการของครูในการใช้ประเมินทักษะ EF สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ วิธีการวิจัย : โครงการการวิจัยเชิงพรรณนาครั้งนี้สำรวจด้วยการใช้แบบสอบถามออนไลน์ตอบโดยครูที่ทำงานในศูนย์การศึกษาพิเศษทุกจังหวัดในประเทศไทย ผลการวิจัย: อาสาสมัครครูที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ 77 ศูนย์ จำนวน 1,020 คน ร้อยละ 81.5 ไม่ได้ประเมินทักษะ EF ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ร้อยละ 90 ยังไม่รู้จักและไม่เคยใช้แบบประเมินทักษะดังกล่าว ผลการทดสอบพบว่า ครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความบกพร่องของทักษะEF แต่มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับทักษะ EF ค่อนข้างน้อย ร้อยละ 81.9 ของครูมีความต้องการใช้แบบประเมินทักษะ EF ในข้อค้นพบ: ผลการศึกษานี้เป็นข้อมูลเบื้องต้นนำไปสู่การพัฒนา หรือประยุกต์แบบประเมินมาตรฐานสำหรับครู

สุจิรา อัมรักเลิศ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้บริการและพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีความต้องการพิเศษ พบว่า นักศึกษาที่มีความต้องการพิเศษส่วนใหญ่ใช้บริการห้องสมุด 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค้นคว้าหาความรู้ บริการที่นักศึกษาใช้มากที่สุดคือบริการพื้นที่นั่งอ่านภายในและภายนอกห้องสมุด บริการยืม-คืน และ บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ทรัพยากรสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์ คือ ทรัพยากรสารสนเทศที่นักศึกษาใช้มากที่สุด การศึกษาการใช้พื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของสำนักหอสมุดพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ใช้พื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ โดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อทำงานกลุ่มและปรึกษางานกับเพื่อน การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้บริการและพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้พบว่า นักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยเลขคณิตดังนี้ ปัญหาด้านพื้นที่ทางกายภาพ ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศและบริการของห้องสมุด ปัญหาด้านครุภัณฑ์และสิ่งอำนวยความสะดวกและปัญหาด้านเทคโนโลยีสำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการพิเศษ ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อองค์ประกอบของการออกแบบพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการพิเศษพบว่า องค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการในการออกแบบพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ประกอบด้วย 1) พื้นที่ทางกายภาพ 2) ผู้ให้บริการและบริการในบริเวณพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และ 3) เทคโนโลยี ซึ่งประกอบด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกในบริเวณพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อใช้ประโยชน์ทางการศึกษาในอนาคต

ทริกา เครือวัลย์ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อเข้าถึงเด็กที่มีความต้องการพิเศษของเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายที่ 9 พบว่า 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน จำนวน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านองค์ประกอบความต้องการจำเป็น ลำดับที่สูงที่สุด คือการให้บริการศูนย์การศึกษาพิเศษ รูปแบบหน่วยบริการ การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชน แผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว และการนิเทศติดตามการให้บริการ 2) พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อเข้าถึงเด็กที่มีความต้องการพิเศษ พบว่า 2.1) ด้านปัจจัยนำเข้า 2.2) ด้านกระบวนการ 2.3) ด้านผลลัพธ์ สรุปได้ว่าครูและบุคลากรต้องตระหนักรู้ในการเข้าถึงผู้เรียน และความพร้อมของครูผู้สอนที่ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ตรงตามความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล โดยใช้กระบวนการจัดการเชิงรุกใช้หลักการ PDCA และผลผลิต คือการดูแลเด็กจบเมื่อเด็กจบแล้วไปไหนต่อ 3) ประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุก พบว่ารูปแบบที่มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์มากที่สุดคือด้านความมุ่งหมาย รองลงมาคือ หลักการและเหตุผล รูปแบบหน่วยบริการ และการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชน โดยวิธีเงื่อนไขความสำเร็จการบริหารตามแนวคิดวงจรคุณภาพ (PDCA)

จุฑาภรณ์ ธนกุลศิลป์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมโดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพปัญหาแนวทาง และประเมินความเป็นไปได้ของการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมโดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบ ผลการวิจัยพบว่า: สภาพปัญหาการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมได้แก่ การเตรียมแผนพัฒนาทักษะทางสังคม การประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ระบบเปลี่ยนผ่านของโรงเรียนและการสอบถามความพึงพอใจและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความก้าวหน้าของผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ส่วนแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมโดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบ มีค่าเฉลี่ย ภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยค่าเฉลี่ยด้านสังคมแห่งการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.06$) ด้านการบริหารจัดการ เรียนร่วมและด้านคุณภาพผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ($\bar{x} = 4.05$) และด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.04$) ส่วนผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวการบริหารจัดการ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมโดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.65$)

วาสนา สุขเกษม (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวม : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงาน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวม เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวม เพื่อพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวม กรณีศึกษา โรงเรียนวัดหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวม โรงเรียนวัดหันตรา ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ขั้นตอนที่ 2 การคัดกรองนักเรียน ขั้นตอนที่ 3 การส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน ขั้นตอนที่ 4 การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข และขั้นตอนที่ 5 การส่งต่อนักเรียน 2. คู่มือการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวม โรงเรียนวัดหันตรา ประกอบด้วยเนื้อหาส่วนต่าง ๆ 7 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 วัตถุประสงค์ของการพัฒนาคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวม ส่วนที่ 2 ขอบเขต และคำจำกัดความ ส่วนที่ 3 โรงเรียนวัดหันตรา ส่วนที่ 4 ความหมายการเรียนรวม ส่วนที่ 5 การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวม โรงเรียนวัดหันตราส่วนที่ 6 องค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่วนที่ 7 กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวม โรงเรียนวัดหันตรา

ศศิพันธ์ สุขบุญพันธ์ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองในเขตอำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครอง 2) ศึกษาผลของการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครอง และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยใช้การวิจัยแบบ (Participation Action Research: PAR) ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีส่วนสำคัญในการช่วยเหลือและดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยใช้แนวทางของภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยจัดเป็นฐานการเรียนรู้จำนวน 6 ฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ผลการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นพบว่าผู้ปกครองมีความสนใจในการนำองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทของตนในการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการบุตรหลานที่มีความต้องการพิเศษ ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุดต่อกิจกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพราะเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรม ตลอดจนอุปถัมภ์วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น

ภาวิณี เทมียโก (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา เรียนรวมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า 1. สภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และสภาพที่พึงประสงค์การจัดการศึกษาเรียนรวมสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. การพัฒนาแนวทางการ จัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านคุณภาพผู้เรียน 2) องค์ประกอบด้านการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน 3) องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมในการเรียนรวม 4) องค์ประกอบ ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ และผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของแนวทางการจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับสถานศึกษา พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ที่สุดและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

กนิษฐา แก้วจินดา (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็น และแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อเสนอการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) เพื่อประเมินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1. การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และด้านผลผลิต 2. การพัฒนาระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สร้างขึ้นประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่และสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ กระบวนการ ประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริม และพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การปกป้องและการคุ้มครอง การช่วยเหลือ และการส่งต่อ ส่วนด้านผลผลิตประกอบด้วย ความช่วยเหลือทางการศึกษา คุณภาพของนักเรียน และประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาการประเมินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วม ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้และความมีประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด

อัญชลา เกลี้ยงแก้ว (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหาร จัดการเรียนร่วมของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหารการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร และพัฒนารูปแบบการบริหาร การจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า

1. สภาพการบริหารการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านทั้งในประเด็นย่อยและภาพรวมของด้าน ส่วนค่าเฉลี่ยระดับความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ทั้งในประเด็นย่อยและภาพรวมของด้าน และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ปรากฏว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกด้านทั้งในประเด็นย่อยและภาพรวมของด้าน 2. รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการจัดการความพร้อมของนักเรียนและบุคลากร 2) ด้านบริหารการจัดสภาพแวดล้อม 3) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร และ 4) ด้านการประสานความร่วมมือกับชุมชน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

เซอร์ปิล ค็อคดาร์ และ อาร์ส บอซเคิร์ต (Serpil Kocdar and Aras Bozkurt, 2023) ได้ทำวิจัยเรื่อง การสนับสนุนผู้เรียน ที่มีความต้องการพิเศษในด้านการศึกษาแบบเปิดทางไกล และดิจิทัล พบว่า ไม่ควรจัดให้มีกลไกสนับสนุนเพียงอย่างเดียวในระหว่างกระบวนการศึกษาแต่ควรได้รับการรับประกันก่อนและหลังกระบวนการศึกษาเพื่อให้มีระบบการศึกษาแบบครบวงจร รายได้ส่วนใหญ่รายงานแนวทางปฏิบัติ ที่ครอบคลุมนำไปใช้ในระหว่างกระบวนการศึกษา อย่างไรก็ตาม แนวทางปฏิบัติเหล่านี้สามารถกำหนดเป้าหมายได้ก่อนและหลังกระบวนการศึกษา เช่น สถาบันอุดมศึกษาสามารถให้บริการแนะนำและให้คำปรึกษาก่อนที่ผู้เรียนจะลงทะเบียนเรียนในโปรแกรมการแจ้งและชี้แนะผู้เรียนล่วงหน้าเกี่ยวกับขอบเขตของโปรแกรมสามารถทำได้มากมีประโยชน์ในการช่วยให้พวกเขาตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง ข้อปฏิบัติที่ตามมากระบวนการศึกษาสามารถมุ่งเน้นไปที่โอกาสในการทำงาน โดยสรุป ค่านิยมหลักและหลักการของ ODDE สนับสนุนการไม่แบ่งแยกสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษและสำหรับทุกคนจริง ๆ เราต้องให้ความสำคัญกับข้อโต้แย้งของเราและ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเอาใจใส่และการสอนที่มุ่งเน้นการดูแลและคิดให้ไกลกว่าปัญหาด้าน การเข้าถึงและการสนับสนุน จุดยืนดังกล่าวจะผลักดันผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดในด้านการศึกษาระบบการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในลักษณะที่จะต้อนรับทุกคนด้วยการรักษาและทำให้เกิดความเสมอภาคความเสมอภาค และความยุติธรรมสำหรับทุกคน ผู้เรียนรวมถึงผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

แอลลิสัน ซี. สตาร์กส์ (Allison C. Starks, 2023) ได้ทำวิจัยเรื่อง อุปสรรคและปัจจัยในการสอนด้วยเทคโนโลยีในการศึกษาพิเศษ กล่าวว่า iva การบูรณาการเทคโนโลยีในโรงเรียนเป็นประเด็นด้านความเสมอภาคที่สำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่ยังไม่ค่อยมีใครทราบเกี่ยวกับวิธีการใช้เทคโนโลยี ในการสอนนักเรียนการศึกษาพิเศษระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย (K-12) จำนวน 7 ล้านคน ในสหรัฐอเมริกา (NCES, 2019) แม้ว่าการศึกษาพิเศษมักถูกมองข้ามในการวิจัย

บูรณาการเทคโนโลยี แต่สิ่งที่มีอยู่ชี้ให้เห็นว่าการใช้เทคโนโลยีในโรงเรียนมักจะทำให้ช่องว่างทางโอกาสของนักเรียนที่มีความพิการรุนแรงขึ้น (Ciampa, 2017; Dolan, 2016; Shaheen & Watulak, 2019) การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วไปสู่การเรียนรู้ทางไกลในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 มอบโอกาสในการสำรวจปัจจัยและอุปสรรคในการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาพิเศษ (SPED) ได้ดี เนื่องจากการพึ่งพาเทคโนโลยีในการเรียนการสอนอย่างกว้างขวาง การใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (N = 20) กับนักการศึกษาพิเศษระหว่างการเรียนรู้ทางไกล การศึกษาครั้งนี้พยายามที่จะ (1) อธิบายปัจจัยและอุปสรรคที่สำคัญสำหรับการใช้เทคโนโลยีของครู SPED ในระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย (K-12) ก่อนและระหว่างการเรียนรู้ทางไกล (2) เข้าใจปัจจัยด้านโครงสร้าง ครู และระดับนักเรียนที่มีอิทธิพลต่อโอกาสของครู SPED ในการสอนด้วยเทคโนโลยีอย่างไร และ (3) เน้นย้ำถึงปัญหาที่เกิดขึ้นใหม่สำหรับประชากร SPED ในการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยี ผลลัพธ์ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยและอุปสรรคที่โดดเด่นที่สุดสำหรับการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาพิเศษนั้นมีโครงสร้าง (เช่น การตัดสินใจเกี่ยวกับการฝึกอบรมครูและทรัพยากรเทคโนโลยี โครงสร้างสำหรับการฝึกอบรมความรู้ด้านดิจิทัลของนักเรียน แต่ปรากฏชัดในระดับครูและนักเรียน ครู SPED อธิบายถึงอุปสรรคสำคัญในการจัดเตรียมการสอนที่ใช้เทคโนโลยีที่เข้าถึงได้ ส่วนใหญ่เนื่องจากโครงสร้างโรงเรียนสำหรับการจัดสรรทรัพยากร การฝึกอบรมความรู้ด้านดิจิทัลของนักเรียน การฝึกอบรมครู การตัดสินใจด้านเทคโนโลยี บทบาทงาน SPED และการสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียน มีข้อเสนอแนะเพื่อมอบการเรียนรู้ดิจิทัลคุณภาพสูงสำหรับนักเรียนทุกคน โดยเฉพาะนักเรียนที่มีความต้องการการเรียนรู้ที่หลากหลาย

ยาเซมิน คาราล (Yasemin Karal, 2023) ได้ทำวิจัยเรื่อง การทบทวนการใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมอย่างเป็นระบบสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ มีการตรวจสอบการศึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษในบริบทนี้ การศึกษาที่ดีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2018-2022 จะถูกสแกน จากการคัดกรอง การศึกษา 20 เรื่องที่ตรงตามเกณฑ์ถูกรวบรวมไว้ในการศึกษานี้ ศึกษาการศึกษา; ปีที่ตีพิมพ์ หัวข้อ วัตถุประสงค์ ตัวแปร ความต้องการพิเศษของแต่ละบุคคล ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่ใช้กับความเป็นจริง เสริม วิธีการ เครื่องมือรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ข้อจำกัด ผลลัพธ์และข้อเสนอแนะ เมื่อพิจารณาการศึกษาเป็นปี ๆ ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและมุ่งเน้นไปที่ 'ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม' เป็นตัวแปรเป็นหลัก พบว่า การศึกษาส่วนใหญ่ดำเนินการกับบุคคลออทิสติก และการสมัครจะดำเนินการกับกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก จากผลการศึกษาพบว่าการใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมในบุคคลที่มีความต้องการพิเศษมีประสิทธิภาพและสร้างแรงบันดาลใจโดยทั่วไป ในการศึกษาที่มีการอธิบาย

แนวโน้มของการใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา

โอเมอร์ อาร์ปาจิก (Omer Arpacik, 2023) ได้ทำวิจัยเรื่อง ข้อควรพิจารณาในการออกแบบสื่อการเรียนรู้มัลติมีเดียเชิงโต้ตอบสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ศึกษากรณีต่าง ๆ กล่าวว่า การสร้างสื่อการศึกษาดิจิทัลแบบเฉพาะบุคคลและปรับแต่งเองสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นสิ่งจำเป็น บุคคลเหล่านี้ต้องการวัสดุที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อพวกเขาโดยเฉพาะ เมื่อมีการจัดทำสื่อการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความพิการ การพิจารณาสถานการณ์ด้านความพิการ อายุ ความสนใจ และระดับทักษะเป็นสิ่งสำคัญ มีการศึกษาบางส่วนที่ใช้วัสดุประเภทนี้ แต่ไม่ใช่การศึกษาด้านการพัฒนา พวกเขามุ่งเน้นไปที่ผลกระทบของวัสดุแต่ไม่ได้มุ่งเน้นไปที่วิธีที่มันควรจะเป็น ยังขาดการศึกษาในวรรณกรรมที่เน้นการพิจารณาด้านการออกแบบเมื่อพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเชิงโต้ตอบสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างสื่อการศึกษาดิจิทัลสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและการตรวจสอบการวิเคราะห์ พัฒนาและบูรณาการสื่อการเรียนการสอนเข้ากับการศึกษาพิเศษ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดเผยสิ่งที่ควรพิจารณาเมื่อพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเชิงโต้ตอบสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การวิจัยตามการออกแบบนี้ดำเนินการกับนักเรียน 4 คน เป็นชาย 3 คน และหญิง 1 คน โดยในจำนวนนี้ 2 คนมีความบกพร่องทางสติปัญญา คนหนึ่งเป็นดาวน์ซินโดรม และอีกคนเป็นออทิสติก นอกจากนี้ ยังรวบรวมข้อมูลจากครูการศึกษาพิเศษ 2 คน และผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ในระหว่างขั้นตอนการพัฒนาวัสดุ การศึกษามีสี่ระยะ และระยะที่ใช้เวลา หกสัปดาห์ ผลลัพธ์แสดงให้เห็นว่าสื่อการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษควรเป็นแบบโต้ตอบ ชัดหยุ่น เป็นรายบุคคล และเรียบง่าย การออกแบบไม่ควรเป็นชั้น เสียงและเอฟเฟ็กต์ควรเป็นแบบไดนามิก และหากเป็นไปได้ ครูก็สามารถจัดเตรียมแนวคิดได้

ออสมาน อัคตัน (Osman Aktan, 2023) ได้เขียนบทความ เรื่อง การตรวจสอบระดับการยอมรับทางสังคมของครูต่อบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ พบว่าความเชื่อของครูเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการไม่แบ่งแยก การพัฒนาวิชาชีพ และความอาวุโสทางวิชาชีพมีประสิทธิผลต่อการยอมรับทางสังคมต่อบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ พบว่าครูที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนมีคะแนน การยอมรับทางสังคมต่ำกว่า จากผลการวิจัยเหล่านี้ ขอแนะนำให้จัดกิจกรรมการฝึกอบรมในบริการและได้รับประโยชน์จากการให้คำปรึกษาของครูที่มีประสบการณ์ เพื่อปรับปรุงความสามารถทางวิชาชีพของครูในการปฏิบัติงานแบบรวม นอกจากนี้ แนะนำให้ทำการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับตัวแปรที่แสดงให้เห็นความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในระดับการยอมรับทางสังคมของครูสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ

อับดุลลาห์ อาห์เหม็ด อัลมุลลา, อับดุลลาห์ ซาเลห์ อลานาซี, โมฮัมหมัด อาห์หมัด ซาลิม คาชอว์เนห์ (Abdullah Ahmed Almulla, Abdullah Saleh Alanazi, Mohamad Ahmad Saleem Khasawneh, 2023) ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคทางโภชนาการกับระดับการศึกษาของมารดาเกี่ยวกับภาวะโภชนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ผลการวิจัยพบว่าไม่มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญระหว่างการบริโภคอาหารของลูกกับความรู้ด้านโภชนาการของมารดากับภาวะโภชนาการของนักเรียนอายุ 7-15 ปี ผลการทดสอบความสัมพันธ์อันดับของ Spearman ระบุว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคอาหารกับสุขภาพ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์อันดับของสเปียร์แมนให้ผลลัพธ์เดียวกัน ซึ่งบ่งชี้ว่าความรู้ด้านโภชนาการของมารดาไม่มีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของเด็ก

ทิธี พอล (Titthi Paul, 2022) ได้เขียนบทความ เรื่อง มุมมองของเด็กและเยาวชนที่มีความพิการและมีความต้องการพิเศษเกี่ยวกับประสบการณ์ในการศึกษาแบบเรียนรวม: การทบทวนเมตาดาต้าเชิงรวม กล่าวว่า การศึกษาแบบเรียนรวมเป็นสิ่งสำคัญในการบรรลุการศึกษาคุณภาพสูงสำหรับทุกคน อย่างไรก็ตาม มีช่องว่างที่สำคัญในวรรณกรรมเกี่ยวกับการศึกษาแบบเรียนรวม กล่าวคือ การนำเสนอมุมมองของเด็กและเยาวชนที่มีความพิการและมีความต้องการพิเศษในการศึกษานี้ เราใช้วิธีการรวมเมตาเพื่อสังเคราะห์หลักฐานเชิงคุณภาพเพื่อรวบรวมมุมมองของเด็กและเยาวชนเหล่านี้ว่าเป็นระบบเกี่ยวกับประสบการณ์ของพวกเขาในการศึกษาแบบเรียนรวมและเพื่อสร้างข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินการ หลังจากเลือกและประเมินคุณภาพระเบียบวิธีของการศึกษาเชิงคุณภาพที่เข้าเกณฑ์อย่างมีวิจารณญาณ เราได้ดึงข้อค้นพบจากส่วนผลลัพธ์ของการศึกษา 27 เรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนที่มีการวินิจฉัยและความต้องการพิเศษที่หลากหลาย เรารวบรวมข้อค้นพบเพื่อพัฒนา 19 หมวดหมู่ ซึ่งเราสังเคราะห์เพิ่มเติมเป็นข้อความที่ครอบคลุม 6 ข้อความที่เกี่ยวข้องกับ: (i) การสนับสนุนและทัศนคติของครูและผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษา; (ii) การดำเนินการสนับสนุนและการอำนวยความสะดวก; (iii) ความต้องการสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ปลอดภัยและเอื้ออำนวย; (iv) การเตรียมตัวสำหรับการเปลี่ยนผ่านระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย; (v) มิตรภาพและการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนฝูง; และ (vi) ความเห็นของผู้เข้าร่วมเกี่ยวกับตนเอง ความหมายของการค้นพบของเรา ได้แก่: (i) ความต้องการความเป็นผู้นำที่เข้มแข็งในระดับโรงเรียนเพื่อสนับสนุนการดำเนินการศึกษาแบบเรียนรวม; (ii) ความต้องการความเป็นผู้นำจากหน่วยงานภาครัฐและโรงเรียนเพื่อให้โอกาสแก่ครูในการฝึกอบรมและทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญอื่น ๆ และ (iii) ความต้องการความยืดหยุ่นในหลักสูตรและการสอน ซึ่งนักการศึกษาต้องการการฝึกอบรมและประสบการณ์ สิ่งสำคัญที่สุดคือ ผลการวิจัยของเราแสดงให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนที่มีความพิการและมีความต้องการพิเศษ เมื่อได้รับโอกาส แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจส่วนบุคคล

อย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับจุดแข็งและความต้องการ สภาพของพวกเขา และผลกระทบต่อชีวิตของพวกเขาอย่างไร นำไปสู่ข้อมูลที่ลึกซึ้งซึ่งสามารถปรับปรุงการปฏิบัติด้านการศึกษาระบบเรียนรวมและนโยบาย

อิหม่ามยูวโนและจอห์น แบ็บติสต์ โอเกช (Imam Yuwono and John Baptist Okech, 2021) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลกระทบของห้องเรียนของครูการศึกษาที่มีความต้องการพิเศษที่ผ่านการฝึกอบรมในโรงเรียนที่เลือก: การศึกษาแบบประเมินผล การศึกษานี้ค้นหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของครูที่ได้รับการฝึกอบรมด้านการศึกษาระดับชั้นเรียน ดำเนินการระหว่างเดือนมกราคมถึงมิถุนายน พ.ศ. 2562 โดยมีกลุ่มเป้าหมายซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนประถมศึกษาสากลของรัฐบาล 3 แห่ง โดยมีครู 94 คน และผู้เรียน 2,386 คน ตัวอย่างการศึกษาได้รับการคัดเลือก เกี่ยวข้องกับครูการศึกษาที่มีความต้องการพิเศษ (N = 73) และ LwDs และ OSNs (N = 30) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเพื่อเลือกตัวอย่างที่ต้องการ ใช้การออกแบบการศึกษาเชิงพรรณนาที่เกี่ยวข้องกับแนวทางเชิงคุณภาพ แบบสอบถามปลายเปิดและคู่มือการสัมภาษณ์ถูกนำมาใช้เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทสำคัญที่ครูมีต่อการสนับสนุน LwD และ OSN ที่ประสบปัญหาอุปสรรคในการเรียนรู้ภายใต้สภาพแวดล้อมแบบ ไม่แบ่งแยก ผลการวิจัยประการหนึ่งเผยให้เห็นว่าขนาดชั้นเรียนก่อให้เกิดความท้าทายร้ายแรงต่อครูที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมมาอย่างดีเมื่อมี LwD และ OSN ในชั้นเรียนขนาดใหญ่ การค้นพบอีกประการหนึ่งบ่งชี้ว่าครูเผชิญกับความท้าทายด้วยวิธีการออกแบบหลักสูตร ซึ่งเป็นการท้าทายครูว่าจะจัดการอย่างไรให้ดีที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่าครูเผชิญกับความท้าทายในการจัดการจำนวนชั้นเรียนโดยเฉลี่ย (อัตราส่วนครูต่อผู้เรียน) นอกจากนี้ยังพบว่าสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ทรัพยากร และการดำเนินนโยบายด้านการศึกษามีผลกระทบต่อ LwD และ OSN มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผลกระทบของครูในชั้นเรียน จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะว่า: หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเพิ่มการสนับสนุนสำหรับการฝึกอบรมครูและการฝึกอบรมซ้ำสำหรับ LwD และ OSN การปรับเปลี่ยนหลักสูตรนั้นควรทำอย่างสม่ำเสมอ สภาพแวดล้อมในห้องเรียนจำเป็นต้องได้รับ การปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เป็นมิตรกับผู้พิการมากขึ้น สุดท้ายนี้ควรดำเนินนโยบายด้านความพิการและความต้องการพิเศษอื่น ๆ เป็นประจำ

บทที่ 3

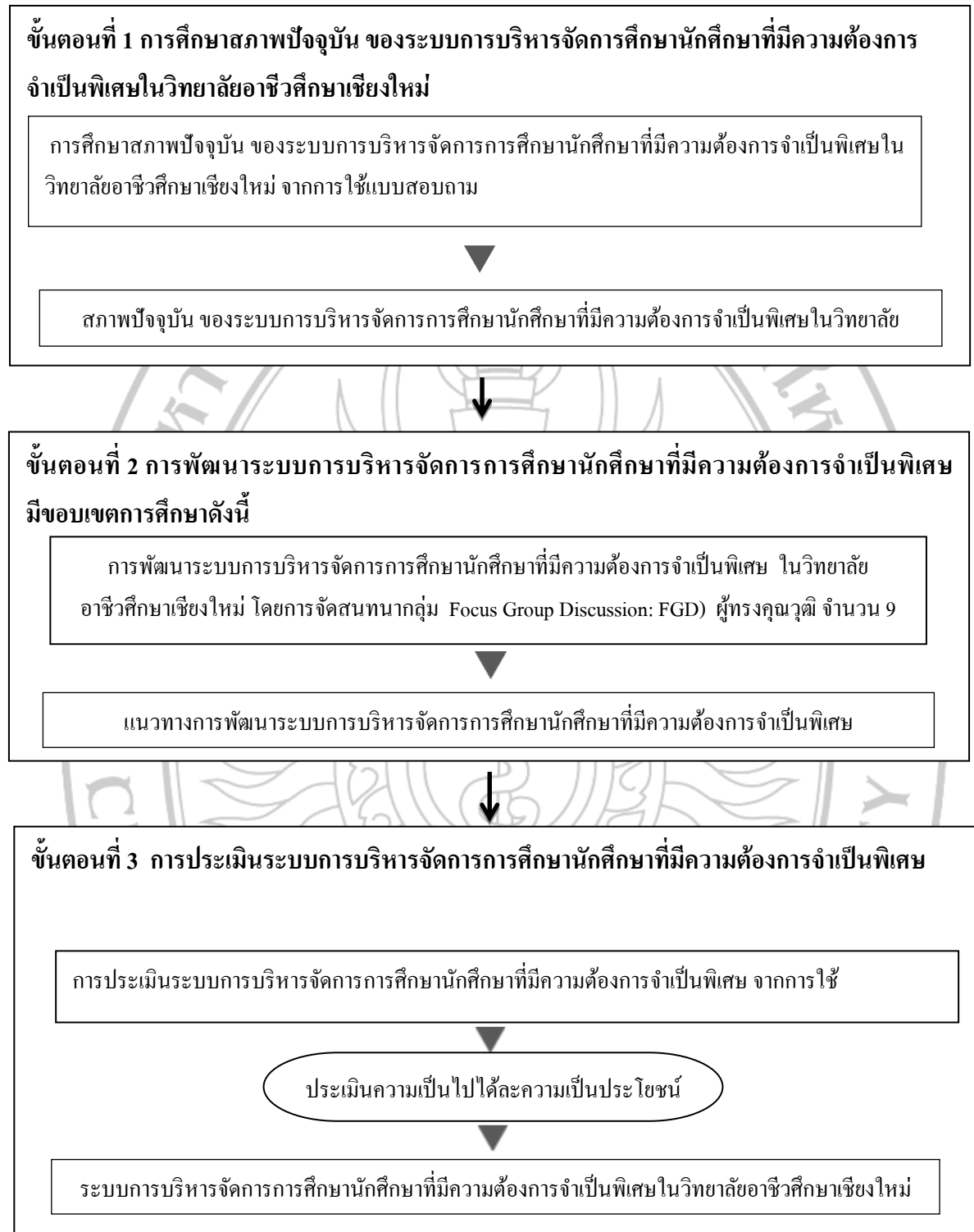
วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษา สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยรวม 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันของระบบบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

ภาพที่ 3.1 รูปแบบการวิจัยระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จากภาพ ผู้วิจัยสามารถนำเสนอเป็นขั้นตอนสำหรับการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

การศึกษาสภาพปัจจุบัน ของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ มีขอบเขตการศึกษาดังนี้

1.1 ประชากร ได้แก่

ครูที่สอนนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ จำนวน 20 คน นักศึกษาพิการเรียนร่วมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ จำนวน 9 คน และ ผู้ปกครองของนักศึกษาพิการเรียนร่วม จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมทั้งสิ้น 38 คน

1.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ประเด็นที่ศึกษา ได้แก่ สภาพปัจจุบัน ของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

1.3 เครื่องมือและวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ โดยเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามโดยความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ซึ่งมีประเด็น ประกอบด้วย 9 ประเด็น คือ 1. ด้านคุณภาพผู้เรียน 2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3. ด้านสภาพแวดล้อม 4. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 5. ด้านกระบวนการการบริหารจัดการ 6. ด้านเครื่องมือ 7. ด้านการสนับสนุนครู บุคลากร

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความต้องการ ของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ โดยเป็นคำถามปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ของระบบการบริหารจัดการการศึกษา นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่และกำหนดประเด็นในการ สร้างแบบสอบถาม

2. นำเสนอแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วมาตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน คือ 1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ อุปนิใจ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร การศึกษา 2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญทริกา บุญภักดิ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษานักศึกษา ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ 3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาทีณี อมรไพศาลเลิศ ผู้เชี่ยวชาญด้านการ จัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้วิธีดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง (Index of consistency: IOC) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนภาษาที่ใช้

ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบ มีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อความนั้นเป็นตัวแทนของเนื้อหา

ให้คะแนน 0 เมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นเป็นตัวแทนของเนื้อหา

ให้คะแนน 1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อความนั้นไม่เป็นตัวแทนของเนื้อหา

โดยกำหนดให้
$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อกำหนดให้

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมคะแนนผู้เชี่ยวชาญที่มีความคิดเห็นว่าวัดได้ตรง

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ซึ่งข้อคำถามแต่ละข้อของแบบสอบถาม ได้รับการประเมินความสอดคล้องจาก ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มีค่าระหว่าง 0.67-1.00จำนวน 50 ข้อ จาก 51 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับ ประชากร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ของคอนบราค (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.98

5. จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ใช้ในการเก็บข้อมูล

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยนี้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้วิธีรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1) ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ เก็บรวบรวมข้อมูล

2) ผู้วิจัยนำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม พร้อมแบบสอบถามไปยัง ครูที่สอนนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ และผู้ปกครองของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

3) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและติดตามแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอความตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีผู้ตอบแบบประเมินกลับมา จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 100

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

2) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการ ของระบบการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีขอบเขตการศึกษาดังนี้

การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion: FGD) ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกจากผู้ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 นักวิชาการหรืออาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีผลงานเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จำนวน 3 คน ได้แก่

1. รองศาสตราจารย์ ดร. สุวดี อุปปินใจ
อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญพริภา บุญภักดิ์
อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการ
จำเป็นพิเศษ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาทินี ออมรไพศาลเลิศ
อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการ
จำเป็นพิเศษ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กลุ่มที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิทางการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน ได้แก่

1. อาจารย์ ดร.วัชรพงศ์ ผืนดีบ ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่
2. อาจารย์ ดร.ธีรยุทธ ยะอุป รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่
3. นางสาวมนัสนันท์ อินสุ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่

กลุ่มที่ 3 ครูที่จัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จำนวน 3 คน ได้แก่

1. ครูสุรรัตน์ ทักษะวสุ ครูผู้สอนการศึกษาพิเศษ
วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่
2. ครูพวงเพ็ชร ศรีโสภารัตน์ ครูผู้สอนการศึกษาพิเศษ
โรงเรียนกาวีละออนกุล
3. ครูชวดี วาฤทธิ์ ครูผู้สอนการศึกษาพิเศษ เอกภาษาอังกฤษ
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

2.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

2.3 เครื่องมือและวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1) ประเด็นในการสนทนากลุ่ม โดยมีวิธีการ สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.1) วิเคราะห์ สังเคราะห์ สภาพของร่างระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อกำหนดประเด็นในการสนทนากลุ่ม

1.2) กำหนดประเด็นในการสนทนากลุ่ม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและการใช้ภาษา

1.3) นำข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไขประเด็นในการสนทนากลุ่ม เพื่อนำไปใช้ในการสนทนากลุ่มต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ในการทำหนังสือถึงผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

2) ผู้วิจัยส่งหนังสือขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่มถึงผู้ทรงคุณวุฒิ ทาง E-mail Line โดยแนบ (1) โครงร่างวิทยานิพนธ์ฉบับย่อ (2) ร่างระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (3) ประเด็นการสนทนากลุ่ม

3) ผู้วิจัยประสานผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อแจ้งและยืนยันการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

4) ดำเนินการสนทนากลุ่มใน วันพฤหัสบดีที่ 7 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2567 เวลา 17.00-18.00 น. โดยการจัดสนทนากลุ่ม ONLINE ด้วยโปรแกรม ZOOM โดยในการดำเนินการกลุ่มในครั้งนี้ ผู้ทำหน้าที่ ดำเนินการสนทนา คือ ดร.สุทธิลักษณ์ กันธิพันธ์ อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา ผู้วิจัยเป็นผู้นำเสนอ ร่างระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ผู้ทำหน้าที่บันทึกเสียงและถ่ายภาพและผู้จดบันทึก คือ ผู้วิจัย

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาด้านมติ (Consensus) และปรับปรุง แก้ไข ร่างระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ด้วยแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและครูที่จัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ประกอบด้วย ผู้บริหาร 5 คน ครู 20 คน รวมทั้งสิ้น 25 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเพื่อการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในการนำระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ไปใช้ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในการนำระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวคิดของ Likert's five rating scale มีความหมายและค่าน้ำหนัก (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 23-24) ดังนี้

5 หมายถึง ระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ในระดับมาก

3 หมายถึง ระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

จากนั้นผู้วิจัยได้นำเสนอที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนี้

3.4.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย

3.4.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลด้วยตัวเอง ซึ่งมีผู้ตอบแบบประเมินกลับมา จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 100

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ และค่าร้อยละ

3.5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ไปใช้ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย กำหนดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 23-24)

4.51 – 5.00 หมายถึง ระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง ระบบการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความ
ต้องการจำเป็นพิเศษ มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับ
มาก

2.51 – 3.50 หมายถึง ระบบการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความ
ต้องการจำเป็นพิเศษ มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับ
ปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง ระบบการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความ
ต้องการจำเป็นพิเศษ มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับ
น้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง ระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความ
ต้องการจำเป็นพิเศษ มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับ
น้อยที่สุด

ในการประเมินความเป็นไปได้ของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มี
ความต้องการจำเป็นพิเศษ ไปใช้ในแต่ละด้าน พิจารณาโดยมีเกณฑ์ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป
และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าไม่เกิน 1.00 ถือว่าผ่านเกณฑ์และมีความเป็นไปได้
ในการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้เป็นการพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษา สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ 2) พัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ และ 3) การประเมินระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ของระบบการบริหารจัดการการศึกษา
นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1) ชาย	16	39.00
2) หญิง	22	61.00
รวม	38	100.00
2. อายุ		
1) ต่ำกว่า 31 ปี	8	22.00
2) 31-39 ปี	3	7.20
3) 40-49 ปี	20	48.80
4) อายุ 50 ปี ขึ้นไป	7	22.00
รวม	38	100.00
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
1) ต่ำกว่าปริญญาตรี	16	39.00
2) ปริญญาตรี	19	46.40
3) ปริญญาโทหรือสูงกว่า	3	14.60
รวม	38	100.00
4. ประสบการณ์การทำงาน		
1) ต่ำกว่า 5 ปี	6	22.00
2) 5-10 ปี	16	39.00
3) 10 ปีขึ้นไป	16	39.00
รวม	38	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 61.00 มีอายุอยู่ระหว่าง 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.80 มีวุฒิการศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 46.40 สอนในระดับชั้น ปวช. และปวส. มีประสบการณ์ในการทำงาน อยู่ระหว่าง 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.00 และ 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 39.00 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ในภาพรวม

สภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	N = 38		แปลผล	ลำดับ
	μ	σ		
1. ด้านผู้เรียน	4.41	0.12	มาก	7
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.91	0.11	มากที่สุด	1
3. ด้านสภาพแวดล้อม	4.70	0.16	มากที่สุด	5
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	4.70	0.25	มากที่สุด	6
5. ด้านกระบวนการการบริหารจัดการ	4.87	0.10	มากที่สุด	2
6. ด้านเครื่องมือ	4.73	0.13	มากที่สุด	4
7. ด้านการสนับสนุนครู บุคลากร	4.78	0.21	มากที่สุด	3
ภาพรวม	4.73	0.07	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์พบว่า สภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.73$, $\sigma = 0.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.91$, $\sigma = 0.11$) รองลงมาคือ ด้านกระบวนการการบริหารจัดการ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.87$, $\sigma = 0.10$) ถัดมาคือ ด้านการสนับสนุนครู บุคลากร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.83$, $\sigma = 0.61$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านผู้เรียน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.12$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ด้านผู้เรียน

สภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ด้านผู้เรียน	N = 38		แปลผล	ลำดับ
	μ	σ		
1. วิทยาลัยมีการจัดปฐมนิเทศให้นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเพื่อสร้างเจตคติที่ดีและความเข้าใจร่วมกัน	4.00	0.00	มาก	4
2. วิทยาลัยมีการจัดให้นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าเรียนตามห้องเรียนแต่ละชั้นอย่างเหมาะสมตามระดับความสามารถ	4.68	0.69	มาก	3
3. วิทยาลัยมีการจัดการดูแลช่วยเหลือนักศึกษที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างเป็นระบบ	4.00	0.00	มาก	4
4. วิทยาลัยมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมและการช่วยเหลือกันระหว่างนักศึกษาปกติและนักศึกษที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.83	0.38	มากที่สุด	2
5. วิทยาลัยจัดให้มีระบบการให้รางวัลนักศึกษที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.00	0.00	มาก	4
6. วิทยาลัยมีระบบการรับและการจัดเข้าชั้นเรียน รวมถึงการส่งต่อผู้บริหารครูประชุมร่วมวางแผนกับผู้บริหารเพื่อเตรียมความพร้อมนักเรียนปกติและนักเรียนพิเศษเรียนร่วม	4.98	0.16	มากที่สุด	1
ภาพรวม	4.41	0.12	มาก	

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์พบว่า สภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ด้านผู้เรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิทยาลัยมีระบบการรับและการจัดเข้าชั้นเรียน รวมถึงการส่งต่อผู้บริหารครูประชุมร่วมวางแผนกับผู้บริหารเพื่อเตรียมความพร้อมนักเรียนปกติและนักเรียนพิเศษเรียนร่วม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.98$, $\sigma = 0.12$) รองลงมาคือ วิทยาลัยมีการกิจกรรมการเรียนการสอนร่วม

และการช่วยเหลือกันระหว่างนักศึกษาปกติและนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.83, \sigma = 0.38$) ถัดมาคือ วิทยาลัยมีการจัดให้นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าเรียนตามห้องเรียนแต่ละชั้นอย่างเหมาะสมตามระดับความสามารถมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.68, \sigma = 0.69$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วิทยาลัยมีการจัดปฐมนิเทศให้นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเพื่อสร้างเจตคติที่ดีและความเข้าใจร่วมกัน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.00, \sigma = 0.00$) วิทยาลัยมีการจัดการดูแลช่วยเหลือนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างเป็นระบบมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.00, S.D. = 0.00$) และวิทยาลัยจัดให้มีระบบการให้รางวัลนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.00, \sigma = 0.00$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	N = 38		แปลผล	ลำดับ
	μ	σ		
7. ฝ่ายบริหารจัดการครูเข้าสอนในชั้นเรียนเรียนร่วมตรงตามความสามารถของครูผู้สอน	4.90	0.30	มากที่สุด	3
8. ครูมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)	4.90	0.30	มากที่สุด	3
9. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษรู้จักการปรับตัวให้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบันที่เอื้อต่อการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน	4.90	0.30	มากที่สุด	3
10. ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.98	0.16	มากที่สุด	1
11. ครูมีการวัดผลประเมินผลเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาต่อในชั้นสูงสุดตามศักยภาพของตน	4.98	0.16	มากที่สุด	1

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

สภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษา นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	N = 38		แปลผล	ลำดับ
	μ	σ		
12. ครูมีการสอนซ่อมเสริมให้แก่นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษหลังจากการวัดผลระหว่างเรียนในกรณีไม่ผ่านเกณฑ์	4.93	0.26	มากที่สุด	2
13. ครูนำผลประเมินมาปรับปรุงเป็นระยะสม่ำเสมอและต่อเนื่องจนกว่าจะจบการศึกษาขั้นสูงสุด	4.98	0.16	มากที่สุด	1
14. ครูมีการวัดและการประเมินผลการเรียนของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีความสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล	4.80	0.40	มากที่สุด	4
15. ครูประเมินผลตามสภาพจริงและรายงานผลความก้าวหน้าของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้กับผู้บริหารและผู้ปกครองรับทราบเป็นระยะ	4.78	0.57	มากที่สุด	5
ภาพรวม	4.91	0.11	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์พบว่า สภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการศึกษา นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.91$, $\sigma = 0.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.98$, $\sigma = 0.16$) ครูมีการวัดผลประเมินผลเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้ศึกษาต่อในขั้นสูงสุดตามศักยภาพของตน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.98$, $\sigma = 0.16$) และครูนำผลประเมินมาปรับปรุงเป็นระยะ สม่ำเสมอและต่อเนื่องจนกว่าจะจบการศึกษา ขั้นสูงสุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.98$, $\sigma = 0.16$) รองลงมาคือ ครูมีการสอนซ่อมเสริมให้แก่นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษหลังจากการวัดผลระหว่างเรียนในกรณีไม่ผ่านเกณฑ์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.93$, $\sigma = 0.26$) ถัดมาคือ ฝ่ายบริหารจัดการครูเข้าสอนในชั้นเรียนเรียนร่วมตรงตามความสามารถของครูผู้สอน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

($\mu = 4.90$, $\sigma = 0.30$) ครูมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.90$, $\sigma = 0.30$) และ ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษรู้จักการปรับตัวให้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบันที่เอื้อต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.90$, $\sigma = 0.30$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูประเมินผลตามสภาพจริงและรายงานผลความก้าวหน้าของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้กับผู้บริหารและผู้ปกครองรับทราบเป็นระยะมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.78$, $\sigma = 0.57$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ด้านสภาพแวดล้อม

สภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษด้านสภาพแวดล้อม	N = 38		แปลผล	ลำดับ
	μ	σ		
16. วิทยาลัยมีการประชาสัมพันธ์โครงการให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบโดยทั่วกัน	4.93	0.35	มากที่สุด	3
17. วิทยาลัยมีบริเวณสำหรับทำสวนหย่อม สนามเด็กเล่น และอื่นๆเพื่อให้นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษใช้พักผ่อน	4.98	0.16	มากที่สุด	2
18. วิทยาลัยมีการปรับสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	5.00	0.00	มากที่สุด	1
19. วิทยาลัยจัดให้มีสื่อเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก และอื่นๆเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.73	0.45	มากที่สุด	4
20. วิทยาลัยมีห้องน้ำห้องส้วมที่เหมาะสมต่อความบกพร่องทางร่างกายของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.05	0.67	มาก	6
21. จัดห้องอย่างเหมาะสม เช่น มีมุมแต่ละมุมสำหรับทำกิจกรรมเฉพาะ ในห้องควรมีสิ่งเร้าน้อยที่สุดเพื่อช่วยให้มีสมาธิขึ้น	4.54	0.60	มากที่สุด	5
ภาพรวม	4.70	0.16	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์พบว่า สภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ด้านสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.70$, $\sigma = 0.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิทยาลัยมีการปรับสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 5.00$, $\sigma = 0.00$) รองลงมาคือ วิทยาลัยมีบริเวณสำหรับทำสวนหย่อม สนามเด็กเล่นและอื่นๆเพื่อให้ นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษใช้พักผ่อน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.98$, $\sigma = 0.16$) ถัดมาคือ วิทยาลัยมีการประชาสัมพันธ์โครงการให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบโดยทั่วกัน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.93$, $\sigma = 0.35$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วิทยาลัยมีห้องน้ำ ห้องส้วมที่เหมาะสมต่อความบกพร่องทางร่างกายของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.05$, $\sigma = 0.67$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

สภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ด้านสภาพแวดล้อม	N = 38		แปลผล	ลำดับ
	μ	σ		
22. ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องร่วมรับผิดชอบ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษให้แก่ผู้ปกครองและชุมชน	4.78	0.42	มากที่สุด	3
23. วิทยาลัยมีการแต่งตั้งกรรมการสถานศึกษา มีการ ประสานและพัฒนา เครือข่ายการศึกษาในการ จัดการ เรียนร่วม	4.68	0.52	มากที่สุด	4
24. วิทยาลัยมีกำหนดบทบาทหน้าที่ความตระหนัก แก่ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	4.98	0.16	มากที่สุด	1
25. ผู้ปกครองให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนานักศึกษาที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษในการเรียนรู้	4.88	0.33	มากที่สุด	2

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

สภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษา นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ด้านสภาพแวดล้อม	N = 38		แปลผล	ลำดับ
	μ	σ		
26. เน้นการทำงานและการมีส่วนร่วมมีผู้เชี่ยวชาญ ในสาขาชุมชน และปกครอง	4.59	0.67	มากที่สุด	5
27. การประชาสัมพันธ์สร้าง เครือข่ายพร้อมการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง	4.29	0.84	มาก	6
ภาพรวม	4.70	0.25	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์พบว่า สภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการ การศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ด้านการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.70$, $\sigma = 0.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิทยาลัยมีกำหนดบทบาทหน้าที่ความตระหนักแก่ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.98$, $\sigma = 0.16$) รองลงมาคือ ผู้ปกครองให้ความสำคัญ และให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนานักศึกษาที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษในการเรียนรู้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.88$, $\sigma = 0.33$) ถัดมาคือ ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องร่วมรับผิดชอบเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัด การศึกษาพิเศษให้แก่ผู้ปกครองและชุมชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ($\mu = 4.78$, $\sigma = 0.42$) และข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการประชาสัมพันธ์สร้าง เครือข่ายพร้อมการแลกเปลี่ยน เรียนรู้กับบุคคลที่ เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.29$, $\sigma = 0.84$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ด้านกระบวนการการบริหารจัดการ

สภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ด้านกระบวนการบริหารจัดการ	N = 38		แปลผล	ลำดับ
	μ	σ		
28. วิทยาลัยมีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนงาน โครงการพัฒนานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด	1
29. วิทยาลัยมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อมอบหมายหน้าที่ให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง	5.00	0.00	มากที่สุด	1
30. วิทยาลัยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำวิทยาลัย เพื่อกำหนดนโยบายและแนวทาง ในการจัดการเรียนร่วม	5.00	0.00	มากที่สุด	1
31. วิทยาลัยมีการดำเนินงานเป็นทีมของคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมในการชี้แจงนโยบายของวิทยาลัย และการมอบหมายงานอย่างชัดเจนอย่างถูกต้องเหมาะสม	4.90	0.30	มากที่สุด	2
32. วิทยาลัยมีและใช้ข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในการวางแผนพัฒนานักเรียน	4.12	0.68	มาก	4
33. วิทยาลัยมีการจัดแผนงบประมาณตรวจสอบติดตามผลการเบิกจ่ายงบประมาณ และรายงานผล	5.00	0.00	มากที่สุด	1
34. วิทยาลัยมีการพัฒนาระบบข้อมูลและ เครือข่ายสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน	5.00	0.00	มากที่สุด	1
ภาพรวม	4.87	0.10	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์พบว่า สภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ด้าน

กระบวนการการบริหารจัดการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.87, \sigma = 0.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิทยาลัยมีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนงาน โครงการพัฒนานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างชัดเจน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 5.00, \sigma = 0.00$) วิทยาลัยมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อมอบหมายหน้าที่ให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 5.00, \sigma = 0.00$) วิทยาลัยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำวิทยาลัย เพื่อกำหนดนโยบายและแนวทาง ในการจัดการเรียนร่วม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 5.00, \sigma = 0.00$) วิทยาลัยมีการจัดแผนงบประมาณ ตรวจสอบติดตามผลการเบิกจ่ายงบประมาณ และรายงาน ผล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 5.00, \sigma = 0.00$) และวิทยาลัยมีการพัฒนาระบบข้อมูลและ เครือข่ายสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 5.00, \sigma = 0.00$) รองลงมาคือ วิทยาลัยมีการดำเนินงานเป็นทีมของคณะ กรรมการจัดการเรียนร่วมในการชี้แจงนโยบายของวิทยาลัยและการมอบหมายงานอย่างชัดเจน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.90, \sigma = 0.30$) ถัดมาคือ วิทยาลัยมีการจัดระบบการรับสมัครการจัดเข้าชั้นเรียนของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.90, \sigma = 0.37$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือวิทยาลัยมีและใช้ข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในการวางแผนพัฒนาการเรียน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.12, \sigma = 0.68$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ด้านเครื่องมือ

สภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษา นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ด้านเครื่องมือ	N = 38		แปลผล	ลำดับ
	μ	σ		
36. วิทยาลัยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการเรียนร่วม	4.95	0.22	มากที่สุด	2
37. วิทยาลัยมีแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการเรียนร่วมที่สอดคล้องกับนโยบาย	4.78	0.53	มากที่สุด	4
38. วิทยาลัยมีระบบการบริหารจัดการโดยจัดให้มีบริการ ต่าง ๆ ที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษาที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษ	4.95	0.22	มากที่สุด	2

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

สภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษา นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ด้านเครื่องมือ	N = 38		แปลผล	ลำดับ
	μ	σ		
39. วิทยาลัยมีการบริหารจัดการโดยใช้โครงสร้างชี้ท เป็นข้อกำหนดในการจัดการเรียนร่วม	4.27	0.84	มาก	6
40. วิทยาลัยจัดทำหลักสูตรตำราในรูปแบบอื่นๆ ที่เหมาะสมกับประเภทความต้องการพิเศษของแต่ละ บุคคล	4.88	0.33	มากที่สุด	3
41. วิทยาลัยมีการสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนหรือ งานวิจัยพื้นฐานด้านการศึกษาพิเศษ	5.00	0.00	มากที่สุด	1
42. นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับสื่อสิ่ง อำนวยความสะดวกและความช่วยเหลืออื่นๆทาง การศึกษาสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ ของตนเอง	4.27	0.59	มาก	5
ภาพรวม	4.73	0.13	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์พบว่า สภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการศึกษา นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ด้านเครื่องมือ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.73$, $\sigma = 0.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิทยาลัยมีการสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนหรืองานวิจัยพื้นฐานด้านการศึกษาพิเศษ มีความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 5.00$, $\sigma = 0.00$) รองลงมาคือ วิทยาลัยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการเรียนร่วม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.95$, $\sigma = 0.22$) และวิทยาลัยมีระบบการบริหารจัดการโดยจัดให้มีบริการต่าง ๆ ที่ช่วยสนับสนุนการศึกษา ของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.95$, $\sigma = 0.22$) ถัดมาคือวิทยาลัยจัดทำหลักสูตรตำราในรูปแบบอื่นๆ ที่เหมาะสมกับประเภทความต้องการพิเศษของ แต่ละบุคคล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.88$, $\sigma = 0.33$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วิทยาลัยมีการบริหารจัดการโดยใช้โครงสร้างชี้ทเป็นข้อกำหนดในการจัดการเรียนร่วม มีความ คิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.27$, $\sigma = 0.84$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ด้านการสนับสนุนครู บุคลากร

สภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ด้านการสนับสนุนครู บุคลากร	N = 38		แปลผล	ลำดับ
	μ	σ		
43. ผู้บริหาร ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องมี ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP.) เน้นทักษะ กระบวนการตามความบกพร่อง ของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเพื่อให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้น	4.56	0.55	มากที่สุด	7
44. วิทยาลัยมีการวางแผนการจัดอัตรากำลังให้เพียงพอต่อนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.80	0.40	มากที่สุด	4
45. วิทยาลัยมีการกำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงาน บทบาทของ บุคลากรและรูปแบบการจัดการเรียนร่วม	5.00	0.00	มากที่สุด	1
46. วิทยาลัยมีการสร้างขวัญและกำลังใจเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน	4.78	0.57	มากที่สุด	5
47. วิทยาลัยมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู	4.85	0.48	มากที่สุด	3
48. วิทยาลัยมีการส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะครูในการจัดการเรียนร่วม	4.76	0.58	มากที่สุด	6
49. วิทยาลัยมีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเพิ่มความรู้ด้านการทำสื่อทางการศึกษาพิเศษ	4.44	0.67	มาก	8
50. ผู้บริหารครูและผู้เกี่ยวข้องที่มีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนร่วม มีการยอมรับและภาคภูมิใจในการทำงาน	4.95	0.22	มากที่สุด	2
ภาพรวม	4.78	0.21	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์พบว่า สภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ด้านการสนับสนุนครูบุคลากร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.78, \sigma = 0.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิทยาลัยมีการกำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงาน บทบาทของบุคลากร และรูปแบบการจัดการเรียนร่วม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=5.00, \sigma = 0.00$) รองลงมาคือ ผู้บริหารครูและผู้เกี่ยวข้องที่มีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนร่วม มีการยอมรับและภาคภูมิใจในการทำงาน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.95, \sigma = 0.22$) ถัดมาคือ วิทยาลัยมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.85, \sigma = 0.48$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วิทยาลัยมีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเพิ่มความรู้ด้านการทำสื่อทางการศึกษาพิเศษ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\mu= 4.44, \sigma = 0.67$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ มาข่างระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Inputs) องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ (Process) องค์ประกอบที่ 4 ผลผลิต (Outputs) องค์ประกอบที่ 5 ผลย้อนกลับ (Feedback) องค์ประกอบที่ 6 สภาพแวดล้อม ดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 (ร่าง) ระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

จากภาพที่ 4.1 มีรายละเอียดของ (ร่าง) ระบบการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Inputs) องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ (Process) องค์ประกอบที่ 4 ผลผลิต (Outputs) องค์ประกอบที่ 5 ผลย้อนกลับ (Feedback) องค์ประกอบที่ 6 สภาพแวดล้อม รายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการ

การบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ให้ได้เรียนรู้ อย่างเหมาะสมกับความสามารถ เพื่อพัฒนาความถนัดและอัจฉริยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนที่แตกต่างไปจากเด็กปกติและติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง มีการประสานความร่วมมือกับสหวิชาชีพและครอบครัวอย่างใกล้ชิด

องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

ด้านปัจจัยนำเข้าในการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ประกอบด้วย (1) กิจกรรมการเรียนการสอน (2) เครือข่ายการจัดการศึกษา (3) ครู บุคลากร (4) ทรัพยากรการศึกษา โดยมีแนวทางในปฏิบัติดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนการสอน

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และพัฒนารวมตามความต้องการ จำเป็นอย่างเหมาะสมเป็นรายบุคคล ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติตามแผน 3) การตรวจสอบ 4) การปรับปรุงการดำเนินการ โดยมีแนวทางในปฏิบัติดังนี้

1) การวางแผน

(1) จัดให้นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าเรียนตามห้องเรียนแต่ละสาขาวิชาอย่างเหมาะสมตามระดับความสามารถ

(2) จัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนเรียนร่วมตรงตามความสามารถของครูผู้สอนและมีการประชุมครูผู้สอนก่อนเปิดภาคเรียนการศึกษา

(3) ครูมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)

2) การปฏิบัติตามแผน

(1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เน้นการร่วมมือและการช่วยเหลือกันระหว่างนักศึกษาปกติและนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

(2) ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีเทคนิคการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

3) การตรวจสอบ

(1) มีการวัดผลประเมินผลเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาต่อในชั้นสูงสุดตามศักยภาพของตน

(2) การวัดและการประเมินผลการเรียนของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีความสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล

4) การปรับปรุงการดำเนินการ

(1) ครูมีการสอนซ่อมเสริมให้แก่นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษหลังจากการวัดผลระหว่างเรียนในกรณีไม่ผ่านเกณฑ์

(2) ครูนำผลประเมินมาปรับปรุงเป็นระยะสม่ำเสมอและต่อเนื่องจนกว่าจะจบการศึกษาชั้นสูงสุด

(3) ครูประเมินผลตามสภาพจริงและรายงานผลความก้าวหน้าของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้กับผู้บริหารและผู้ปกครองรับทราบเป็นระยะ

2. เครือข่ายการจัดการศึกษา

ด้านเครือข่ายการจัดการศึกษาในการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ประกอบด้วย (1) วิทยาลัย (2) คณะกรรมการสถานศึกษา (3) ผู้ปกครอง (4) แพทย์ (5) ผู้เชี่ยวชาญในสาขาชุมชน โดยมีแนวทางในปฎิบัติดังนี้

1. ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องร่วมรับผิดชอบเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษให้แก่ผู้ปกครองและชุมชน

2. วิทยาลัยมีการแต่งตั้งกรรมการสถานศึกษา มีการประสานและพัฒนา เครือข่ายการศึกษาในการจัดการเรียนร่วม

3. วิทยาลัยมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ความตระหนักแก่ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

4. วิทยาลัยมีคณะทีมงานประสานแพทย์ให้คำแนะนำ ปรีกษาและช่วยเหลือ

5. วิทยาลัยมีการบริหารแบบเน้นการทำงานและการมีส่วนร่วมมีผู้เชี่ยวชาญในสาขาชุมชนและผู้ปกครอง

3. ครู บุคลากร

มีแนวทางในปฎิบัติดังนี้

3.1 กำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงาน บทบาทของ บุคลากรและรูปแบบการจัดการเรียนสำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

3.2 ครูมีความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เน้นทักษะ กระบวนการตามความบกพร่อง ของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อให้มีพัฒนาการที่ดียิ่งขึ้น

3.3 มีการวางแผนการจัดอัตรากำลังให้เพียงพอต่อนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

3.4 ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเพิ่มความรู้ด้านการดูแล เทคนิคการสอน การจัดการทางอารมณ์ของเด็กพิเศษ

3.5 สร้างขวัญและกำลังใจในการดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน

4. ทรัพยากรการศึกษา

ทรัพยากรการศึกษาในการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ประกอบด้วย (1) หลักสูตร (2) เทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้ (3) งบประมาณ (4) สิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีแนวทางในปฏิบัติดังนี้

1) หลักสูตร

วิทยาลัยจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับประเภทความต้องการพิเศษของแต่ละบุคคล

2) เทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้

(1) เรียนรู้ความรู้ใหม่ ๆ และฝึกความสามารถ ทักษะ บางประการโดยใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) เรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ ทางโทรทัศน์ที่ส่งผ่านดาวเทียม การค้นคว้าเรื่องที่สนใจผ่าน Internet

(2) ส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างเจตคติที่ดีในการเรียนและการค้นคว้าหาความรู้ โดยกำหนดให้ผู้เรียนได้เล่นเกมการศึกษา (Education Games) ที่ผ่านการวิเคราะห์ของครู ผู้รับผิดชอบว่าไม่เป็นพิษภัยต่อผู้เล่น และเป็นการสร้างเสริมความคิดสร้างสรรค์ที่ดีให้กับเด็ก

(3) จัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการเรียนรู้

(4) ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักสืบค้นวิทยาการใหม่ ๆ จากอินเทอร์เน็ต จาก E-book จาก E-Library

3) งบประมาณ

(1) บริหารงานงบประมาณของวิทยาลัยที่มุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการมีความคล่องตัวโปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหาร

งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้ง จัดหารายได้จากบริการมาใช้ในการจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้น ต่อนักศึกษา

(2) มีโครงการแผนงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมประมาณการทางการเงิน ที่เกี่ยวข้องโดยแยกแสดงเป็น โครงการหรือแผนงานของแต่ละส่วนงาน โดยที่โครงการหรือ แผนงานจะต้องสอดคล้องกันและบรรลุเป้าหมายของกิจการ

4) สิ่งอำนวยความสะดวก

(1) มีบริการต่าง ๆ ที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษ

(2) สื่อสิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลืออื่น ๆ ทางการศึกษาสอดคล้อง กับความต้องการจำเป็นพิเศษของตนเอง

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ (Process)

การบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ วงจรบริหารงานคุณภาพ ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติตามแผน 3) การตรวจสอบ 4) การปรับปรุง การดำเนินการ รายละเอียดดังนี้

การวางแผน

1. กำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนงาน โครงการพัฒนานักศึกษาที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษอย่างชัดเจน
2. มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อมอบหมายหน้าที่ให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง
3. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำวิทยาลัย เพื่อกำหนดนโยบายและ แนวทางในการจัดการเรียนร่วม
4. การจัดปฐมนิเทศให้นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเพื่อสร้างเจตคติที่ดี และความเข้าใจร่วมกัน
5. การรับนักศึกษาและการจัดเข้าชั้นเรียน รวมถึงการส่งต่อผู้บริหารและครูประชุม ร่วมกันวางแผนกับผู้ปกครองเพื่อเตรียมความพร้อมนักศึกษาปกติและนักศึกษาพิเศษเรียนร่วม

การปฏิบัติตามแผน

1. ทีมของคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมในการชี้แจงนโยบายของวิทยาลัย และการ มอบหมายงาน
2. จัดทำหลักสูตรตำราในรูปแบบอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับประเภทความต้องการพิเศษ ของแต่ละบุคคล
3. ครูทำวิจัยในชั้นเรียนหรืองานวิจัยพื้นฐานด้านการศึกษาพิเศษ

การตรวจสอบ

1. จัดแผนงบประมาณตรวจสอบติดตามผลการเบิกจ่ายงบประมาณ และรายงานผลการดำเนินงาน

การปรับปรุงการดำเนินการ

1. ใช้ข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในการวางแผนพัฒนากับผู้เรียนและการปรับปรุงการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

2. พัฒนาระบบข้อมูลและเครือข่ายสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน

องค์ประกอบที่ 4 ผลผลิต (Outputs)

ในการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ทั้งในด้านความรู้ ทักษะชีวิต การดูแลตนเอง มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ หรือในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้จนประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย 5 ประการ ดังนี้ด้านผู้เรียน ประกอบด้วย (1) ผู้เรียนฉลาดรู้ (2) ผู้เรียนอยู่ดีมีสุข (3) ผู้เรียนมีความสามารถสูง (4) ผู้เรียนใส่ใจสังคม มีรายละเอียดดังนี้

(1) ผู้เรียนฉลาดรู้ (Literate Thais) คือ นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีความสามารถในการใช้ภาษารับสารและส่งสาร แลกเปลี่ยนและถ่ายทอดความคิด มีปฏิสัมพันธ์ในการติดต่อสื่อสาร สามารถนำความรู้เพื่อแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน ด้วยการเป็นผู้สนใจใฝ่รู้ มีเหตุผลอย่างมีจินตนาการ

(2) ผู้เรียนอยู่ดีมีสุข (Happy Thais) คือ นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีทักษะในการทำงานการทำงานด้วยการพึ่งพาตนเอง เป็นผู้ประกอบอาชีพที่เกื้อกูลสังคม โดยรู้จักความถนัด ความสนใจของตนเองและนำสู่การเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง และทักษะชีวิต ปฏิสัมพันธ์ที่ดีพร้อมเกื้อกูล ช่วยเหลือเพื่อน ครอบครัวและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อความสุขในการอยู่ร่วมกัน ปฏิบัติหน้าที่ต่อสังคม ได้เหมาะสม กับบทบาทและหน้าที่ที่มีการพัฒนา ตนเองให้มีชีวิตอย่างสมดุลทุกด้าน

(3) ผู้เรียนมีทักษะ (Smart Thais) คือ นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นทักษะความสามารถในด้านนี้เหมาะสมกับตนเอง มีทักษะการเรียนรู้เพื่อให้ได้สิ่งใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิมดีกว่า มีประโยชน์มีคุณค่ามากกว่าเดิม ความสามารถในการปรับหรือประยุกต์ของเดิมให้อยู่ในรูปแบบใหม่ หรืออาจเป็นการต่อยอดจากของเดิม มีทักษะในการเข้าถึงสื่อ วิเคราะห์สื่อ ตีความเนื้อหาของสื่อ ประเมินคุณค่าและเข้าใจผลกระทบของสื่อรวมไปถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เครื่องมือสื่อสาร สื่อออนไลน์ต่าง ๆ เพื่อค้นหาข้อมูล ประมวลผล และสร้างสรรค์ข้อมูลได้หลากหลายรูปแบบ

(4) ผู้เรียนใส่ใจสังคม (Active Thai Citizen with Global Mindedness) คือ นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีความตระหนักในศักยภาพของตนเอง สรีรภาพ และเชื่อเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การอยู่ร่วมกันท่ามกลางความหลากหลาย มีการแบ่งปัน เกื้อกูล สร้างและรักษาความสัมพันธ์ทางบวกกับบุคคลอื่น ๆ รวมไปถึงการสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่น

องค์ประกอบที่ 5 ผลย้อนกลับ (Feedback)

ผลการดำเนินการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาบริหารจัดการให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานการศึกษาและจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

องค์ประกอบที่ 6 สภาพแวดล้อม

คือ สภาพแวดล้อมใด ๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ทั้งทางตรงและทางอ้อม สภาพแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม (Concrete Environmental) หรือสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment) ประกอบด้วย 1) พื้นที่แห่งการเรียนรู้ปลอดภัย 2) สภาพห้องเรียนที่เหมาะสม 3) มุมกิจกรรมในห้องเรียน 4) ห้องน้ำที่เหมาะสมต่อความบกพร่อง มีรายละเอียดดังนี้

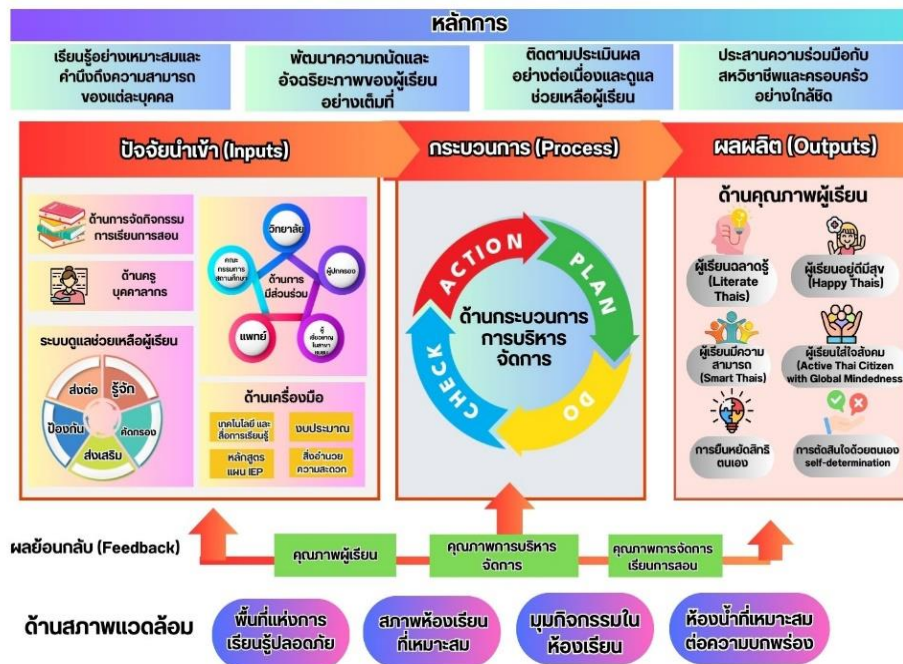
1. มีบริเวณสำหรับทำสวนหย่อม สนามเด็กเล่น หอพัก และจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเช่น ทางลาดหรือราวบันไดให้นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษใช้พักผ่อน
2. ห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
3. จัดห้องอย่างเหมาะสม เช่น มีมุมแต่ละมุมสำหรับทำกิจกรรมเฉพาะ ในห้องควรมีสิ่งเร้าน้อยที่สุดเพื่อช่วยให้มีสมาธิขึ้น
4. ห้องน้ำห้องส้วมที่เหมาะสมต่อความบกพร่องทางร่างกายของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ผลการตรวจสอบร่างระบบการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การตรวจสอบร่างรูปแบบเป็นการพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion: FGD) ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการพิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ องค์ประกอบของ (ร่าง) ระบบการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ประกอบไปด้วยองค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Inputs) องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ (Process) องค์ประกอบที่ 4 ผลผลิต (Outputs) องค์ประกอบที่ 5 ผลย้อนกลับ (Feedback) องค์ประกอบที่ 6 สภาพแวดล้อม ดังนี้

ตารางที่ 4.10 (ร่าง) ระบบการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

(ร่าง) ระบบการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	คงเดิม	ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง
องค์ประกอบที่ 1 หลักการ (Principles)	✓	ปรับเป็นข้อแล้วอธิบายหลักการให้ชัดเจน เช่น 1.หลักสิทธิมนุษยชน 2.หลักการจัดการศึกษา 3.หลักการมีส่วนร่วมของเครือข่ายการจัดการศึกษา หรือการกำหนดหลักการเป็นข้อๆ
องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	✓	ควรเพิ่มเติมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นระบบที่สำคัญ
องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ (Process)	✓	นำองค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ทุกด้านเข้าไปอยู่ในทุก ๆ กระบวนการแยกรายด้าน
องค์ประกอบที่ 4 ผลผลิต (Outputs)	✓	ควรเพิ่มผลลัพธ์ผู้เรียนจากงานต่างประเทศ 2 ด้านคือ การขึ้นหัตถ์สิทธิตนเองและ การตัดสินใจด้วยตนเอง self-determination
องค์ประกอบที่ 5 ผลย้อนกลับ (Feedback)	✓	ควรแยกเป็นประเด็นตามมาตรฐานการจัดการศึกษาน่าจะชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น 1.คุณภาพผู้เรียน 2.คุณภาพการบริหารจัดการ 3.คุณภาพการจัดการเรียนการสอน
องค์ประกอบที่ 6 สภาพแวดล้อม	✓	

ภาพที่ 4.2 ระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

จากภาพที่ 4.2 มีรายละเอียดของ ระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ (Principles) องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ประกอบด้วย (1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (2) ด้านครูและบุคลากร (3) ด้านการมีส่วนร่วม ได้แก่ (1) วิทยาลัย (2) คณะกรรมการสถานศึกษา (3) ผู้ปกครอง (4) แพทย์ (5) ผู้เชี่ยวชาญในสาขาเฉพาะ (4) ด้านเครื่องมือ ได้แก่ (1) เทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้ (2) หลักสูตร (3) แผน IEP (4) งบประมาณ (5) สิ่งอำนวยความสะดวก และ 5) ด้านระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ (Process) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติตามแผน 3) การตรวจสอบ 4) การปรับปรุงการดำเนินการ องค์ประกอบที่ 4 ผลผลิต (Outputs) ประกอบด้วย 1) ผู้เรียนฉลาดรู้ (Literate Thais) 2) ผู้เรียนอยู่ดีมีสุข (Happy Thais) 3) ผู้เรียนมีความสามารถ (Smart Thais) 4) ผู้เรียนใส่ใจสังคม (Active Thai Citizen with Global Mindedness) 5) การยืนหยัดสิทธิตนเอง 6) การตัดสินใจด้วยตนเอง (Self-Determination) องค์ประกอบที่ 5 ผลย้อนกลับ (Feedback) ประกอบด้วย 1) คุณภาพผู้เรียน 2) คุณภาพการบริหารจัดการ 3) คุณภาพการจัดการเรียนการสอน

และองค์ประกอบที่ 6 สภาพแวดล้อม ประกอบด้วย 1) พื้นที่แห่งการเรียนรู้ปลอดภัย 2) สภาพห้องเรียนที่เหมาะสม 3) มุมกิจกรรมในห้องเรียน 4) ห้องน้ำที่เหมาะสมต่อความบกพร่องรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการ (Principles)

หลักการของการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ประกอบด้วย 4 หลักการดังนี้

1. เรียนรู้ที่เหมาะสมและคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคล
2. พัฒนาความถนัดและอัจฉริยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มที่
3. ติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องและดูแลช่วยเหลือผู้เรียน
4. ประสานความร่วมมือกับสหวิชาชีพและครอบครัวอย่างใกล้ชิด

องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

ด้านปัจจัยนำเข้าในการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ประกอบด้วย ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2) ด้านครูและบุคลากร 3) ด้านการมีส่วนร่วม 4) ด้านเครื่องมือ และ 5) ด้านระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน โดยมีแนวทางในปฏิบัติดังนี้

1) กิจกรรมการเรียนการสอน

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ เปิดทำการเรียนการสอน 4 ประเภท 20 สาขาวิชา ประกอบไปด้วย 1) พาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ จำนวน 8 สาขาวิชา 2) ศิลปกรรม จำนวน 5 สาขาวิชา 3) คหกรรม จำนวน 5 สาขาวิชา 4) อุตสาหกรรมท่องเที่ยว จำนวน 2 สาขาวิชา มีการจัดการเรียนการสอนเน้นความต้องการและความสามารถของเด็กเป็นสำคัญ มีความสามารถในการเรียน ส่งเสริมให้เรียนวิชาที่เหมาะสม ด้านอาชีพ และฝึกทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เพื่อเตรียมเด็กให้สามารถดำรงชีพในสังคมได้

หลักการสอน

- 1) ใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของนักศึกษา
- 2) สอนในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ เพื่อให้เหมาะสมกับช่วงความสนใจของนักศึกษา
- 3) สอนตามขั้นตอนของงานที่แยกย่อยตามลำดับจากง่ายไปหายาก และไม่ซับซ้อน
- 4) ในการสอนแต่ละครั้ง ควรสอนเนื้อหาวิชาให้น้อย
- 5) สอนบทเรียนให้เหมาะกับสภาพของชีวิตจริงและปฏิบัติได้จริง
- 6) สอนซ้ำ ๆ และสม่ำเสมอ
- 7) ใช้คำพูดที่ชัดเจนและประโยคสั้น ๆ ไม่สับสน
- 8) ให้การเสริมแรงตามความเหมาะสม

9) สังเกต บันทึกความก้าวหน้าของเด็กเป็นรายบุคคลเป็นระยะ ๆ ตลอดเวลาสอน

10) ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกับผู้ปกครองและนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

2) ด้านครูและบุคลากร

มีแนวทางในปฏิบัติดังนี้

1. กำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงาน บทบาทของ บุคลากรและรูปแบบการจัดการเรียนสำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

2. ครู มีความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการศึกษา เฉพาะบุคคล (IEP.) เน้นทักษะ กระบวนการตามความบกพร่อง ของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อให้มีพัฒนาการที่ดียิ่งขึ้น

3. มีการวางแผนการจัดอัตรากำลังให้เพียงพอต่อนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

4. ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเพิ่มความรู้ด้านการดูแล เทคนิคการสอน การจัดการทางอารมณ์ของเด็กพิเศษ การทำสื่อทางการ

5. สร้างขวัญและกำลังใจในการดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน

3) ด้านการมีส่วนร่วม

ด้านการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาในการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ประกอบด้วย (1) วิทยาลัย (2) คณะกรรมการสถานศึกษา (3) ผู้ปกครอง (4) แพทย์ (5) ผู้เชี่ยวชาญในสาขาชุมชน โดยมีแนวทางในปฏิบัติดังนี้

1. ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องร่วมรับผิดชอบเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษให้แก่ผู้ปกครองและชุมชน

2. วิทยาลัยมีการแต่งตั้งกรรมการสถานศึกษา มีการประสานและพัฒนา เครือข่ายการศึกษาในการจัดการเรียนร่วม

3. วิทยาลัยมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ความตระหนักแก่ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

4. วิทยาลัยมีคณะทีมงานประสานแพทย์ให้คำแนะนำ ปรีกษาและช่วยเหลือ

5. วิทยาลัยมีการบริหารแบบเน้นการทำงานและการมีส่วนร่วมมีผู้เชี่ยวชาญในสาขาชุมชน และผู้ปกครอง

4) ด้านเครื่องมือ

ด้านเครื่องมือในการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ประกอบด้วย (1) หลักสูตร (2) เทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้ (3) งบประมาณ (5) สิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีแนวทางในปฏิบัติดังนี้

หลักสูตร

1. วิทยาลัยจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับประเภทความต้องการพิเศษของแต่ละบุคคล

เทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้

1. เรียนรู้ความรู้ใหม่ ๆ และฝึกความสามารถ ทักษะ บางประการโดยใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) เรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ ทางโทรทัศน์ที่ส่งผ่านดาวเทียม การค้นคว้าเรื่องที่สนใจผ่าน Internet

2. ส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างเจตคติที่ดีในการเรียนและการค้นคว้าหาความรู้ โดยกำหนดให้ผู้เรียนได้เล่นเกมการศึกษา (Education Games) ที่ผ่านการวิเคราะห์ของครูผู้รับผิดชอบว่าไม่เป็นพิษภัยต่อผู้เล่น และเป็นการสร้างเสริมความคิดสร้างสรรค์ที่ดีให้กับเด็ก

3. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการเรียนรู้

4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักสืบค้นวิทยาการใหม่ ๆ จากอินเทอร์เน็ต จาก E-book จาก E-Library

งบประมาณ

1. บริหารงานงบประมาณของวิทยาลัยที่มุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการมีความคล่องตัวโปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อนักศึกษา

2. มีโครงการแผนงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมประมาณการทางการเงินที่เกี่ยวข้องโดยแยกแสดงเป็นโครงการหรือแผนงานของแต่ละส่วนงาน โดยที่โครงการหรือแผนงานจะต้องสอดคล้องกันและบรรลุเป้าหมายของกิจการ

สิ่งอำนวยความสะดวก

1. มีบริการต่าง ๆ ที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

2. สื่อสิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลืออื่นๆ ทางการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของตนเอง

5) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. การรู้จักนักศึกษาเป็นรายบุคคล

การรู้จักนักศึกษาเป็นรายบุคคลจะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีข้อมูลที่สำคัญในการช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ เช่น สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามความต้องการ ความถนัด และความสนใจของนักศึกษาแต่ละคน

2. การคัดกรองนักศึกษา

การคัดกรองนักศึกษา ตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักศึกษา โดยสถานศึกษา ได้จัดทำขึ้น การคัดกรองนักเรียนจะแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม

3. การส่งเสริมและพัฒนา

ส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาเป็นการสนับสนุนให้นักศึกษาทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษา ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มปกติ กลายเป็นนักศึกษากลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักศึกษากลุ่มเสี่ยง/มีปัญหากลับมามีพฤติกรรมที่ดีขึ้น ตามที่สถานศึกษาหรือชุมชนคาดหวัง

4. การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข

ในการดูแลช่วยเหลือนักศึกษา ครูที่ปรึกษา ควรให้ความสนใจใ้กับนักศึกษาทุกคนเท่าเทียมกันแต่สำหรับนักศึกษากลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ความสนใจใ้ส่อย่างใกล้ชิด และหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลย นักศึกษาจนกลายเป็นปัญหาของสังคม

5. การส่งต่อ

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักศึกษา โดยครูที่ปรึกษา ตามกระบวนการป้องกันและช่วยเหลือนักศึกษานั้น ในกรณีที่มีปัญหามาต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้ว นักศึกษามาพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน กรณีที่มีเด็กมีความสามารถพิเศษ หรือเด็กอัจฉริยะ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กด้อยโอกาส ก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาและช่วยเหลืออย่างถูกต้อง และรวดเร็วขึ้น

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ (Process)

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และพัฒนาการตามความต้องการ จำเป็นอย่างยิ่งเหมาะสมเป็นรายบุคคล

ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติตามแผน 3) การตรวจสอบ 4) การปรับปรุงการดำเนินการ โดยมีแนวทางในปฏิบัติดังนี้

1) การวางแผน

(1) จัดให้นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าเรียนตามห้องเรียนแต่ละสาขาวิชาอย่างเหมาะสมตามระดับความสามารถ

(2) จัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนเรียนร่วมตรงตามความสามารถของครูผู้สอนและมีการประชุมครูผู้สอนก่อนเปิดภาคเรียนการศึกษา

(3) ครูมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)

2) การปฏิบัติตามแผน

(1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เน้นการร่วมมือและการช่วยเหลือกันระหว่างนักศึกษาปกติและนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

(2) ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

3) การตรวจสอบ

(1) มีการวัดผลประเมินผลเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาต่อในชั้นสูงสุดตามศักยภาพของตน

(2) การวัดและการประเมินผลการเรียนของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีความสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล

4) การปรับปรุงการดำเนินการ

(1) ครูมีการสอนซ่อมเสริมให้แก่นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษหลังจากการวัดผลระหว่างเรียนในกรณีไม่ผ่านเกณฑ์

(2) ครูนำผลประเมินมาปรับปรุงเป็นระยะสม่ำเสมอและต่อเนื่องจนกว่าจะจบการศึกษาขั้นสูงสุด

(3) ครูประเมินผลตามสภาพจริงและรายงานผลความก้าวหน้าของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้กับผู้บริหารและผู้ปกครองรับทราบเป็นระยะ

ด้านครูและบุคลากร

การวางแผน

1. กำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนงาน โครงการพัฒนานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างชัดเจน

2. มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อมอบหมายหน้าที่ให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง
3. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำวิทยาลัย เพื่อกำหนดนโยบายและแนวทาง ในการจัดการเรียนร่วม

4. การจัดปฐมนิเทศให้นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเพื่อสร้างเจตคติที่ดีและความเข้าใจร่วมกัน

5. ครูรับนักศึกษาและการจัดเข้าชั้นเรียน รวมถึงการส่งต่อ ผู้บริหารและครูประชุมร่วมกันวางแผนกับผู้ปกครองเพื่อเตรียมความพร้อมนักศึกษาปกติและนักศึกษาพิเศษเรียนร่วม

การปฏิบัติตามแผน

1. ทีมของคณะ กรรมการจัดการเรียนร่วมในการชี้แจงนโยบายของวิทยาลัยและการมอบหมายงาน

2. คณะครูร่วมจัดทำหลักสูตรตำราในรูปแบบอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับประเภทความต้องการพิเศษของแต่ละบุคคล

3. ครูทำวิจัยในชั้นเรียนหรืองานวิจัยพื้นฐานด้านการศึกษาพิเศษ

การตรวจสอบ

ด้านการมีส่วนร่วม

1) การวางแผน

(1) แต่งตั้งกรรมการสถานศึกษา มีการประสานและพัฒนา เครือข่ายการศึกษาในการจัดการเรียนร่วม

(2) กำหนดบทบาทหน้าที่ความตระหนักแก่ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

(3) การประชาสัมพันธ์สร้าง เครือข่ายพร้อมการแลกเปลี่ยน เรียนรู้กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง

2) การปฏิบัติตามแผน

(1) ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องร่วม รับผิดชอบเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษให้แก่ผู้ปกครองและชุมชน

(2) ทีมงานประสานให้คำแนะนำ ปรึกษาและช่วยเหลือ

(3) ทำงานและการมีส่วนร่วม มีผู้เชี่ยวชาญในสาขาชุมชน และการปกครอง

3) การตรวจสอบ

จัดประชุมผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายสรุปงานประจำปี ปีละ 2 ครั้ง

4) การปรับปรุงการดำเนินการ

นำข้อมูลในการวางแผนและผลการปฏิบัติงานมาปรับปรุงการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ด้านเครื่องมือ

1) การวางแผน

(1) วิทยาลัยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการเรียนร่วม

(2) แผนงาน โครงการ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วมที่สอดคล้องกับนโยบาย

(3) ตามแผนการศึกษา เฉพาะบุคคล (IEP.) เน้นทักษะ กระบวนการตามความบกพร่องของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเพื่อให้มีพัฒนาการที่ดียิ่งขึ้น

(4) วางแผนการจัดอัตรากำลังและจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

2) การปฏิบัติตามแผน

(1) บริหารจัดการโดยจัดให้มีบริการต่าง ๆ ที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

(2) บริหารจัดการโดยใช้โครงสร้างชี้เป็นข้อกำหนดในการจัดการเรียนร่วม

(3) จัดทำหลักสูตรตำราในรูปแบบอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับประเภทความต้องการพิเศษของแต่ละบุคคล

(4) ได้รับสื่อสิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลืออื่น ๆ ทางการศึกษา สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของตนเอง

3) การตรวจสอบ

จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาแล้วดำเนินการขั้นตอนที่ 1 – 3 ใหม่จนกว่าจะประสบความสำเร็จหรือผ่านตัวชี้วัดที่กำหนดไว้

4) การปรับปรุงการดำเนินการ

ถ้าการปฏิบัติแผนประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ก็นำแผนนั้นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงจนเกิดตามมาตรฐานใหม่

ด้านระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

1. การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล

(1) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล จัดเตรียมเครื่องมือเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล

(2) หาข้อมูลเพิ่มเติมโดยนำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บข้อมูลและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน

- (3) ประสานงานกับครูที่ปรึกษาเพื่อส่งเสริมป้องกัน แก้ไขพฤติกรรมนักเรียน
- (4) จัดกิจกรรมส่งเสริม ป้องกัน แก้ไข เพื่อพัฒนานักเรียน

2. การคัดกรองนักเรียน

การคัดกรองนักศึกษาตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักศึกษา หมายถึง การที่สถานศึกษา ได้จัดทำขึ้น การคัดกรองนักศึกษาจะแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่ม มีปัญหา

3. การส่งเสริมและพัฒนาการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักศึกษาทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษา ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติ กลายเป็นนักศึกษากลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาคลับมามีพฤติกรรมที่ดีขึ้น จัดกิจกรรมดังต่อไปนี้

3.1 เชื่อมบ้าน

3.2 จัดกิจกรรมโฮมรูม

3.3 สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับวิทยาลัย

3.4 ประชุมผู้ปกครอง

3.5 จดหมายข่าว

3.6 จัดกิจกรรมพัฒนาให้เหมาะสมกับกลุ่มนักเรียน

4. การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข

ในการดูแลช่วยเหลือนักศึกษาครูที่ปรึกษา ควรให้ความสนใจใส่กับนักศึกษาทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักศึกษากลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความสนใจใส่อย่างใกล้ชิด และหาวิธีการ ช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลย นักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม มีหลายเทคนิค วิธีการ 1. การให้การปรึกษาเบื้องต้น 2. การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 3. การติดตามดูแลช่วยเหลือ

5. การส่งต่อ

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักศึกษา โดยครูที่ปรึกษา ตามกระบวนการป้องกัน และช่วยเหลือเรียนนั้น ในกรณีที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดี โดยการส่งต่อ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ 1. การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูแนะแนว หรือผู้เกี่ยวข้อง และ 2. การส่งต่อภายนอก เป็นการส่งนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง

องค์ประกอบที่ 4 ผลผลิต (Outputs)

ในการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ทั้งในด้านความรู้ ทักษะชีวิต การดูแลตนเอง มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ หรือในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้จนประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย 5 ประการ ดังนี้ ด้านผู้เรียน ประกอบด้วย (1) ผู้เรียนฉลาดรู้ (Literate Thais) (2) ผู้เรียนอยู่ดีมีสุข (Happy Thais) (3) ผู้เรียนมีความสามารถสูง (Smart Thais) (4) ผู้เรียนใส่ใจสังคม (Active Thai Citizen with Global Mindedness) (5) การขึ้นหัตถ์สิทธิตนเอง และ (6) การตัดสินใจด้วยตนเอง (Self-Determination) มีรายละเอียดดังนี้

(1) ผู้เรียนฉลาดรู้ (Literate Thais) คือ นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารและส่งสาร แลกเปลี่ยนและถ่ายทอดความคิด มีปฏิสัมพันธ์ในการติดต่อสื่อสาร สามารถนำความรู้เพื่อแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน ด้วยการเป็นผู้สนใจใฝ่รู้ มีเหตุผลอย่างมีจินตนาการ

(2) ผู้เรียนอยู่ดีมีสุข (Happy Thais) คือ นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีทักษะในการทำงานการทำงานด้วยการพึ่งพาตนเอง เป็นผู้ประกอบอาชีพที่เกื้อกูลสังคม โดยรู้จักความถนัด ความสนใจของตนเองและนำสู่การเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง และทักษะชีวิต ปฏิสัมพันธ์ที่ดี พร้อมเกื้อกูล ช่วยเหลือเพื่อน ครอบครัวและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อความสุขในการอยู่ร่วมกัน ปฏิบัติหน้าที่ต่อสังคมได้เหมาะสม กับบทบาทและหน้าที่ที่มีการพัฒนา ตนเองให้มีชีวิต อย่างสมดุลทุกด้าน

(3) ผู้เรียนมีความสามารถ (Smart Thais) คือ นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นทักษะความสามารถ ในด้านที่เหมาะสมกับตนเอง มีทักษะการเรียนรู้เพื่อให้ได้สิ่งใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิมดีกว่า มีประโยชน์มีคุณค่ามากกว่าเดิม ความสามารถในการปรับหรือประยุกต์ของเดิมให้อยู่ในรูปแบบใหม่ หรืออาจเป็นการต่อยอดจากของเดิม มีทักษะในการเข้าถึงสื่อ วิเคราะห์สื่อ ตีความเนื้อหาของสื่อ ประเมินคุณค่าและเข้าใจผลกระทบของสื่อรวมไปถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เครื่องมือสื่อสาร สื่อออนไลน์ต่าง ๆ เพื่อค้นหาข้อมูล ประมวลผล และสร้างสรรค์ข้อมูลได้หลากหลายรูปแบบ

(4) ผู้เรียนใส่ใจสังคม (Active Thai Citizen with Global Mindedness) คือ นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีความตระหนักในศักยภาพของตนเอง ศรัทธา และเชื่อเรื่องศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ การอยู่ร่วมกันท่ามกลางความหลากหลาย มีการแบ่งปัน เกื้อกูล สร้างและรักษา ความสัมพันธ์ทางบวกกับบุคคลอื่น ๆ รวมไปถึงการสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่น

(5) การขึ้นหัตถ์สิทธิตนเอง นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษสามารถปกป้องตัวเองได้ดี จะรู้ว่าตัวเองมีหน้าที่อะไร รู้ว่าแต่ละคนมีสิทธิแค่ไหน การถูกละเมิดหรือไม่ไปละเมิด ใครควรจะทำอะไร กฎ ส่วนที่สำคัญนอกเหนือจากการถูกละเมิด คือ นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษจะต้องเห็นคุณค่าของตัวเอง เริ่มจากการที่เด็กดูแลรับผิดชอบตัวเองได้ กล่าวคือ พอมีหน้าที่

เพิ่มขึ้น ได้ช่วยงานบ้าน วิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของห้องเรียน เด็กก็จะมีสายสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ได้ ตรงนี้คือการได้รับการยอมรับว่าตัวเองมีคุณค่า

(6) การตัดสินใจด้วยตนเอง (Self-Determination) นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษสามารถประเมินสถานการณ์และตัดสินใจได้ก็จะมีโอกาสยิ่งขึ้นที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต ดังนั้น การฝึกฝนทักษะตัดสินใจให้แก่นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษจะสามารถตัดสินใจด้วยตนเอง ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้

องค์ประกอบที่ 5 ผลย้อนกลับ (Feedback)

ผลการดำเนินการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาบริหารจัดการให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานการศึกษาและจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ประกอบด้วย 1) คุณภาพผู้เรียน 2) คุณภาพการบริหารจัดการ 3) คุณภาพการจัดการเรียนการสอน

องค์ประกอบที่ 6 สภาพแวดล้อม

คือ สภาพแวดล้อมใด ๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ต่อการเรียนรู้นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ทั้งทางตรงและทางอ้อม สภาพแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม (Concrete Environmental) หรือสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment) ประกอบด้วย 1) พื้นที่แห่งการเรียนรู้ปลอดภัย 2) สภาพห้องเรียนที่เหมาะสม 3) มุมกิจกรรมในห้องเรียน 4) ห้องน้ำที่เหมาะสมต่อความบกพร่อง มีรายละเอียดดังนี้

1. มีบริเวณสำหรับทำสวนหย่อม สนามเด็กเล่น หอพัก และจัดสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ทางลาดหรือราวกันเพื่อให้ นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษใช้พักผ่อน
2. ห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
3. จัดห้องอย่างเหมาะสม เช่น มีมุมแต่ละมุมสำหรับทำกิจกรรมเฉพาะ ในห้องควรมีสิ่งรำน้อยที่สุดเพื่อช่วยให้มีสมาธิขึ้น
4. ห้องน้ำห้องส้วมที่เหมาะสมต่อความบกพร่องทางร่างกายของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินระบบการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของระบบการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ผลปรากฏดังแสดงในตารางที่ 4.11 – 4.12

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 25)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1) ชาย	9	36.00
2) หญิง	16	64.00
	25	100.00
2. อายุ		
1) น้อยกว่า 30 ปี	6	24.00
2) 31-40 ปี	11	44.00
3) 41 ปีขึ้นไป	8	32.00
	25	100.00
3. วุฒิการศึกษา		
1) ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0.00
2) ปริญญาตรี	23	92.00
3) ปริญญาโทหรือสูงกว่า	2	8.00
	25	100.00

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 64 อายุมี 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.00 และมีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 92.00 ตามลำดับ

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (n = 25) เลือกแบบเจาะจงขั้นตอนที่ 3

ระบบการบริหารจัดการศึกษา นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษ	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
องค์ประกอบที่ 1 หลักการ (Principle)	4.62	0.49	มากที่สุด	4.63	0.49	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	4.50	0.59	มากที่สุด	4.63	0.65	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ (Process)	4.55	0.66	มากที่สุด	4.54	0.51	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 4 ผลผลิต (Outputs)	4.46	0.59	มาก	4.54	0.66	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 5 ผลย้อนกลับ (Feedback)	4.54	0.51	มากที่สุด	4.63	0.49	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 6 สภาพแวดล้อม (Environment)	4.58	0.72	มากที่สุด	4.58	0.50	มากที่สุด
ภาพรวม	4.54	0.09	มากที่สุด	4.59	0.08	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นถึงความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษภาพรวม มีความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.09) มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.08) ผลการประเมิน องค์ประกอบที่ 1 หลักการ มีความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.49) มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.49) องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Input) มีความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.59) มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.65) องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ (Process) มีความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.66) มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.51) องค์ประกอบที่ 4 ผลผลิต (Output) มีความเป็นไปได้มาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.59) มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด

($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.66) องค์ประกอบที่ 5 ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) มีความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.51) มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.49) และองค์ประกอบที่ 6 สภาพแวดล้อม (Environment) มีความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.72) มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.50)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้เป็นการพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษา สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ 2) พัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ และ 3) ศึกษาผลการประเมินระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยสรุปผลการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

สภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเรียงลำดับพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านกระบวนการบริหารจัดการ ด้านการสนับสนุนครูบุคลากร ด้านเครื่องมือ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและด้านผู้เรียน

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มาเป็นกรอบยก (ร่าง) ระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ต่อผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์ วิเคราะห์ ให้ข้อเสนอแนะ (ร่าง) ระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ จากนั้นผู้วิจัยปรับปรุง ระบบตามฉันทามติของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมอีกครั้ง

ตอนที่ 3 ผลการประเมินระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ

ผู้วิจัยดำเนินการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ กับผู้บริหารและครูที่จัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ประกอบด้วย ผู้บริหาร 5 คน ครู 20 รวมทั้งสิ้น 25 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งมีผู้ตอบแบบประเมินกลับมาจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ โดยการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

สภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเรียงลำดับพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านกระบวนการการบริหารจัดการ ด้านสนับสนุนครูบุคลากร ด้านเครื่องมือ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและด้านผู้เรียน ตามลำดับดังนี้

1.1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

1.2 ด้านกระบวนการการบริหารจัดการ คือ วิทยาลัยมีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนงาน โครงการพัฒนานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างชัดเจน

1.3 ด้านการสนับสนุนครูบุคลากร คือ วิทยาลัยมีการกำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงาน บทบาทของ บุคลากรและรูปแบบการจัดการเรียนร่วม

1.4 ด้านเครื่องมือ คือ วิทยาลัยมีการสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนหรืองานวิจัยพื้นฐานด้านการศึกษาพิเศษ

1.5 ด้านสภาพแวดล้อม คือ วิทยาลัยมีการปรับสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

1.6 ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา คือ วิทยาลัยมีกำหนดบทบาทหน้าที่ความตระหนักแก่ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

1.7 ด้านผู้เรียน คือ วิทยาลัยมีระบบการรับและการจัดเข้าชั้นเรียน รวมถึงการส่งต่อผู้บริหารครูประชุมร่วมวางแผนกันกับผู้ปกครองเพื่อเตรียมความพร้อมนักเรียนปกติและนักเรียนพิเศษเรียนร่วม

2. ระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชิงใหม่ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ (Principles) องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2) ด้านครูและบุคลากร 3) ด้านการมีส่วนร่วม ได้แก่ (1) วิทยาลัย (2) คณะกรรมการสถานศึกษา (3) ผู้ปกครอง (4) แพทย์ (5) ผู้เชี่ยวชาญในสาขาเฉพาะ 4) ด้านเครื่องมือ ได้แก่ (1) เทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้ (2) หลักสูตร (3) แผน IEP (4) งบประมาณ (5) สิ่งอำนวยความสะดวก และ 5) ด้านระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ (Process) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติตามแผน 3) การตรวจสอบ 4) การปรับปรุงการดำเนินการ องค์ประกอบที่ 4 ผลผลิต (Outputs) ประกอบด้วย 1) ผู้เรียนฉลาดรู้ (Literate Thais) 2) ผู้เรียนอยู่ดีมีสุข (Happy Thais) 3) ผู้เรียนมีความสามารถ (Smart Thais) 4) ผู้เรียนใส่ใจสังคม (Active Thai Citizen with Global Mindedness) 5) การยืนหยัดสิทธิตนเอง 6) การตัดสินใจด้วยตนเอง (Self-Determination) องค์ประกอบที่ 5 ผลย้อนกลับ (Feedback) ประกอบด้วย 1) คุณภาพผู้เรียน 2) คุณภาพการบริหารจัดการ 3) คุณภาพการจัดการเรียนการสอน และ องค์ประกอบที่ 6 สภาพแวดล้อม ประกอบด้วย 1) พื้นที่แห่งการเรียนรู้ปลอดภัย 2) สภาพห้องเรียนที่เหมาะสม 3) มุมกิจกรรมในห้องเรียน 4) ห้องน้ำที่เหมาะสมต่อความบกพร่อง รายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการ (Principles)

หลักการของการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชิงใหม่ ประกอบด้วย 4 หลักการดังนี้ 1) เรียนรู้ที่เหมาะสมและคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคล 2) พัฒนาความถนัดและอัจฉริยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มที่ 3) ติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องและดูแลช่วยเหลือผู้เรียน และ 4) ประสานความร่วมมือกับสหวิชาชีพและครอบครัวอย่างใกล้ชิด

องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

ด้านปัจจัยนำเข้าในการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ประกอบด้วย ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2) ด้านครูและบุคลากร 3) ด้านการมีส่วนร่วม 4) ด้านเครื่องมือ และ 5) ด้านระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน โดยมีแนวทางในปฏิบัติดังนี้

1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ เปิดทำการเรียนการสอน 4 ประเภท 20 สาขาวิชา ประกอบไปด้วย 1) พาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ จำนวน 8 สาขาวิชา 2) ศิลปกรรม จำนวน 5 สาขาวิชา 3) คหกรรม จำนวน 5 สาขาวิชา 4) อุตสาหกรรมท่องเที่ยว จำนวน 2 สาขาวิชา มีการจัดการเรียนการสอนเน้นความต้องการและความสามารถของเด็กเป็นสำคัญ หากเด็กมีความสามารถในการเรียน เด็กควรได้รับการส่งเสริมให้เรียนวิชาที่เหมาะสม หากเด็กไม่มีความพร้อม ควรให้เด็กเรียนในด้านอาชีพ และฝึกทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เพื่อเตรียมเด็กให้สามารถดำรงชีพในสังคมได้ ควรฝึกให้เด็กมีทักษะในด้านทักษะด้านการงานและอาชีพ การครองเรือน นันทนาการ การดูแลสุขภาพ การดำรงชีพในชุมชน

2) ด้านครูและบุคลากร ครู มีความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแผนการศึกษา เฉพาะบุคคล (IEP.) เน้นทักษะ กระบวนการตามความบกพร่อง ของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเพื่อให้มีพัฒนาการที่ดียิ่งขึ้น

3) ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาในการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ประกอบด้วย (1) วิทยาลัย (2) คณะกรรมการสถานศึกษา (3) ผู้ปกครอง (4) แพทย์ และ (5) ผู้เชี่ยวชาญในสาขาชุมชน

4) ด้านเครื่องมือ ด้านเครื่องมือในการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ประกอบด้วย (1) หลักสูตร (2) เทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้ (3) งบประมาณ (4) สิ่งอำนวยความสะดวก

5) ด้านระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ประกอบด้วย 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักศึกษา 3) การส่งเสริมและพัฒนา 4) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และ 5) การส่งต่อ

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ (Process)

การบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติตามแผน 3) การตรวจสอบ และ 4) การปรับปรุงการดำเนินการ

องค์ประกอบที่ 4 ผลผลิต (Outputs)

ในการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ทั้งในด้านความรู้ ทักษะชีวิต การดูแลตนเอง มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการหรือในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้จนประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย 5 ประการ ดังนี้ ด้านผู้เรียน ประกอบด้วย (1) ผู้เรียนฉลาดรู้ (Literate Thais) (2) ผู้เรียนอยู่ดีมีสุข (Happy Thais) (3) ผู้เรียนมีความสามารถสูง (Smart Thais) (4) ผู้เรียนใส่ใจสังคม (Active Thai Citizen with Global Mindedness) (5) การขึ้นหัตถ์สิทธิตนเอง และ (6) การตัดสินใจด้วยตนเอง (Self-Determination)

องค์ประกอบที่ 5 ผลย้อนกลับ (Feedback)

ผลการดำเนินการบริหารจัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาบริหารจัดการให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานการศึกษาและจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ประกอบด้วย 1) คุณภาพผู้เรียน 2) คุณภาพการบริหารจัดการ และ 3) คุณภาพการจัดการเรียนการสอน

องค์ประกอบที่ 6 สภาพแวดล้อม (Environmental)

คือ สภาพแวดล้อมใด ๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ทั้งทางตรงและทางอ้อม สภาพแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม (Concrete Environmental) หรือสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment) ประกอบด้วย 1) พื้นที่แห่งการเรียนรู้ปลอดภัย 2) สภาพห้องเรียนที่เหมาะสม 3) มุมกิจกรรมในห้องเรียน และ 4) ห้องน้ำที่เหมาะสมต่อความบกพร่อง

3. ผลการประเมินระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ภาพรวม มีความเป็นไปได้มากที่สุด มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด ผลการประเมิน องค์ประกอบที่ 1 หลักการ (Principles) มีความเป็นไปได้มากที่สุด มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Input) มีความเป็นไปได้มากที่สุด มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ (Process) มีความเป็นไปได้มากที่สุด มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด องค์ประกอบที่ 4 ผลผลิต (Output) มีความเป็นไปได้มากที่สุด มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด องค์ประกอบที่ 6 ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) มีความเป็นไปได้มากที่สุด มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด องค์ประกอบที่ 7 สภาพแวดล้อม (Environments) มีความเป็นไปได้มากที่สุด มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด เป็นไปได้มากที่สุด มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด องค์ประกอบที่ 7 สภาพแวดล้อม (Environments) มีความเป็นไปได้มากที่สุด มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้มีประเด็นสำคัญมาอภิปรายดังนี้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการ การศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเรียงลำดับพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านกระบวนการการบริหารจัดการ ด้านการสนับสนุนครู บุคลากร ด้านเครื่องมือ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและด้านผู้เรียน เนื่องจาก วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่มีการบริหารจัดการศึกษานักเรียนพิเศษที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษอย่างเป็นระบบ ทั้งด้านของการจัดการเรียนการสอน การสร้างความร่วมมือกับชุมชน และทุกภาคส่วน รวมไปถึงสถานประกอบการ แพทย์และครูผู้ดูแลนักศึกษา อีกทั้งยังมีการจัดระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องและการสร้างหลักสูตร IEP ในการจัดการเรียนการสอนให้ นักศึกษาอย่างเฉพาะด้านและตรงตามความสามารถของนักศึกษา ยิ่งไปกว่านั้นยังมีการจัด สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมไปถึงความปลอดภัยให้แก่นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษ มีการใช้กระบวนการทฤษฎีระบบในการบริหารจัดการแบบองค์รวมจึงทำให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล สอดคล้องกับ รัฐฉินรุช นามแก้ว (2565) ศึกษาสภาพการบริหาร โรงเรียน มัธยมศึกษาตามแนวคิดการศึกษาแบบเรียนรวมและการเรียนรู้ทางสังคม-อารมณ์ สำหรับนักเรียนที่ มีความต้องการพิเศษพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร โรงเรียน มัธยมศึกษาตาม แนวคิดการศึกษาแบบเรียนรวมและการเรียนรู้ทางสังคม -อารมณ์สำหรับนักเรียน ที่มีความต้องการพิเศษในภาพรวมและราย ด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับความ ต้องการจำเป็นด้วย ดัชนี PNImodified ได้เป็น 1) การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน 2) การจัดการ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม 3) การดำเนินการด้านเครื่องมือในการสนับสนุน 4) การเตรียมความพร้อม นักเรียน ซึ่งมีสภาพปัจจุบันด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนเป็นอันดับที่ 1 เหมือนกัน และ สอดคล้องกับ ปกรณ์ กิตต์ ม่วงประสิทธิ์ (2563) ศึกษากระบวนการบริหาร โรงเรียนที่จัดการศึกษา สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวมสังกัดสำนักบริหารการศึกษาพิเศษโดยใช้โครงสร้างชี้ท พบว่ากระบวนการบริหารโรงเรียน ด้านนักเรียน ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านสื่อสิ่งอำนวยความสะดวก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยสถานศึกษา มีกระบวนการในการบริหารโรงเรียนภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเรียงลำดับพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านกระบวนการการบริหารจัดการ ด้านเครื่องมือ ด้านสภาพแวดล้อมด้านการสนับสนุนครู บุคลากร ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและด้านผู้เรียน พบว่ามีความสอดคล้องกับ

พงษ์ธร วชิระปรการพงษ์ (2562) ได้ศึกษาการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ดังนี้ 1) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนมีการปรับหลักสูตร เหน้ก้นการวัดประเมินผลและลดภาระงานในการเรียนการสอนและ มีความต้องการการสนับสนุนและประสานความร่วมมือทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนด้านเครื่องมือ โรงเรียนมีการจัดหาสื่อให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามสิทธิและครูทำสื่อการเรียนการสอนอีกด้วยและมีความต้องการนำสื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ 2) ด้านครู โรงเรียนมีการทำความเข้าใจกับครูและบุคลากรในโรงเรียน มีการพัฒนาครูในเรื่องการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและมีความต้องการให้ครูการศึกษาพิเศษช่วยเหลือแนะนำแก่ครูในโรงเรียน ด้านนักเรียน โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้ามาเรียนและมีความต้องการในการค้นหาเด็กนักเรียนที่มีลักษณะเป็นนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเพื่อให้การดูแลช่วยเหลือ 3) ด้านสภาพแวดล้อม โรงเรียนมีการปรับปรุงอาคาร สถานที่ในการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้ามาเรียน มีความต้องการจัดสภาพแวดล้อมให้มีความเหมาะสมกับสภาพความพิการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ (Principle) องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2) ด้านครูและบุคลากร 3) ด้านการมีส่วนร่วม ได้แก่ (1) วิทยาลัย (2) คณะกรรมการสถานศึกษา (3) ผู้ปกครอง (4) แพทย์ (5) ผู้เชี่ยวชาญในสาขาเฉพาะ 4) ด้านเครื่องมือ ได้แก่ (1) เทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้ (2) หลักสูตร (3) แผน IEP (4) งบประมาณ (5) สิ่งอำนวยความสะดวก และ 5) ด้านระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ (Process) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติตามแผน 3) การตรวจสอบ 4) การปรับปรุงการดำเนินการ องค์ประกอบที่ 4 ผลผลิต (Outputs) ประกอบด้วย 1) ผู้เรียนฉลาดรู้ (Literate Thais) 2) ผู้เรียนอยู่ดีมีสุข (Happy Thais) 3) ผู้เรียนมีความสามารถ (Smart Thais) 4) ผู้เรียนใส่ใจสังคม (Active Thai Citizen with Global Mindedness) 5) การยืนหยัดสิทธิตนเอง 6) การตัดสินใจด้วยตนเอง self-determination องค์ประกอบที่ 5 ผลย้อนกลับ (Feedback) ประกอบด้วย 1) คุณภาพผู้เรียน 2) คุณภาพการบริหารจัดการ 3) คุณภาพการจัดการเรียนการสอน และ องค์ประกอบที่ 6 สภาพแวดล้อม ประกอบด้วย 1) พื้นที่แห่งการเรียนรู้ปลอดภัย 2) สภาพห้องเรียนที่เหมาะสม 3) มุมกิจกรรมในห้องเรียน 4) ห้องน้ำที่เหมาะสมต่อความบกพร่อง ซึ่งสอดคล้องกับ

สมฤดี พลวุฒิไธทย (2566) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการการศึกษาพิเศษในโรงเรียนสังกัดของ กรุงเทพมหานคร พบว่าการบริหารจัดการการศึกษาพิเศษในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการกำหนดนโยบายควรรให้ผู้บริหารทุกระดับมีความรู้ เข้าใจ เกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาพิเศษ โรงเรียนทุกแห่งมีการบริการอย่างเท่าเทียมและความเสมอภาค มีส่วนงานเฉพาะการศึกษาพิเศษและกรอบอัตรากำลังครูเพียงพอ ส่งเสริมอาชีพ และจัดตั้งศูนย์การศึกษาพิเศษของกลุ่มเขต 2) ด้านการวางแผนของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร มีการวางแผนกลยุทธ์ ร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน ครอบครัว นักสหวิชาชีพ และเครือข่ายทุกภาคส่วน 3) ด้านการบริหารงานวิชาการมีการวิเคราะห์หลักสูตร จัดกิจกรรมตามความต้องการจำเป็นพิเศษ ครูทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และแผนการสอนเฉพาะบุคคล นำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ สนับสนุนการวิจัย ประเมินผลความก้าวหน้าเป็นรายบุคคล 4) ด้านการบริหารงานบุคคลสรรหาและคัดเลือกครูโดยร่วมมือกับสถาบันผลิตครู จัดสรรทุน และทำข้อตกลงบรรจุ การรักษาและพัฒนา ส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพ สร้างขวัญกำลังใจ และเน้นที่ผลการพัฒนาเด็กเป็นสำคัญ 5) ด้านการบริหารงานทั่วไปปรับปรุงสภาพแวดล้อม พัฒนาฐานข้อมูล ประชาสัมพันธ์ และจัดตั้งกองทุน 6) ด้านการบริหารงบประมาณ จัดสรรตามความจำเป็นและปฏิบัติแบบมุ่งเน้นผลงานเป็นสำคัญ และ 7) ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษายึดหลักทุกคนสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ และสอดคล้องกับ ญรัฐฐา นพเก๋า (2564) ได้ทำบทความวิชาการเรื่อง การบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนรวมกล่าวว่า การบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากการบริหารจัดการการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นต้องจัดให้ผู้ที่มีความต้องการพิเศษมีสิทธิได้รับเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการตลอดจนมีสิทธิเลือก รับบริการทางการศึกษาสถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษาโดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้นซึ่ง การจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในประเทศไทยใช้การบริหารจัดการศึกษาในบริบทของการเรียนรวม โดยนำหลักการการจัดสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด (Least Restrictive Environment: LRE) และการออกแบบที่เป็นสากล (Universal Design: UD) มาใช้กับบริบทของประเทศไทยโดยใช้ชื่อว่า “โครงสร้างซีท”(SEAT framework) มี องค์ประกอบ 4 ประการ คือ 1) นักเรียน (Student) 2) สภาพแวดล้อม (Environment) 3) กิจกรรมการเรียนการสอน (Activities) 4) เครื่องมือ (Tools) ดังนั้น การบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการพัฒนาเด็กพิเศษให้มีศักยภาพให้ได้รับบริการทางการศึกษาตรงตามความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล

และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างอิสระในทุกบริบทของสังคมและสอดคล้องกับ พงษ์ธร วชิระปราการพงษ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนสอนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ดังนี้ 1) ด้านนักเรียน 2) ด้านสภาพแวดล้อม 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 4) ด้านเครื่องมือ 5) ด้านครู โดยแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้ 1) ด้านนักเรียนโรงเรียนควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการสนับสนุนการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การประเมินศักยภาพนักเรียน เพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การทำความเข้าใจให้ความรู้แก่นักเรียนทั่วไปและผู้ปกครองและการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เพื่อดำเนินการส่งต่อ 2) ด้านสภาพแวดล้อมโรงเรียนควรจัดให้มีห้องการศึกษาพิเศษขึ้นเป็นการเฉพาะเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนโรงเรียนควรจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ควรมีหลักสูตรสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นการเฉพาะและเกณฑ์การวัดผลควรเป็นไปตามศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 4) ด้านเครื่องมือหน่วยงานต้นสังกัดและที่เกี่ยวข้องควรจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับช่วงวัยโรงเรียนควรจัดหาสื่อเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและ 5) ด้านครูโรงเรียนควรสร้างความเข้าใจ ให้ความรู้แก่ครูและโรงเรียนและมีการกำหนดเปิดตำแหน่งครูการศึกษาพิเศษเป็นครูประจำการของโรงเรียน

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ผลการประเมินระบบการบริหารจัดการการศึกษา นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ภาพรวมมีความเป็นไปได้มากที่สุด และมีความเป็นประโยชน์มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า องค์ประกอบของระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ทั้ง 6 องค์ประกอบ มีความเป็นไปได้มากที่สุดในการขับเคลื่อนการจัดการการศึกษาสำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและมีความเป็นประโยชน์มากที่สุดในการนำระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ไปใช้สอดคล้องกับ กนิษฐา แก้วจินดา (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ กระบวนการ ประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ และด้าน

ผลิต ประกอบด้วย ความช่วยเหลือทางการศึกษา คุณภาพนักเรียนและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา คุณภาพนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้และมีความเป็นประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับพงษ์ธร วชิระปการพงษ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินการบริหารจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ดังนี้ 1) ด้านนักเรียน 2) ด้านสภาพแวดล้อม 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 4) ด้านเครื่องมือ 5) ด้านครู มีความเหมาะสมที่สุด และมีความเป็นประโยชน์มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรจัดทำหลักสูตรจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ แผน IEP ที่มีความยืดหยุ่นและหลากหลาย ตรงกับเอกลักษณ์ของผู้เรียน
2. ควรสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่จัดการศึกษาและสถานประกอบการ ในด้านของการวางแผนจัดการศึกษา นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา จัดการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
3. ควรจัดทำโครงการหรือมีพื้นที่ ในการจัดกิจกรรมทางวิชาการร่วมกันระหว่าง นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละวิทยาลัยในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในสังกัดอาชีวศึกษา
2. ควรศึกษาปัจจัยในการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชิงใหม่
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษระหว่างรูปแบบโรงเรียนเฉพาะทางและรูปแบบการเรียนรวม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). *คู่มือการคัดแยกและส่งต่อคนพิการเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ: (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *รายงานสภาพการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กและเยาวชนพิการในโรงเรียนปกติในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สมชายการพิมพ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กองการศึกษาเพื่อคนพิการ กรมสามัญศึกษา. (2542). *รายงานฉบับสมบูรณ์สถานการณ์คนพิการในสังคมไทย: การวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจความพิการและคุณภาพของสำนักงานสถิติแห่งชาติปี พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2550*. นนทบุรี: สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ, 2556.
- กนิษฐา แก้วจินดา. (2560). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 19(3), 118-132.
- เกตุร วงศ์ก้อม. (2558). *การพัฒนาชุดส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระยะแรกเริ่ม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- คณะกรรมการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ. (2543). *รายการการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ ปีการศึกษา 2543*. เพื่อคนพิการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- จันทร์านิ สงวนนาม. (2551). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- จุฑาภรณ์ ธนกิจศิลป์. (2563). *แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำเรียนรวมที่ประสบความสำเร็จ*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์).
- ชนาดา อศรี. (2566). สภาพปัจจุบันและความต้องการด้านการประเมินทักษะคิดเชิงบริหารจัดการตนเอง สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 46(3), 63-77.

- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2544). เอกสารการสอนชุดวิชา พื้นฐานการศึกษา หน่วยที่ 8-15. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชูศักดิ์ สิริเชิงพน. (2566). การบริหารภาคีเครือข่ายเพื่อความเป็นเลิศในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในเขตจังหวัดพิษณุโลก. ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ญาณวรุฒม์ ติระพัฒน์. (2564). การจัดการเรียนรวมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่. (2565). แผนพัฒนาการจัดการศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ พ.ศ. 2565-2569. งานศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่.
- ณัฐชา นพเก้า. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย).
- ณัฐชา บุญศรี. (2566). ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้รูปแบบการให้การปรึกษาตามหลักอริยสัจ 4 ต่อการเสริมสร้างความสุขในพ่อแม่ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. วารสารมจร อุบลปริทรรศน์, 8(1), 747-756.
- ทริกา เครือวัลย์. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุกเพื่อเข้าถึงเด็กที่มีความต้องการพิเศษของเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายที่ 9. วารสารมหาจุฬานาครทร, 7(9), 138-152.
- นนุช เพชรบุญวัฒน์. (2558). ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ. อุบลราชธานี: คณะครุศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เบญจา ชลธาร์นนท์. (2546). คู่มือการคัดแยกและส่งต่อคนพิการเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ปกรณกิตติ ม่วงประสิทธิ์. (2563). กระบวนการบริหารโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวม สังกัดสำนักบริหารการศึกษาพิเศษ โดยใช้โครงสร้างซีท. วารสารบัณฑิตวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ, 9(1), 93-113.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2541). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: พีเอ.

- วาสนา สุขเกษม. (2563). การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวม: กรณีศึกษา โรงเรียนวัดหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. รายงานการประชุม *Graduate School Conference, 1(1)*, 100-116.
- ศศิวิมล มณีวระ. (2554). สภาพและแนวทางบริหารจัดการตาม โครงสร้างแบบชีทของ โรงเรียนเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น. (การค้นคว้าแบบอิสระศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ศศิพินต์ สุขบุญพันธ์ . (2561). การบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองในเขตอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารครุศาสตร์, 46(1)*, 100-116.
- ศิริพันธ์ ชัยธรธนาวัฒน์. (2566). การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการเปลี่ยนผ่านของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จากศูนย์การศึกษาพิเศษไปสู่โรงเรียนทั่วไป. *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, 19(1)*, 33-48.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2551). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศรีศักดิ์ ไทยอารีย์. (2562). สภาพการให้บริการการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสในต่างประเทศ (รายงานผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- สมพร หวานเสร็จ. (2563). การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม. อุบลราชธานี : อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.
- สมฤดี พลวุฒิไธทย. (2566). การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: บริษัทวิพรีน
- สุชาดา นุบผา. (2555). การเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนปกติ. เชียงใหม่: อินฟอร์เมชั่นเทคโนโลยี.
- สุจิรา อัมรักเลิศ. (2566). การใช้บริการและพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีความต้องการพิเศษ. *วารสารสินชัยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, 15(2)*, 100-116.
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). แบบประเมินผลการดำเนินงานตาม โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนร่วมและเรียนรวม. กรุงเทพฯ: สำนักงาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543). การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล. กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). ความรู้พื้นฐานในการพัฒนานักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2560). *การศึกษาสภาพความพร้อมด้านอาชีพในโรงเรียนเฉพาะความพิการ*. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.
- อัญชลี เกลี้ยงแก้ว. (2560). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยสยาม).
- อนูวรรต ช่างหล่อ. (2561). *การพัฒนาการมีส่วนร่วมของเครือข่ายที่ปรึกษาเพื่อการพัฒนาการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการในจังหวัดจันทบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- อนุชิต บุญมาก. (2560). *การจัดการการเรียนรวมของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม จังหวัดนนทบุรี*. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*, 10(2), 251-259.
- องค์การอนามัยโลก. (2556). *CBR Guidelines ขององค์การอนามัยโลก ฉบับภาษาไทย (Community Based Rehabilitation)*. กรุงเทพฯ: ฟรีเมียม เอ็กซ์เพรส.
- Alper. (1999). *Adam Curle: Radical Peacemaker and Pioneer of Peace Studies*. JOURNAL OF CONFLICTOLOGY, the Campus for Peace, Universitat Oberta de Catalunya. Volume 1, Issue 1 (2010) 1-8.
- Abdullah Ahmed Almulla, Abdullah Saleh Alanazi, Mohamad Ahmad Saleem Khasawneh. (2023). The Relationship between Nutritional Intake and Mother's Education Level with the Nutritional Status of Children with Special Needs. *Journal for ReAttach Therapy and Developmental Diversities*, 6(8), 686-692.
- Allison C. Starks. (2023). *Barriers and enablers for teaching with technology in special education, Developing minds in a digital age, OECD Publishing, Paris (2019)*, pp. 105-114.
- Bertalanffy. (1997). Information System Design of Online-Based Technology News Forum, *International Journal Of Artificial Intelligence Research*, 6(12), 826-836.
- Ciampa. (2017). *The Penguin Dictionary of Information Technology*. London: Penguin Books.
- Dolan. (2016). *Effective schools and effective teachers*. Boston: Allyn and Bacon. Daft.
- Department of Economic and Social Affairs. United Nations. (2022). *United Nation Guidelines for Consumer Protection*. (online). Available: <https://unctad.org/en/Pages/DITC/CompetitionLaw/UN-Guidelines-on-Consumer-Protection.aspx>.
- Faiza Abbas, Aneeka Zafar and Tayyaba Naz. (2016). *Educational research, Methodology and measurement : An international Handbook*. Oxford: Pergamon.

- Gearheat and Weishahn. (1980). a Literature Review and Research Agenda for Information Systems Research, *Great minds in management : The process of theory development*, 37(2), 460–484.
- Kast and RosenZweig. (1985). *Organization and management* (4th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Lunenburg and Ornstein. (2007). *Educational Administration: Concept and Practices*. (5th ed.). Wadsworth: Cengage Learning.
- Imam Yuwono and John Baptist Okech. (2021). *The Classroom Impact of Trained Special Needs Education Teachers in Selected Schools: An Evaluation Study*. ORIGINAL. RESEARCH articleFront. Educ., 02 June 2021Sec. Special Educational Needs Volume 6 - 2021 | <https://doi.org/10.3389/educ.2021.630806>.
- Osman Aktan. (2023). Design considerations of interactive multimedia learning materials for students with special needs. *Study of cases, British Journal of Educational Technology*, 49(4), 596–607.
- Tithi Paul. (2022). *Perspectives of Children and Youth With Disabilities and Special Needs Regarding Their Experiences in Inclusive Education: A Meta-Aggregative Review*. REVIEW articleFront.Educ.Special Educational Needs Volume 7 – 2022. <https://doi.org/10.3389/educ.2022.864752>
- Reynolds, Maynard C. and Birch, J. (1977). *Teaching Exceptional Children in all. America's Schools, Rest ion Virginia, The Council for Exceptional. Children*.
- Serpil Kocdar and Aras Bozkurt. (2023). *Supporting Learners with Special Needsin Open, Distance, and Digital Education. Journal of Special cation Technology*, 32(2), 59–69.
- Shaheen & Watulak. (2019). *Effective schools and effective teachers*. Boston: Allyn and Bacon.
- Yasemin Karal. (2023). A Systematic Review of the Use of Augmented Reality Technology for Individuals with Special Needs. *Journal of Inclusive Educational Research*, 3(1),110-128.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์. ดร. สุวดี อุปปันใจ

อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญทริกา บุญภักดิ์

อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการพิเศษ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาทินี อมรไพศาลเลิศ

อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการพิเศษ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อวิพากษ์ให้ข้อเสนอแนะ
(ร่าง) ระบบการบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการ
จำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

1. รองศาสตราจารย์. ดร. สุวดี อุปปินใจ
อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญทริกา บุญศักดิ์
อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการพิเศษ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วาทีนี อมรไพศาลเลิศ
อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการพิเศษ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. ดร. วัชรพงศ์ พันธิบ ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่
5. ดร.ธีรยุทธ ชะอุป รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่
6. นางสาวมนัสนันท์ อินสุ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่
7. ครูสุรรัตน์ ทักษะวุธ ครูผู้สอนการศึกษาพิเศษวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่
8. ครูพวงเพ็ชร ศรีโสภารัตน์ ครูผู้สอนการศึกษาพิเศษ โรงเรียนกาวีละอนุกุล
9. ครูยุวดี วาฤทธิ์ ครูผู้สอนการศึกษาพิเศษ เอกภาษาอังกฤษ
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

ภาคผนวก ค

ตารางแสดงสรุปผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อมูล

ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษา สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

1. เพศ

☐ 1) ชาย
 ☐ 2) หญิง
2. อายุ

☐ 1) ต่ำกว่า 31 ปี
 ☐ 2) 31-39 ปี

☐ 3) 40-49 ปี
 ☐ 4) 50 ปี ขึ้นไป
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

☐ 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐ 2) ปริญญาตรี

☐ 3) ปริญญาโทหรือสูงกว่า
4. ประสบการณ์การทำงาน

☐ 1) ต่ำกว่า 5 ปี
 ☐ 2) 5-10ปี
 ☐ 3) 10 ปีขึ้นไป
5. สถานภาพ

☐ 1) ครูผู้สอน
 ☐ 2) นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

☐ 3) ผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษา

นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ โดยเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติในแต่ละภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารของท่านตามความเป็นจริงเพียงช่องเดียว โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

5 หมายถึง การบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	แปร ผล
		1	2	3			
1. ด้านผู้เรียน							
1	วิทยาลัยมีการจัดปฐมนิเทศให้นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเพื่อสร้างเจตคติที่ดีและความเข้าใจร่วมกัน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	วิทยาลัยมีการจัดให้นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าเรียนตามห้องเรียนแต่ละสาขาวิชาอย่างเหมาะสมตามระดับความสามารถ	0	+1	+1	2	0.66	ใช้ได้
3	วิทยาลัยมีการจัดการดูแลช่วยเหลือนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	วิทยาลัยมีการกิจกรรมการเรียนรู้การสอนร่วมและการช่วยเหลือกันระหว่างนักศึกษาปกติและนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	+1	+1	0	2	0.66	ใช้ได้

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	แปรผล
5	วิทยาลัยจัดให้มีระบบการให้รางวัลนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	-1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6	วิทยาลัยมีระบบการรับและการจัดเข้าชั้นเรียน รวมถึงการส่งต่อ ผู้บริหาร และครูประชุมร่วมกันวางแผนกับผู้ปกครองเพื่อเตรียมความพร้อม นักศึกษาปกติและนักศึกษาพิเศษเรียนรวม	+1	+1	-1	3	1	ใช้ได้
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน							
7	ฝ่ายบริหารจัดการครูเข้าสอนในชั้นเรียน เรียนร่วมตรงตามความสามารถของครูผู้สอนและมีการประชุมครูผู้สอนก่อนเปิดภาคเรียนการศึกษา	0	+1	+1	2	0.66	ใช้ได้
8	ครูมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
9	ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ รู้จักการปรับตัวให้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบันที่เอื้อต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
10	ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
11	ครูมีการวัดผลประเมินผลเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาต่อในชั้นสูงสุดตาม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	แปรผล
	ศักยภาพของตน						
12	ครูมีการสอนซ่อมเสริมให้แก่นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษหลังจากการวัดผลระหว่างเรียนในกรณีไม่ผ่านเกณฑ์	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
13	ครูนำผลประเมินมาปรับปรุงเป็นระยะสม่ำเสมอและต่อเนื่องจนกว่าจะจบการศึกษาขั้นสูงสุด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
14	การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีความสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
15	ครูประเมินผลตามสภาพจริงและรายงานผลความก้าวหน้าของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้กับผู้บริหารและผู้ปกครองรับทราบเป็นระยะ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3. ด้านสภาพแวดล้อม							
16	วิทยาลัยมีการประชาสัมพันธ์โครงการให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบโดยทั่วกัน	+1	+1	0	2	0.66	ใช้ได้
17	วิทยาลัยมีบริเวณสำหรับทำสวนหย่อม สนามเด็กเล่น หอพัก และจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเช่น ทางลาดหรือราวกันเพื่อให้ให้นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษใช้พักผ่อน	0	+1	+1	2	0.66	ใช้ได้
18	วิทยาลัยมีการปรับสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้สำหรับ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	แปรผล
	นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ						
19	วิทยาลัยจัดให้มีสื่อเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกและอื่น ๆ เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
20	วิทยาลัยมีห้องน้ำห้องส้วมที่เหมาะสมต่อความบกพร่องทางร่างกายของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
21	จัดห้องอย่างเหมาะสม เช่น มีมุมแต่ละมุมสำหรับทำกิจกรรมเฉพาะ ในห้องควรมีสิ่งเร้าน้อยที่สุดเพื่อช่วยให้มีสมาธิดีขึ้น	0	+1	+1	2	0.66	ใช้ได้
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา							
22	ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องร่วมรับผิดชอบเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษให้แก่ผู้ปกครองและชุมชน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
23	วิทยาลัยมีการแต่งตั้งกรรมการสถานศึกษา มีการประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษาในการจัดการเรียนร่วม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
24	วิทยาลัยมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ความตระหนักแก่ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
25	ผู้ปกครองให้ความสำคัญ และให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	แปรผล
	ในการเรียนรู้						
26	วิทยาลัยมีคณะกรรมการประสานให้คำแนะนำปรึกษาและช่วยเหลือ	0	+1	0	1	0.3	ใช้ไม่ได้
27	วิทยาลัยมีการบริหารแบบเน้นการทำงานและการมีส่วนร่วมของผู้เชี่ยวชาญในสาขาชุมชน และปกครอง	+1	+1	0	2	0.66	ใช้ได้
28	วิทยาลัยมีการประชาสัมพันธ์สร้างเครือข่ายพร้อมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	0	2	0.66	ใช้ได้
5. ด้านกระบวนการการบริหารจัดการ							
29	วิทยาลัยกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนงาน โครงการพัฒนานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
30	วิทยาลัยมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อมอบหมายหน้าที่ให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
31	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำวิทยาลัย เพื่อกำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดการเรียนร่วม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
32	วิทยาลัยมีการดำเนินงานเป็นทีมของ คณะ กรรมการจัดการเรียนร่วมในการชี้แจงนโยบายของวิทยาลัยและ การมอบหมายงานอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
33	วิทยาลัยมีการจัดระบบการรับสมัคร การจัดเข้าชั้นเรียนของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	แปรผล
34	วิทยาลัยมีและใช้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในการวางแผนพัฒนากับผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
35	วิทยาลัยมีการจัดแผนงบประมาณ ตรวจสอบติดตามผลการเบิกจ่ายงบประมาณ และรายงานผลการดำเนินงาน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
36	วิทยาลัยมีการพัฒนาระบบข้อมูลและเครือข่ายสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6. ด้านเครื่องมือ							
37	วิทยาลัยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการเรียนร่วม	+1	+1	0	2	0.66	ใช้ได้
38	วิทยาลัยมีแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วมที่สอดคล้องกับนโยบาย	+1	+1	-1	3	1	ใช้ได้
39	วิทยาลัยมีระบบการบริหารจัดการโดยจัดให้มีบริการต่างๆที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
40	วิทยาลัยมีการบริหารจัดการโดยใช้โครงสร้างชี้เป็นข้อกำหนดในการจัดการเรียนร่วม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
41	วิทยาลัยจัดทำหลักสูตรตำราในรูปแบบอื่นๆ ที่สอดคล้องกับประเภทความต้องการพิเศษของแต่ละบุคคล	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	แปรผล
42	วิทยาลัยสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนหรืองานวิจัยพื้นฐานด้านการศึกษาพิเศษ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
43	นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับสื่อสิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลืออื่นๆทางการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของตนเอง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7. ด้านการสนับสนุนครู บุคลากร							
44	ผู้บริหาร ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการศึกษา เฉพาะบุคคล (IEP.) เน้นทักษะ กระบวนการตามความบกพร่อง ของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเพื่อให้มีพัฒนาการที่ดียิ่งขึ้น	+1	+1	0	2	0.66	ใช้ได้
45	มีการวางแผนการจัดอัตราค่าจ้างให้เพียงพอต่อนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
46	วิทยาลัยมีการกำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงาน บทบาทของบุคลากรและรูปแบบการจัดการเรียนร่วม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
47	วิทยาลัยมีการสร้างขวัญและการดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
48	วิทยาลัยมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู	0	+1	+1			

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	แปรผล
49	วิทยาลัยมีการส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะครูในการจัด การเรียนร่วม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
50	วิทยาลัยมีส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเพิ่มความรู้ด้านการดูแลเทคนิคการสอน การจัดการทางอารมณ์ของเด็กพิเศษ การทำสื่อทางการ ฯลฯ	0	+1	+1	2	0.66	ใช้ได้
51	ผู้บริหารครูและผู้เกี่ยวข้องที่มีเจตคติที่ดีต่อการจัด การเรียนร่วม มีการยอมรับและภาคภูมิใจใน การทำงาน	+1	+1	0	2	0.66	ใช้ได้

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ ของระบบการบริหารจัดการการศึกษา นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ โดยเป็นคำถามปลายเปิด

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน

.....

.....

.....

2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

.....

.....

.....

3. ด้านสภาพแวดล้อม

.....

.....

.....

.....

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

.....

.....

.....

.....

5. ด้านกระบวนการการบริหารจัดการ

.....

.....

.....

.....

6. ด้านเครื่องมือ

.....

.....

.....

.....

7. ด้านการสนับสนุนครู บุคลากร

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษา สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

1. เพศ

☐ 1) ชาย	☐ 2) หญิง
---------------------------------	----------------------------------
2. อายุ

☐ 1) ต่ำกว่า 31 ปี	☐ 2) 31-39 ปี
☐ 3) 40-49 ปี	☐ 4) อายุ 50 ปี ขึ้นไป
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

☐ 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี
☐ 2) ปริญญาตรี
☐ 3) ปริญญาโทหรือสูงกว่า
4. ประสบการณ์การทำงาน

☐ 1) ต่ำกว่า 5 ปี	☐ 2) 5-10ปี	☐ 3) 10 ปีขึ้นไป
--	------------------------------------	---

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารจัดการการศึกษา
นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ โดยเป็นคำถามแบบมาตรา
ส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติในแต่ละภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ
ผู้บริหารของท่านตามความเป็นจริงเพียงช่องเดียว โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

5 หมายถึง การบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอยู่ในระดับ
มากที่สุด

4 หมายถึง การบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอยู่ในระดับ
มาก

3 หมายถึง การบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอยู่ในระดับ
ปานกลาง

2 หมายถึง การบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอยู่ในระดับ
น้อย

1 หมายถึง การบริหารจัดการการศึกษานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอยู่ในระดับ
น้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1. ด้านผู้เรียน						
1	วิทยาลัยมีการจัดปฐมนิเทศให้นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเพื่อสร้างเจตคติที่ดีและความเข้าใจร่วมกัน					
2	วิทยาลัยมีการจัดให้นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าเรียนตามห้องเรียนแต่ละชั้นอย่างเหมาะสมตามระดับความสามารถ					
3	วิทยาลัยมีการจัดการดูแลช่วยเหลือนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างเป็นระบบ					

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
4	วิทยาลัยมีการกิจกรรมการเรียนการสอน ร่วมและการช่วยเหลือกันระหว่างนักศึกษา ปกติและนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษ					
5	วิทยาลัยจัดให้มีระบบการให้รางวัล นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ					
6	วิทยาลัยมีระบบการรับและการจัดเข้าชั้น เรียน รวมถึงการส่งต่อผู้บริหารครูประชุม ร่วมวางแผนกันกับผู้ปกครองเพื่อเตรียม ความพร้อมนักเรียนปกติและนักเรียน พิเศษเรียนร่วม					
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
7	ฝ่ายบริหารจัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนเรียน ร่วมตรงตามความสามารถของครูผู้สอน					
8	ครูมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะ บุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะ บุคคล (IIP)					
9	ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษรู้จัก การปรับตัวให้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน ที่เอื้อต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน					
10	ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญและมีเทคนิควิธีการ จัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักศึกษาที่มี ความต้องการจำเป็นพิเศษ					

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
11	ครูมีการวัดผลประเมินผลเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาต่อในชั้นสูงสุดตามศักยภาพของตน					
12	ครูมีการสอนซ่อมเสริมให้แก่นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษหลังจากการวัดผลระหว่างเรียนในกรณีไม่ผ่านเกณฑ์					
13	ครูนำผลประเมินมาปรับปรุงเป็นระยะสม่ำเสมอและต่อเนื่องจนกว่าจะจบการศึกษาชั้นสูงสุด					
14	ครูมีการวัดและการประเมินผลการเรียนของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีความสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล					
15	ครูประเมินผลตามสภาพจริงและรายงานผลความก้าวหน้าของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้กับผู้บริหารและผู้ปกครองรับทราบเป็นระยะ					
3. ด้านสภาพแวดล้อม						
16	วิทยาลัยมีการประชาสัมพันธ์โครงการให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบโดยทั่วกัน					
17	วิทยาลัยมีบริเวณสำหรับทำสวนหย่อมสนามเด็กเล่นและอื่นๆเพื่อให้นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษใช้พักผ่อน					
18	วิทยาลัยมีการปรับสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ					

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
19	วิทยาลัยจัดให้มีสื่อเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกและอื่นๆเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
20	วิทยาลัยมีห้องน้ำห้องส้วมที่เหมาะสมต่อความบกพร่องทางร่างกายของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ					
21	จัดห้องอย่างเหมาะสม เช่น มีมุมแต่ละมุมสำหรับทำกิจกรรมเฉพาะ ในห้องควรมีสิ่งเร้าน้อยที่สุดเพื่อช่วยให้มีสมาธิขึ้น					
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา						
22	ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องร่วมรับผิดชอบเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษให้แก่ผู้ปกครองและชุมชน					
23	วิทยาลัยมีการแต่งตั้งกรรมการสถานศึกษามีการประสานและพัฒนา เครือข่ายการศึกษาในการจัดการ เรียนร่วม					
24	วิทยาลัยมีกำหนดบทบาทหน้าที่ความตระหนักแก่ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย					
25	ผู้ปกครองให้ความสำคัญและ ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนานักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในการเรียนรู้					
26	เน้นการทำงานและการมีส่วน ร่วมมีผู้เชี่ยวชาญในสาขาชุมชน และปกครอง					

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
27	การประชาสัมพันธ์สร้าง เครือข่ายพร้อม การแลกเปลี่ยน เรียนรู้กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง					
5. ด้านกระบวนการการบริหารจัดการ						
28	วิทยาลัยมีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนงาน โครงการพัฒนา นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ อย่างชัดเจน					
29	วิทยาลัยมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อ มอบหมายหน้าที่ให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง					
30	วิทยาลัยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการ เรียนร่วมประจำวิทยาลัย เพื่อกำหนด นโยบายและแนวทาง ในการจัดการเรียน ร่วม					
31	วิทยาลัยมีการดำเนินงานเป็นทีมของคณะ กรรมการจัดการเรียนร่วมในการชี้แจงนโยบาย ของวิทยาลัยและ การมอบหมายงานอย่าง ชัดเจน					
32	วิทยาลัยมีการจัดระบบการรับสมัครการจัด เข้าชั้นเรียนของนักศึกษาที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม					
33	วิทยาลัยมีและใช้ข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับ นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษใน การวางแผนพัฒนานักเรียน					
34	วิทยาลัยมีการจัดแผนงบประมาณ ตรวจสอบติดตามผลการ เบิกจ่าย งบประมาณ และรายงาน ผล					

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
35	วิทยาลัยมีการพัฒนาระบบข้อมูลและ เครือข่ายสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน					
6. ด้านเครื่องมือ						
36	วิทยาลัยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการ เรียนร่วม					
37	วิทยาลัยมีแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วมที่ สอดคล้องกับนโยบาย					
38	วิทยาลัยมีระบบการบริหารจัดการโดยจัด ให้มีบริการต่างๆที่ช่วยสนับสนุน การศึกษาของนักศึกษาที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ					
39	วิทยาลัยมีการบริหารจัดการโดยใช้ โครงสร้างชี้เป็นข้อกำหนดในการจัดการ เรียนร่วม					
40	วิทยาลัยจัดทำหลักสูตรตำราในรูปแบบ อื่นๆ ที่เหมาะสมกับประเภทความต้องการ พิเศษของแต่ละบุคคล					
41	วิทยาลัยมีการสนับสนุนให้ครูทำวิจัยใน ชั้นเรียนหรืองานวิจัยพื้นฐานด้าน การศึกษาพิเศษ					
42	นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้รับสื่อสิ่งอำนวยความสะดวกและความ ช่วยเหลืออื่นๆทางการศึกษาสอดคล้องกับ ความต้องการจำเป็นพิเศษของตนเอง					

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
7. ด้านการสนับสนุนครู บุคลากร						
43	ผู้บริหาร ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการศึกษา เฉพาะบุคคล (IEP.) เน้นทักษะ กระบวนการตามความบกพร่องของนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อให้มีพัฒนาการที่ดียิ่งขึ้น					
44	วิทยาลัยมีการวางแผนการจัดอัตราค่าจ้างให้เพียงพอต่อนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ					
45	วิทยาลัยมีการกำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงาน บทบาทของ บุคลากร และรูปแบบการจัดการเรียนร่วม					
46	วิทยาลัยมีการสร้างขวัญและกำลังใจในการดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน					
47	วิทยาลัยมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู					
48	วิทยาลัยมีการส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะครูในการจัดการเรียนร่วม					
49	วิทยาลัยมีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเพิ่มความรู้ด้านการทำสื่อทางการศึกษาพิเศษ					
50	ผู้บริหารครูและผู้เกี่ยวข้องที่มีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนร่วม มีการยอมรับและภาคภูมิใจในการทำงาน					

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ ของระบบการบริหารจัดการการศึกษา
นักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ โดยเป็นคำถามปลายเปิด

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน

.....

.....

.....

2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

.....

.....

.....

3. ด้านสภาพแวดล้อม

.....

.....

.....

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

.....

.....

.....

5. ด้านกระบวนการการบริหารจัดการ

.....

.....

.....

6. ด้านเครื่องมือ

.....

.....

.....

7. ด้านการสนับสนุนครู บุคลากร

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ

**แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของ
ระบบการบริหารจัดการการศึกษา สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่**

คำชี้แจง

แบบสอบถามความคิดเห็นฉบับนี้ใช้เพื่อสอบถามความคิดเห็นด้านความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของระบบการบริหารจัดการการศึกษา สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ว่ามีความเหมาะสมเพียงใด

**แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของระบบการบริหารจัดการการศึกษา
สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่**

มีเกณฑ์ในการพิจารณาความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของระบบการบริหารจัดการการศึกษา สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ดังนี้

5 หมายถึง	ระบบฯ มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	ระบบฯ มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง	ระบบฯ มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง	ระบบฯ มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง	ระบบฯ มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างเช่น

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาว่าระบบการบริหารจัดการการศึกษา สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่แต่ละรายการมีความครอบคลุมและความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องตามความคิดเห็นของท่าน

คำอธิบาย คำตอบ ✓ ในช่องหมายเลข 4 แสดงว่า ผู้ตอบมีความเห็นว่า หลักการของรูปแบบ มีความครอบคลุมและความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

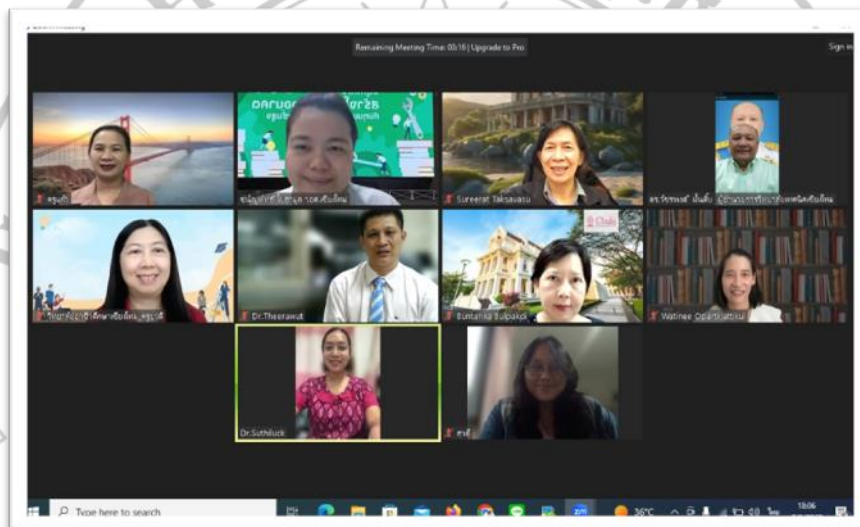
การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของระบบการบริหารจัดการการศึกษา
สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

[illegible]

ส่วนที่ 1 หลักการและวัตถุประสงค์										
4. ชิ้นวัดผลประเมินผล										
5. ชิ้นปรับปรุงการเรียนรู้										
ส่วนที่ 4 ผลผลิต (Output)										
รายการตรวจสอบ	ความเป็นไปได้					ความเป็นประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านคุณภาพผู้เรียน										
ส่วนที่ 5 ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)										
รายการตรวจสอบ	ความเป็นไปได้					ความเป็นประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ผลการจัดการศึกษา สำหรับ นักศึกษาที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ ในวิทยาลัย อาชีวศึกษาเชียงใหม่ซึ่งผลที่ได้ จะเป็นข้อมูลย้อนกลับไปยัง องค์ประกอบของรูปแบบส่วน ที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Input) และ ส่วนที่ 3 กระบวนการ (Process) หากประสบ ความสำเร็จก็จะนำไปจัด การศึกษา สำหรับนักศึกษาที่มี ความต้องการ										

ภาคผนวก จ

ภาพกิจกรรมประกอบการดำเนินการวิจัย
ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล

นางสาวชนัญพัทธ์ โพธิามูล

วัน เดือน ปีเกิด

1 กุมภาพันธ์ 2528

อีเมลแอดเดรส

e60741319@gmail.com

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2551 ปริญญาตรี คหกรรมศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ-พัฒนาผลิตภัณฑ์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

พ.ศ. 2558 ปริญญาโท วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาโภชนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2564 ถึงปัจจุบัน ตำแหน่ง ครูผู้ช่วยและครู ค.ศ. 1

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

